

Konica

FILM & CAMERAS

KONICA PHOTO INK-JET PAPERS

Konibel

Bore Vukumirovića 14a, 11000 Beograd, *Yugoslavia* Tel. (+381 11) 761-980, 769-187
Fax. (+381 11) 646-640 E-mail: konibel@eunet.yu

REFOTO

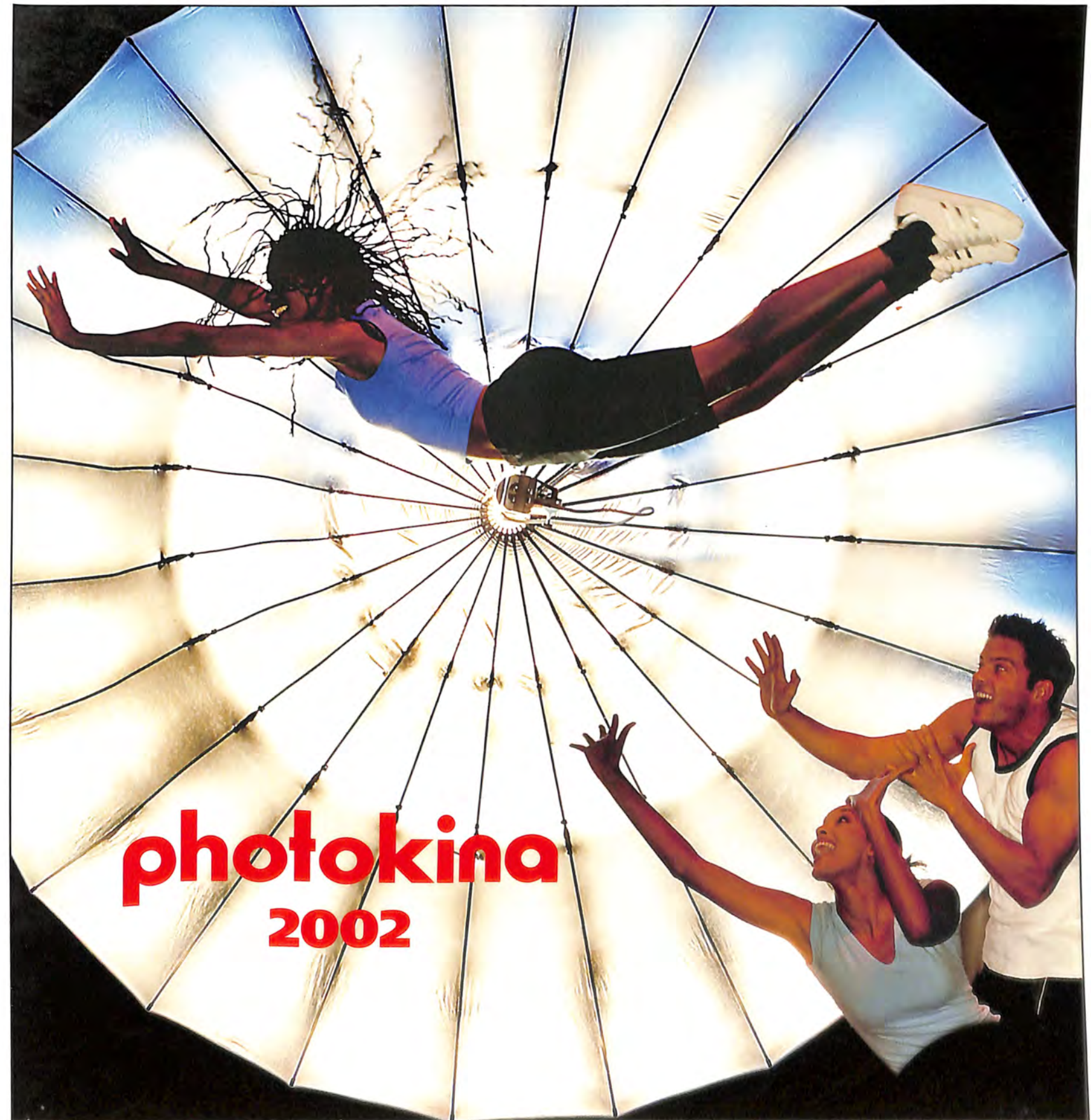
ČASOPIS ZA
KULTURU
FOTOGRAFIJE

№ 13
oktobar 2002.

DIN. 180, 10 KM,
HR 35 kn, 5 €

www.refoto.co.yu

ISSN 1450-6394

photokina 2002

RAZMIŠLJATE O KUPOVINI MAŠINE?

Pozvani ste u naš izložbeno-prodajni centar

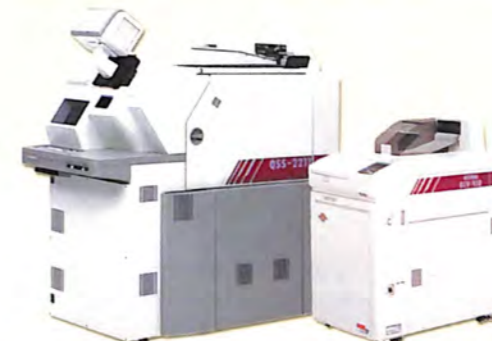
Noritsu QSS 2611

Noritsu QSS 2301 CRT

Noritsu QSS 1701

Noritsu QSS 2211 Noritsu QSF V30

IZUZETNO POVOLJNE CENE POLOVNIH MAŠINA

POTPUNA TEHNIČKA PODRŠKA

Nove i polovne generalno servisirane mašine sa GARANCIJOM

- Instalacija i obuka operatera
- Održavanje mašina i saveti
- Rezervni delovi
- Potrošni materijal i pribor

VELIKI IZBOR DODATNE OPREME

Za APS

Automatski držač trake

Automatski film ekstraktor

Papir Magazin

Uređaj za pakovanje filmova

Dark Box

DCP 760

VAŠ POUZDAN PARTNER ZA SAVETE, KUPOVINU I SERVIS

Tel. 011 / 32 20 692, 32 48 715 Fax: 011 / 32 48 630
Beograd, Knez Miletina 26, bgelitefoto@sezampro.yu

KOMPLETNA PONUDA

FOTO PAPIR
različitih širina i emulzija
FOTOGRAFSKE
HEMIKALIJE
FILMOVI
BATERIJE
FOTO-APARATI

Kontinuitet
u snabdevanju

SPECIJALNE
POGODNOSTI
ZA NAŠE
STALNE KUPCE

Ponuda
koja se
Ne odbija

Od 1. oktobra '02.
kupovinom jednog
od navedenih proizvoda
dobijate na poklon **Canon**
fudbalsku loptu !

PROFIFOTO official distributor

you can
Canon

Predlog za nove rubrike

U dvanaestom broju ste nas prozvali da smo stidljivi (što se tiče pisanja i javljanja), pa sam rešio da u svoje ime pokažem suprotno. Odajem vam veliko priznanje i zahvalnost na poslu koji radite, ali neću vas puno hvaliti, to prepuštam drugima. Što se tiče časopisa, pohvale u svim pogledima, do sada ste bili dobri, a nadam se da ćete biti još bolji. Sada je stvarno dosta sa pohvalama. Razlog što vam pišem jesu neke ideje koje mislim da bi bile interesantne kako za vas, tako i za čitaoce. Naime većina čitalaca, bar oni koje ja poznajem, ima skroman fotoaparati i blic (oprema koja nije baš na zavidnom nivou), a i sami znate da je sve skupo, a potrebno. Naš narod veoma je snalažljiv, što se kaže pravimo sve od štapa i kanapa, pa sam ubeđen da se to može i u fotografiji. Ono šta ja predlažem jeste objavljivanje nove rubrike koja bi se recimo zvala "Uradi sam", "Sam svoj majstor" ili nešto slično (to već ostavljam vama), u kojoj bi nam davali praktične savete kao na primer: stiropor je dobar kao reflektujuće telo, za makrofotografiju ne baš perfektno, ali može poslužiti lupa ispred objektivu ili od starog ruskog blica, malo žice, platna napraviti softboks ili pak običan sinhro kabel preseći i ubaciti duži kabel i dobiti korisnu spravicu koja nije skupa. Nadam se da ste shvatili poentu, a siguran sam da vi o tome znate mnogo više. Čitajući razne rubrike u vašem (a i našem) Refotu, nailazio sam na slične savete, ali mislim da bi rubrika na tu temu bila interesantna i iznad svega veoma korisna. Znam da sve te priručne spravice ne daju 100% isto što i prave, ali za prvu ruku (dok se ne dođe do boljeg) mislim da se slažete sa mnom da mogu poslužiti. Ne moraju se tu naći samo saveti o tehnici, nego mogu biti saveti o tome: iz ovog ugla je bolje uraditi ovo, iz onog ono, ili ako slikate devojkicu iz polu žablje perspektive, dobićete efekat dužih i tanjih nogu, ili možda savet o tome kako zaraditi kroz fotografiju, kako je prodati, odakle početi, tj. kako spojiti lepo i korisno, ili bar priču nekog fotografa koji je uspeo kao mlad pa možda neko od nas dođe na neku ideju. To bi bio moj predlog za nešto novo, a samim tim i korisno, ali to nije sve, imam jednu kritiku ili pak molbu. Učesnik sam vašeg konkursa i veoma ga pozdravljam. Siguran sam da širom Jugoslavije (pa i šire) postoje mnogobrojni konkursi (osim Nikonovog) o kojima bi nas mogli obavestiti, pa da se i tamo oprobamo, ipak mislim da ste bolje obavesteni nego mi. Toliko za ovaj put, ali sigurno ne i poslednji.

S velikim poštovanjem,
Zoran Stanišin

Poštovani Zorane,
Zahvaljujemo na pismu. Izuzetno nam je drago što ste se odazvali našem pozivu jer samo u direktnoj vezi sa vama - čitaocima možemo poboljšati naš časopis i prilagoditi ga vašim željama i potrebama. Vaš predlog je odličan i, moramo vam priznati, da već duže vremena planiramo da otvorimo takvu rubriku i skoro smo sigurni da će ona zaživeti od sledeće godine. Što se tiče izložbi, u 10. i 11. broju objavili smo kalendar izložbi koje organizuje FIAP, a one su, u većini slučajeva, ujedno i konkursi. U ovom broju pišemo o OEBS-ovom foto-konkursu s veoma zahtevnom, ali interesantnom temom.

Kriminalistička fotografija

List vam je odličan. Voleo bih da ima malo više informacija o izradi kolor fotografija, mašinama optičkim i digitalnim itd. O svakakvoj fotografiji je bilo reči, a malo se zna o kriminalističkoj fotografiji.

Lepomir Rakić

U ovom broju naći ćete informacije o digitalnim laboratorijama. Istoj temi vratili smo se opširnije u sledećim brojevima.

Potreba savremene Srbije

Vaš časopis potreba je savremene Srbije i zato vam dajem punu podršku. Zadovoljan sam koncepcijom i sadržajem, jednostavno raduje me što vaš časopis mogu da pratim. Volim dobru fotografiju bilo kog žanra, ali najviše mi se dopada fotografija urađena decentriranim objektivom i fotografije umetnika Henri Cartie Bressona. Zato me interesuju mogućnosti specijalnih šifit objektivu za mali format, a naravno i njihova cena. Nisam početnik, nego povratnik fotografiji i napredak tehnike malo me zbunjuje, ali vidim da su omogućeni izrazi s odabranim fotoagrafskim alatom, koji je definitivno usavršen.

Hvala za odgovor i savet.
Slobodan iz Vršca

Jednostavnija objašnjenja

Jako mi se sviđa vaš list zbog neverovatno dobrog realizovanja za naše prostore, samo bih voleo da vidim jednostavnija objašnjenja u školi fotografije. Pošto sam jako mlad, voleo bih da se upravo takvi amaterski fotografi malo više pominju i upućuju na one prave stvari i ljude. Bilo bi lepo kada bi se na kritikovanju fotografija (one koje čitaoci pošalju da ih analizirate) stavio akcenat na tehničke postupke i tehnički kvalitet, a ne samo likovnost. Hvala vam unapred na vašem razumevanju i otvorenosti kritikama.

Srđan Ferendino

Zaista poštujuete čitaoce

Visok kvalitet vašeg časopisa nešto je što je odavno prestalo da me iznenađuje, ono, međutim, što me je pre nekoliko dana veoma pozitivno iznenadilo (jer je, budimo iskreni, veoma nesvojstveno našim prostorima) jeste vaš profesionalizam i sjajan odnos prema čitaocu. Naime, nedavno sam na e-mail adresu vašeg časopisa uputio pismo sa veoma konkretnim pitanjem. Možete zamisliti moje oduševljenje kada je u moj inbox stigao odgovor u roku od samo nekoliko časova! To je zaista za svaku pohvalu. Jedino s takvim poštovanjem prema svojoj publici jedan časopis može se nadati daljim uspesima na domaćem i internacionalnom planu. Upravo takve uspehe od srca vam želim.

S poštovanjem
Dejan Kosanović, Zemun

Ohrabrite amatere

Vaš časopis REFOTO čitamo od prvog broja i upućujemo vam sve pohvale. Moj suprug, brat i ja veoma volimo prirodu, pa smo pokušali da naše odlaske na vikende iskoristimo na pravi način. Moj suprug voli pećanje, a brat i ja fotografiju. Brat koristi aparat Minolta 600si, a ja Minolta 505si Super. S obzirom na to da od svega najviše slikamo makro, koristimo produžene prstenove. Tako smo kao totalni amateri koristeći osam filmova slikajući uglavnom lepotu prirode. Želja nam je da naše radove prokomentarišete, pa vam ovom prilikom šaljem fotografije koje su nam se učinile najinteresantnijima.

S poštovanjem,
Rajković Boban i Mirjana Bjelica

Dobar i koristan časopis

Pozdrav! Ugodno sam iznenađen vašim listom koji je, eto, sad u 12. izdanju došao na naše kioske. Mislim da je vrlo dobar i koristan. Posebno stoga što kod nas, osim francuskog PHOTO-a, nema kvalitetnih fotočasopisa. Postoji hrvatski Foto mag, ali on zaista nije dobar i verujem da će se uskoro ugasiti kao i još jedan list sličnog karaktera prije četiri ili pet godina. Eto, toliko da se javim. Ako imate vremena, bacite oko na moju stranicu www.stifanic-photography.com. To su malo stariji radovi, a novi će uskoro biti plasirani. Imam i spremljenu izložbu "Sub Version". Ako vas zanimaju neki od novih radova, mogu vam poslati koju fotku.

Puno pozdrava, javite se,
Dejan Stifanić
P.S. zanima me kako se može doći do prethodnih brojeva vašeg lista

Sve informacije dobiće te putem e-mail-a, a na našem internet sajtu objavićemo instrukcije za pretplatu i plaćanje za sve zainteresovane iz Hrvatske, Slovenije, Bosne...

REFOTO

časopis za
kulturu
fotografije

Domesti Fotokine

U ovom broju govorimo o najnovijim dostignućima u oblasti foto-tehnike i tehnologije. Saznanja su iz prve ruke s nedavno održanog sajma Fotokina u Kelnu, gde su se predstavili najveći svetski proizvođači foto i audio-video tehnike. Teško je, naravno, preneti sve ono što smo, tokom šestodnevnog boravka u Kelnu, videli i čuli, ali verujemo da smo, kroz obilje informacija, ukazali na važnost i domete jednog projekta kakav je tradicionalni kelnski sajam Fotokina.

Svet fotografije više se ne može zamisliti bez ovakve smotre tehničkih dostignuća u ovoj oblasti jer se na jednom mestu nađu i proizvođači i kupci iz celog sveta. Razmenjuju se proizvodi i informacije i promovišu najnoviji modeli foto i audio-video opreme. Treba odmah reći da je ovogodišnja Fotokina bila u znaku digitalnih foto-zapisa. To se, na neki način i očekivalo jer je ova tehnologija poslednjih godina u žiži interesovanja poklonika fotografije. Digitalna tehnologija očigledno preuzima primat u fotoagrafskoj industriji, što je i rezultat razvoja kompjuterske industrije i telekomunikacija. Stoga i u našem izboru sa sajma u Kelnu dominiraju najnoviji digitalni zapisi. O njima će naravno, i više i detaljnije, biti reči u našim narednim brojevima jer smo bili dužni da čitaocima u ovom broju, pored najvažnijih i najzanimljivijih proizvoda, prikazemo i prateće izložbe svetskih majstora fotografije.

Pored Fotokine, ovaj broj obeležilo je i priznanje - diploma "Zlatan Pečat" dodeljeno štampariji Stojkov na 24. Međunarodnom sajmu grafičke i papirne industrije u Beogradu, za izuzetan kvalitet štampe 10. broja časopisa REFOTO.

Slobodan Vukadinović

REFOTO časopis za kulturu fotografije: Osnivač i izdavač REFOT B, Beograd, Pčinjska 17, tel. 011/456-151; 444-86-62; faks. 011/4460-234, e-mail: refoto@net.yu, žiro račun 40816-603-6-28554
Glavni i odgovorni urednik: Slobodan Vukadinović; pomoćnik glavnog urednika: mr fot. Ivana Brezovac
Redakcija: Tomislav Peternek, Dragoljub Tošić, Svetislav Dragović, mr fot. Mitar Trninić, Milanka Todić, mr fot. Vladimir Červenka, Goran Malić, Boris Bjelica, mr fot. Milan Miletin, Miroslav Nikoljacić, Imre Sabo, Srđan Vuković, Nijaz Selmanović
Saradnici: Nebojša Babić, Vojin Mitrović (Pariz), Nada Vukadinović (Firenca), Branko Popović (Frankfurt), Milan Živković
Tehnička redakcija: Mladen Jordanov, Ana Miletić, Petar Vukadinović; Lektor: Biljana Gordić
Marketing: REFOT B, Uzelać Radan, tel. 011/456-151 fax. 011/446-0234, e-mail. refoto@net.yu
Rukopisi i prilozi se ne vraćaju. Štampa: Štamparija "Stojkov", Novi Sad, Pre-press: REFOT B & Scanner Studio
Cena pojedinačnog broja 180 dinara. Rešenjem Ministarstva kulture Republike Srbije broj 413-00-00244/2002-04 časopis je oslobođen plaćanja poreza na promet

url: WWW.REFOTO.CO.YU

U OVOM BROJU:	
FOTO AKTUELNOSTI	4-9
FOTOKINA UVOD	10-14
FOTOKINA AKTUELNOSTI	16-33
Art Bits	18-19
National Geographic	20-21
World Press Photo 2002	22-24
Oči Mudrosti	26-27
Vizuelna Galerija	28-33
FOTOKINA TEHNIKA	
SREDNJEFORMATNI FOTOAPARATI	
Hasselblad H1	34-35
Rolleiflex 6008 AF	36
SREDNJE I VELIKOFORMATNI FOTOAPARATI	
Sinar m i P3	38-39
SLR DIGITALNI	
Kodak DCS Pro 14n	40
Fuji FinePix S2	42-43
Sigma SD9	44-45
Canon EOS 1Ds	46
4/3 sistem	48
SLR 35 mm	
Leica R9, Zenit km i 412LS, Canon EOS 300V	50-51
KOMPAKTNI DIGITALNI	52-57
Nikon CoolPix 5700	52-53
KOMPAKTNI ANALOGNI	58-59
OBJEKTIVI	60-61
DIGITALNE LABORATORIJE	62-63
ZANIMLJIVOSTI	64-72
FOTO - KOMENTAR	
Analiza fotoagrafskih radova čitalaca	74-77
NAGRADNI KONKURS	78-79

Naslovna strana:
Fotografija sa demonstracije Broncolor rasvete na Fotokini 2002

"PhotoGallery"**Internet konkurs za najbolju fotografiju**

Na internet adresi <http://xyz.co.yu>, na prvom YU Portalu umetnosti i kulture otvoren je novi servis iz oblasti fotografije, pod nazivom "PhotoGallery". U okviru ovog servisa objavljen je konkurs za izbor najbolju fotografiju (slobodna tema) na kome mogu učestvovati svi koji radove ostave na pomenutoj adresi. Najbolji rad biće objavljen u sledećem broju REFOTO. Čitaoci zainteresovani da učestvuju u diskusijama na ovu kao i na mnoge druge teme iz oblasti fotografije mogu posetiti i forum na istoj adresi.

ANRI KARTIJE-BRESON U BEOGRADU

U organizaciji Francuskog kulturnog centra u umetničkom paviljonu "Cvijeta Zuzorić" Beogradani su imali jedinstvenu priliku da se od 17. septembra do 4. oktobra upoznaju s fotografijama jednog od najčuvenijih svetskih fotografa Anri Kartije-Bresona (Henri Cartier-Bresson).

Anri Kartije-Breson, prvi fotograf koji je izlagao u Luvru, rođen je 1904. godine. Njegovo interesovanje prema likovnim umetnostima javlja se još u srednjoj školi. Andrea Lot mu 1927. g. postaje jedan od prvih profesora. Kasnije svoje studije slikarstva nastavlja na Kembriđu. Fotografijom počinje da se bavi 1931.g., da bi godinu dana kasnije imao prvu izložbu u Njujorku. Tokom svog umetničkog rada u oblasti fotografije saraduje sa Žakom Bekerom, režiserom Žanom Renoarom, kao i s Džordžom Rodžerom i Robertom Kapom sa kojima osniva parisko-njujoršku agenciju "Magnum fotos". Na izložbi je prikazano 155 crno-belih fotografija, između ostalih i neke od njegovih najpoznatijih poput "Na obalama Marne", portreti njegovih prijatelja i savremenika Bonara, Matisa, Sartra.

Za Bresona fotografija jeste način života. On je avanturista, neumorni istraživač, čovek trenutka. Taj presudni trenutak koji on s neverovatnom lakoćom uspeva da uhvati i zauvek zabeleži vidljiv je na pojedinim ratnim fotografijama o povratku zatvorenika i deportovanih, na fotografijama dece na ulicama i u predgrađima Španije i Francuske, kod kockara u Las Vegasu ili pak u prikazu staraca na obalama Sene. Bilo da radi obične prolaznike, decu, kockare, prostitutke ili pak neobične predele Indije, Japana, Kine, Meksika ili Afrike, za koje se posebno zanima, svojom Lajkom kreira priču koja privlači posmatrača kompleksnošću, dubinom i slojevitosti, jer, kako sam Breson kaže, "Fotografisati znači istovremeno nišani i glavom i okom i srcem."

Jelena Matić

Prva nagrada: Dimitrije Tadić, "Rad"

Treća nagrada: Ivona Pleskonja, "IV"

FOTOGRAFSKI POGLEDI KATICE LAZUKIĆ LJUBINKOVIĆ

Izložbom fotografija Katice Lazukić-Ljubinković, koju priređuje Foto-kino i video savez Vojvodine od 9. do 30. oktobra, nastavlja se porodična tradicija Lazukića. Uspešne novosadske fotografe Anu i Stevu prati njihova kći Katica, koja ovoga puta izlaže 31. fotografiju različite tematike i raznovrsne po tehničkoj realizaciji. U tekstu kataloga izložbe Jovan Milinov Toba konstatuje da ono što se može izdvojiti kao zajedničko za sve Kaćine izložene radove, bez obzira na njihovu tematsku raznovrsnost, jeste fotografska autentičnost i izuzetno visok stepen stvaralačke kreativnosti. Kaća Lazukić-Ljubinković radila je u izdavačkoj kući "Forum" kao tehnički urednik, a potom i dnevnom listu Mađar So kao fotoreporter, a početkom devedesetih i kao ratni fotoreporter. Nakon toga odlazi u Kanadu, da bi u Hamiltonu nastavila da se bavi fotografijom. Učestvovala je na više izložbi u Hamiltonu i Torontu i imala tri samostalne izložbe.

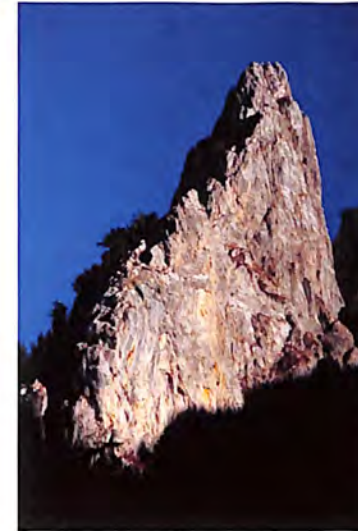

Druga nagrada: Zoran Milovanović, "Veza"

"NAPREDAK" - BS PROCESOR

Kompanija BS Procesor je, u saradnji s Galerijom Artget Kulturnog centra Beograda, organizovala konkurs fotografije s temom "Napredak". Tema ovogodišnjeg konkursa u skladu je sa vizijom kompanije BS Procesor, koja je okrenuta najnovijim tehnologijama i dostignućima iz oblasti informacione tehnologije. Ideja je potekla iz želje da se promoviše umetnost i fotografija, a temu je trebalo shvatiti u najširem smislu. Na konkurs su učestvovali mahom umetnici mlađe generacije, a pristigli radovi pokazuju trend u korišćenju najnovijih tehnoloških dostignuća i softvera za obradu slike.

Prvih sedam radova naći će se u kalendaru BS Procesora za 2003. godinu, a prve tri nagrade osvojili su Dimitrije Tadić, Zoran Milovanović i Ivona Pleskonja. BS Procesor dodelio je najnovije EPSON štampače nagrađenima, a prvoplasiranom organizovao samostalnu izložbu. Svi izloženi radovi štampani su na najnovijem velikoformatnom štampaču EPSON STYLUS PRO 9600.

"IZMEĐU NEBA I ZEMLJE"**IZLOŽBA PLANINSKE FOTOGRAFIJE SVETLANE DINGARAC**

U Biblioteci grada Beograda 12-20.IX 2002. godine priređena je izložba u sklopu obeležavanja međunarodne godine planina 2002. i 100 godina Planinarske organizacije Srbije. Motivi su planine Srbije i Crne Gore. Izloženo je 42. fotografije u boji, 20 x 30 cm. Svetlana Dingarac je pasionirani planinar i privrženik fotografije. Ona boravi u prirodi i planinari kad god to može i tada uvek fotografiše, ali ne samo zato što joj je to lepo. Za nju je priroda atelje umetnika i ona snima u nameri da se umetnički iskaže. Svetlanine fotografije likovno su artikulisane, a uočljiv je i subjektivan pristup koji mu opšte poznate estetske zakonitosti interploira i specifičan senzibilitet. Tehnička i tehnološka realizacija primerene su potrebama, a intervencije pri skeniranju i digitalnoj obradi Svetlana obavlja uz poštovanje izvornog značenja motiva snimanja i služe joj za postizanje željenog utiska i ispoljavanje doživljaja prirode, slično kao u laboratorijskoj obradi u crno-beloj fotografiji.

Izložba je u svemu bila uzorno priređena, a i mediji su je povoljno komentarisali. Kada se pregledaju Svetlanine fotografije ne čudi što je ona, iako nema dug staž u fotografiji (bavi se od 1955), među najuspešnijim autorima Foto saveza i za svoja ostvarenja često nagrađivana.

Dragoljub Tošić

XX MEĐUNARODNA IZLOŽBA PLANINSKE FOTOGRAFIJE I DIJAZOZITIVA

U Bačkoj Topoli u Art Gallery otvorena je 11. oktobra 2002. godine dvadeseta, jubilarna izložba planinske fotografije, na kojoj je izloženo 108 fotografija 50 autora i prikazano 90 dijazozitiva 30 autora.

Žiri u sastavu: Stevan Lazukić, Milan Marković i Šandor Lukač odredio je sledeće nagrade: Za kolekciju fotografija: 1. nagrada - Svetlana Dingarac, 2. nagrada - Stanko Kostić, 3. nagrada - Slađana Milošević, pohvala - Miloš Zdravković.

Za pojedinačne fotografije: 1. nagrada - Siniša Graovac, 2. nagrada - Branimir Ritonja, 3. nagrada - Dajan Cok, pohvala - Mirko Bijukić.

Za dijazozitive u boji: za kolekcije: 1. nagrada - Lado Kutnar, 2. nagrada - Mirko Bijukić, 3. nagrada - Matej Rupel, pohvala - Boban Đorđević.

za pojedinačne fotografije: 1. nagrada - Franci Jekler, 2. nagrada - Raša Milojević, 3. nagrada - Branislav Stanković, pohvala - Vojo Radonjić. Zanimljivo je da je organizator ove izložbe "Železničko planinsko smučarsko društvo - Bačka Topola", a da je izložba u svemu uzorno organizovana i dobro postavljena. Izuzetno je da su pejzaži kao fotografski motiv dosta zastupljeni u produkciji autora jer je i u Čačku, nedavno, priređena izložba planinske fotografije, a gotovo da nema fotografija koje se pojavljuju na obe izložbe.

Prva nagrada za kolekciju fotografija: Svetlana Dingarac, "Nebo nad Popadijom"

Prva nagrada za pojedinačnu fotografiju: Siniša Graovac, "Posle kiše"

ARTNATURAART U VALJEVU

Od 13. do 30. septembra u Omladinskom centru u Valjevu održana je izložba fotografija "Neformalne i neprofitne organizacije fotoamatera koji vole prirodu" - Art Natura Art. "Za njih je priroda umetnost, a umetnost prirodna pojava. Način na koji su organizovani možda može biti nagoveštaj nečeg novog u nas, možda nukleus budućeg sistema umesto starog koji se raspao u paramparčad. Konstatacija vredi i za Valjevo u kome je nekada fotografski pokret bio širok i snažan. Zato ova izložba dobija na značaju kao retka prilika i preporuka dobrim ukusima."

Đorđe Bukilica, iz kataloga izložbe

Na izložbi su učestvovali: Branislav Brkić, Boris Bjelica, Svetlana Dingarac, Roman Đurić, El Gvojso, Milan Živković, Miroslav Zaklan, Božana Marinček, Milan Marković, Aleksa Milivojević, Mladen Milojević, Slađana Milošević, Zoran Pavlović, Jovana Pomorišac i Gordan Pomorišac.

Gordan Pomorišac

Pravednost na slici

Jedna međunarodna politička organizacija, koja je uglavnom poznata po radu svojih misija u zemljama kao SRJ došla je na ideju da, za veoma široki auditorijum u našoj zemlji, organizuje foto-konkurs na nesvakidašnju temu - pravednost! Šta je podstaklo ekipu OEBS-a u Beogradu da pokrene ovaj konkurs, za REFOTO govori gospođa Stella Ronner, portparol misije OEBS-a.

"Nisam sigurna da bih OEBS jednostavno opisala kao političku organizaciju s obzirom na to da je ona mnogo više od toga", kaže gospođa Ronner. To je, bukvalno rečeno "Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju", koja se sastoji od 55 zemalja članica i misija u skoro dvadeset zemalja. Pomenutim misijama, posebno se fokusirajući na vladavinu prava i stvaranju stabilnih nacionalnih institucija važnih za demokratsko društvo kao što su skupština, nezavisno sudstvo, policijske snage u službi naroda i objektivni i profesionalni mediji. Ovim foto-konkursom želimo da ohrabrimo javnost da "razmišlja zajedno s nama" o radu koji je potreban i prioritetima koje treba uspostaviti kako bismo ovu zemlju približili, i najzad potpuno priključili različitim evropskim institucijama".

Zašto baš tema Pravednost?

Tema je nastala kao rezultat naših mnogobrojnih razgovora, koja, kao prvo, predstavlja ključni koncept u demokratskom društvu i na neki način centralni je putokaz u radu misije OEBS. Istovremeno, ona predstavlja koncept o kome svako ima sopstvenu ideju ili ga tumači na sopstveni način.

Ovaj foto-konkurs svakako ima neki cilj?

Glavni cilj jeste da zainteresovani pojedinci slikom podele s nama svoju viziju pravednosti. Ne bih želela da detaljno obrazložim temu jer, ukoliko bih iznela svoja, ili očekivanja svojih saradnika, možda bih dala smernice i izgubio bi se elemenat iznenađenja u rešenjima koja očekujemo. Iz istog razloga odlučili smo da ne postavljamo ograničenja potencijalnih učesnika konkursa u vidu starosnog doba, niti da se isključivo obraćamo foto-amaterima ili profesionalcima. Izabrali smo ovu temu jer smatramo da pravednost dozvoljava krajnje ličnu interpretaciju. Pozvamo javnost da glasa za fotografiju koja po njima predstavlja najinteresantnije rešenje na temu pravednost. Postojeće, u stvari dva pobednika: jednog će izabrati žiri, a drugog publika. U prvom slučaju nagrada će biti digitalni fotoaparati i postavljanje fotografije na bilborde u izabranim gradovima, u drugom nagrađena

fotografija će, takođe, biti postavljena na bilborde u nekoliko gradova.

Ko su članovi žirija?

Žiri će predstavljati Milan Nikolić, foto i video amater, zatim glavni i odgovorni urednik vašeg časopisa REFOTO, Goranka Matić, urednik fotografije nedeljnika VREME i Vladimir Červenka, fotograf Muzeja Grada Novog Sada. Naravno, biće tu tim OEBS-a kojima tema PRAVEDNOST predstavlja svakodnevni posao i od kojih je proistekla ideja za ovaj konkurs.

Da li biste nešto dodali za kraj?

Naravno, očekujemo veliki broj fotografija i koristim priliku da pozovem sve stanovnike ove zemlje, mlade i stare, devojke i mladiće, muškarce i žene, iz velikih i malih gradova, s fotografskim iskustvom ili bez njega, da nam pošalju svoje viđenje pravednosti!

Stella Ronner
portparol misije OEBS-a

INDIVIDUALNI IZRAZI - DEMOKRATSKE VREDNOSTI U PRAKSI/

ORGANIZACIJA ZA EVROPSKU BEZBEDNOST I SARADNJU
OBJAVLJUJE FOTO KONKURS NA TEMU

PRAVEDNOST

USLOVI KONKURSA:

- / Pravo učešća imaju svi građani SRJ, bez obzira na uzrast i profesiju
- / Fotografije moraju biti poslate poštom, u formatu od 18 x 24 cm do 20 x 30 cm, u crno beloj tehnici ili koloru, po izboru učesnika
- / Rok za prispeće radova je 02. 11. 2002.
- / Maksimalan broj fotografija po učesniku je tri
- / U prilogu treba dostaviti ime i prezime, adresu, kontakt-telefon i e-mail adresu

Najboljih 50 radova će biti izloženo u prostorijama Misije OEBS u Beogradu od 16. novembra do 1. decembra 2002. godine.

NAGRADA ŽIRIJA:

- / Digitalni foto-aparat
- / Postavljanje na bilborde u izabranim gradovima
- / Objavljivanje u OEBS publikaciji i na veb-sajtu
- / Objavljivanje u časopisu REFOTO

NAGRADA PUBLIKE:

- / Postavljanje na bilborde u izabranim gradovima
- / Objavljivanje u OEBS publikaciji i na veb-sajtu
- / Objavljivanje u časopisu REFOTO

Fotografije slati na adresu:
Misija OEBS u SRJ
Kancelarija portparola
Bulevar Mira 26, 11000 Beograd

Poslate fotografije neće biti vraćene, a Misija OEBS zadržava pravo da ih upotrebi u svojim štampanim i elektronskim publikacijama.

Dodatne informacije:
tel: 011/3606-150
e-mail: osce-portparol@omifry.org
www.osce.org/yugoslavia

Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju
Misija u Saveznoj Republici Jugoslaviji

GORAN MALIĆ - O MOTIVU I SVETLOSTI: RAZGOVORI S VOJISLAVOM MARINKOVIĆEM

Knjiga s navedenim naslovom promovisana je u Beogradu 10. X ove godine u prisustvu Voje Marinkovića i njegovih brojnih poštovalaca i prijatelja, osam dana nakon što je on ušao u devedeset drugu godinu života. Lep i dirljiv bio je susret kolega s Vojom jer se on, zbog poodmaklih godina i zdravstvenog stanja, sve ređe može videti u gradu. Setan je bio i rastanak s njim kada smo se posle obavljenih razgovora uputili u beogradsku jesen koju je Voja voleo da slika zbog kosog osvetljenja i to naročito u kontrastu, zbog čega mnogi smatraju Voju Marinkovića u fotografiji majstorem svetlosti.

No, knjiga razgovora Gorana Malića s Vojom Marinkovićem je pred nama. Na 192 strane nalazi se 148 pitanja i odgovora i 78 fotografija. Izdavač je "Fotogram", autorski atelje Gorana Malića.

Koncept po kome je napisana knjiga jeste zanimljiv i prvi ove vrste u našoj fotografskoj literaturi. Istina, tako je pisao Miloš Jeftić, ali on nije za sagovornike imao fotografe. Za mene je činjenica da je reč o Voji Marinkoviću i da su objavljene njegove fotografije bila dovoljan razlog da knjigu kupim.

Postoje, međutim, dva problema. Jedan je da Voju Marinkovića, u vreme kada su obavljani završni razgovori, sećanja više nisu držala. Zbog toga u knjizi ima grešaka jer postoje situacije gde su njegova sećanja nepouzdana, a Goranu Maliću činjenice nepoznate. Na primer, u knjizi se navodi da je Marinković bio u Budimpešti 1984. godine na izložbi Savremene srpske fotografije. Ta izložba jeste održana i za nju Malić zna, ali Marinković nije bio tada u Budimpeštanskom klubu Madama, nego deset godina ranije uz kolekciju Foto-kluba Beograd s Cvetanovićem i Tošićem. Drugi problem jeste subjektivnost Gorana Malića. Tim pre što se kod ovako koncipirane knjige pitanjima može izabrati o čemu se i o kome može govoriti. Kako, inače, objasniti da se kolege iz Nacionalnog centra za fotografiju pominju u više navrata, a Iva Eterović i Tomislav Peternek samo po jednom i to Peternek kao Martinovićev pulen. Njih dvojicu navodim kao primer jer svi koji nešto znaju o našoj fotografiji znaju za njih i njihov visok rejting, a prema ovoj knjizi stiže se utisak da je njihov značaj minoran. Živko Janevski se ne pominje, a bio je među vodećim autorima i Voja Marinković je visoko vrednovao njegove fotografije, naročito portrete i žanr scene. Neobično je što se kao recezent javlja Mirko Lovrić, kada je poznato da je on imao malo kontakta s klubom i Savezom gde se odvijala aktivnost Voje Marinkovića.

Ove zamerke dajem jer edicija nosi naziv "Paradigme srpske fotografije". U leksikonu stranih reči i izraza Milana Vujaklije za reč "paradigma" (grč. paradeigma) piše: primer za ugled, uzor, uzorak, obrazac. Ako se izraz "paradigma" odnosi na Voju Marinkovića, on jeste primer za ugled, dragocen i s neizrecivim doprinosom našoj fotografiji i svima koji su imali sreću da ih dodirnu njegova velikodušnost, dobrota i umetnički senzibilitet. Knjiga Gorana Malića razgovora s Vojislavom Marinkovićem, po mom mišljenju, nije primer za ugled jer prema podacima koje iznosi treba biti obazriv. Ipak, nije mi žal jer ima dosta podataka o Voji Marinkoviću, a posebno je korisna što je objavljeno dosta njegovih dobro odabranih fotografija.

Dragoljub Tošić

Jelena Milanović - grafička škola

"FOTO-IGRAONICA" - RADOST EVROPE 2002

U Dečjem kulturnom centru Beograda od 5. do 12. oktobra bila je izložba fotografija i fotograma nastala u radu-fotoradionice koju su učesnici, zbog načina na koji se radilo, nazvali "foto-radionica". Učesnici su bili učenici OŠ "Đuro Daničić" iz Beograda: Ilinčić Jovana, Radojčić Filip, Trifunović Ivana, Lesan Dušan i Agatonović Milica. Kao gosti učestvovali su učenice Grafičke škole iz Beograda, Sanja Knežević i Jelena Milovanović. Moto manifestacije bio je: "Igre vode i oblaka". Autor radionice bio je Dragoljub Tošić, a asistent Marina Cvetković.

Sanja Knežević - grafička škola

Sanja Knežević - grafička škola

IZLOŽBA "DETE" U ZAJEČARU

U Zaječaru je u oktobru žirirana izložba s temom "Dete". Žiri u sastavu: Dragoslav Ilić, Radmilo Nikolić i Dragiša Đorđević izabrao je za izlaganje 44 kolor fotografija od 22 autora, 40 crno-belih fotografija od 23 autora i 30 dija pozitivita od 12 autora. Posle Zaječara izložba se preselila u Sportski centar Šumice.

KOLOR FOTOGRAFIJE

1. nagrada: Branislav Brkić, Art Natura Art, Beograd - Aleksa Biciklista
2. nagrada: Dragiša Medenica, Valjevo - Dečak sa sladoledom
3. nagrada: Dragan Ristić, FK Knjaževac - U polju

Nagrada za kolekciju: Raša Milojević, FKK Timok, Zaječar
CRNO-BELA FOTOGRAFIJA

1. nagrada: Jovan Vajdl, Novi Sad - Ljubav prema točku
 2. nagrada: Jovan Vajdl, Novi Sad - Sestre
 3. nagrada: Boban Đorđević, FON Niš - Pred vratima
- Nagrada za kolekciju: Raša Milojević, FKK Timok, Zaječar
DIJAZOPOSITIVI

1. nagrada: Radivoje Davidović, FK Šumice, Beograd - Florian I
2. nagrada: Raša Milojević, FKK Timok, Zaječar - Igra na obali
3. nagrada: Ivan Pandek, FKVK Rada Krstić, Sombor - Kraj bunara

Prva nagrada za kolekciju fotografija: Raša Milojević, "Razgovor"

Herbert Fitz, Austrija, "Camargue Pferde"

Paul F. Robinson, Australija, "Homeward bound"

Lado Kutnar, Slovenija, "Krokar I"

Izidor Jesenko, Slovenija, "V jutru"

PETI INTERNACIONALNI SALON DIJAZOZITIVA 2002 - ŠKOFJA LOKA

Četvrti bijenalni salon s temom "KONJ" održan je pod pokroviteljstvom FIAP-a, međunarodnog saveza za fotografiju. Organizator bijenala, foto klub Anton Ažbe iz Škofje Loke (dobio je ime po slikaru iz blizine Škofje Loke), organizovao je u posljednjih nekoliko godina čak pet međunarodnih salona što ga postavlja u rang najaktivnijih slovenskih foto klubova. Pored glavne, i već tradicionalne teme - Konj, za ovu godinu raspisana je i slobodna tema. Učestvovalo je 208 autora iz 28 zemalja sa 1.124 rada. Iz stranih zemalja najviše učesnika bilo je iz Nemačke (39), Jugoslavije (13) i Austrije (12). Stručni žiri: Joco Žnidaršič EFIAP i Tomaž Lauko iz Slovenije i Branislav Brkić iz Jugoslavije, za temu KONJ odabrao je 59 diapozitiva od 351, a u slobodnoj temi 151 diapozitiv od 733 primljenih.

Iz Jugoslavije učestvovalo je 13 autora, sedam iz Niša, četiri iz Beograda i dva iz Zrenjanina. U slobodnoj temi primljeni su radovi pet autora: Slavice Stanković, Božane Marinček, Milana Mihajlovića, Bele Sigeti i Svetlane Dingarac kojoj je primljen dijapozitiv i u kategoriji Konj. Primljeni radovi broje se za zvanja FIAP. Svečana projekcija dijapozitiva održana je u petak 18. oktobra 2002.

Luciano Pasterino, Argentina, "Jineteada"

Barry Greasley, Engleska, "Roller king"

Marti Toivanen, Finska, "Having a shower"

Joachim W. Dettmer, Nemačka, "On highland Roads"

Dieter Herrmann, Nemačka, "Toscana"

Zlatna medalja: Hilary Roberts, Engleska, "Carmen's house"

Uwe Schrader, Nemačka, "Champion"

Sara J. Bunn, Engleska, "Horse play"

Nikon

a world

digital world

Leica M-System

Leica M-System

FUJIFILM

photoKino 2002

Let's share HIGH PERFORMANCE

Professional Films

SONY

Let's share DIGITAL PRINTS

photokina

Dobro došli u Keln

Od 25. do 30. septembra redakcija časopisa REFOTO posetila je ovogodišnju Fotokinu u Kelnu, jedan od najvećih sajmova foto i audio-video tehnike na svetu. Tokom šest dana u Kelnu, moramo priznati, lepo smo se proveli ali i umorili jer, iako je sajam ove godine bio nešto manji nego inače, 220.000 m² izložbenog prostora, nije malo. Na tom prostoru svoje proizvode

Fotokina je zamišljena kao ogromna poslovna platforma koja treba na jednom mestu da okupi proizvođače i potencijalne kupce. Ona isto tako donosi i bilans globalnog tržišta foto i audio-video opreme, ali njena glavna karakteristika je razmena velike količine informacija.

I pored svoje važnosti i ozbiljnosti kao najvećeg stecišta proizvođača foto i audio-video opreme, šareni i blještavi štandovi često su podsećali na šatre nekog "cyber" luna parka. Sve svetli, treperi, govori, kreće se...ali na dodir dugmeta - na kompjuteru, fotoaparatu, monitoru, kamkoderu, štampaču... Kao što vas u luna parku oduševi i privuče estetika kiča, pre-naglašenih boja šminke i kostima,... u ovom "cyber" luna parku estetika visoke stilizacije i čistih formi našla je svoju upotrebu. Sofisticiran način prenošenja informacija doveden je do takvog nivoa da biste u najmanju ruku voleli da vam tako izgleda i funkcioniše radno mesto, a odvažniji bi se rado nastanili u Kodakovom, Sonijevom ili Agfinom štandu.

Ogromna količina informacija koja vam se nudi još jednom potvrđuje da ovo JESTE era informacija i da je trenutno najvažniji zadatak kako da ih što brže i jednostavnije razmenimo. Internet, naravno, u ovom zadatku ima jednu od vodećih uloga, ali ono na šta se ovogodišnja Fotokina i foto i audio-vizuelna industrija usredsredila jeste unapređenje razmene vizuelnih informacija, odnosno slika.

Jedan od primarnih zadataka jeste uklapanje dva postojeća sveta, stari analogni i novi digitalni. Danas na vrlo jednostavan način možete prebaciti slajd ili negativ u fajl, fajl u print i zatim ponovo print u fajl... Proizvođači su na vreme shvatili da, iako digitalna tehnologija napreduje fantastičnom brzinom,

još uvek se analogna tehnologija više kupuje i koristi i da je njeno "oživljavanje" i prilagođavanje novim tehnologijama najbolje i najprofitabilnije rešenje.

Ipak, u korist digitalne tehnologije govori podatak da se u 2002. godini u Japanu prodalo više digitalnih fotoaparata nego analognih! Sudeći po ovim statistikama, digitalni fotoaparati će postati relativno brzo sastavni deo našeg života i zato je glavni akcenat stavljen na završni deo lanca nove digitalne tehnologije, a to je prebacivanje virtualne slike, odnosno fajla na realnu dvodimenzionalnu sliku, tj. fotografski print. Najveća zamka i opasnost digitalnog fajla nastalog bilo putem digitalnog foto-aparata, kamkodera ili kao sintetički kompjuterski fajl, jeste da ostane samo kao digitalni - numerički zapis čiji izgled i kvalitet zavise od medija na kome ga posmatramo: displeja, monitora, televizora, projektora... Iz tog razloga mnogi izlagači usredsredili su se na prezentaciju i unapređenje digitalnih laboratorija i inkdžet štampača, od kućnih verzija do metarskih formata i na trajnost i performanse odgovarajućih papira. Ipak, glavna diskusija vodila se oko masovnog tržišta i masovne komunikacije putem slike.

displeja, u kombinaciji s verbalnim i audio zapisom. Primanje takvih informacija na prvi pogled čini se mnogo kompleksnijim, ali efikasnost ovakve audio-vizuelne prezentacije ogromna je jer je nesvesno prihvatate kao jedinu realnu i moguću.

U celu "priču" o digitalnoj tehnologiji umešao se jedan vrlo bitan faktor, a to je pomenuta efikasnost i uspešnost te iste tehnologije. Uvodna diskusija bavila se upravo tim problemom. Najvažniji predstavnici foto-industrije Dr Ludo Verhoven - Agfa - Gevaert Group, Daniel A. Carp - Eastman Kodak Company, Minoru Ohnishi - Fuji Photo Film i mnogi drugi predstavili su novu strategiju u popularisanju i omasovljavanju digitalne tehnologije. Jedan od načina jeste razvoj nove industrije - INFOSLIKE (INFOIMAGING), koja je u osnovi sublimacija foto-industrije i komunikacija. INFOSLIKA ne predstavlja samo sliku plus informacije, već nov način komunikacije u sferi svakodnevnog života i poslovanja. Akcenat se stavlja na infrastrukturu takve nove vrste komunikacija koja podrazumeva bržu i jednostavniju razmenu audio-vizuelnih zapisa: fotografija, videa, prezentacija. Korisnik-potrošač će moći (ili već može) da naruči i izradi svoje fotografije bilo iz svog doma (putem interneta preko kojeg je direktno povezan sa foto-laboratorijom), bilo putem stanica za naručivanje u vidu samouslužnih fotokioska postavljenih po velikim supermarketima, u tržnim centrima, na ulici itd. Pored toga što najnovija generacija digitalnih aparata pravi slike odličnog kvaliteta, u skoro svim svetlosnim uslovima, digitalna foto-laboratorija omogućava ne samo izradu željenih fotografija (uz mogućnost pisanja teksta, dodavanja rama, isecanja samo jednog dela slike...) već i snimanje na CD-ROM-u. Ovakve usluge odavno se smatraju standardom i zbog toga sam prelazak na samousluživanje (self-service) neće biti neobičan i težak.

Učesnici diskusije obrazložili su svoju težnju za što masovnijom upotrebom slika, osnovnim i najlakšim načinom komunikacije među ljudima, a to je komunikacija putem optičke percepcije. Težnja savremenog društva ka globalizaciji ima za cilj da ukine granice, jezičke i kulturne barijere, da proširi i ujedini stečena znanja iz svih delova sveta, a to će se najbolje i najlakše postići putem slike, tj. fotografije i videa. Da li je to utopistička ideja ili samo dobar način za uvećanje kapitala nije toliko relevantno za ovu temu. Sasvim je sigurno da će omasovljavanjem vizuelna komunikacija postati dostupna još većem broju ljudi i da će nove tehnološke mogućnosti omogućiti velikom broju ljudi da ostvare svoje kreativne ideje i da ih za veoma kratko vreme pokažu i razmene sa svojim prijateljima, rođacima...

Ivana Brezovac

Redakcija časopisa REFOTO ispred jednog od mnogobrojnih ulaza u sajam

predstavilo je 1.546 kompanija iz 46 zemalja, a sajam je posetilo više od 160.000 ljudi iz 136 zemalja. Za šest dana trajanja, Fotokina sajam u Kelnu, ličio je na ogromnu košnicu u kojoj su svi neprestano radili: šetali, gledali, ugovarali, pitali, često i čudili i s nevericom isprobavali sve što im se nudilo na bezbrojnim štandovima. Deo te atmosfere i ogromne ponude pokušali smo da prenesemo kroz ovaj specijalni broj našeg časopisa koji je u potpunosti posvećen Fotokina / 2002. U ovom broju, a i narednim brojevima pokušaćemo što potpunije da vam predstavimo najvažnije i najzanimljivije proizvode, prikažemo prateće izložbe i trendove, a kroz ovaj uvod pokušaćemo da damo odgovor kakva je bila Fotokina / 2002 i šta ju je obeležilo.

Najveća izložba pod nazivom Vizuelna Galerija

Fotokina je pored velikog broja tehničkih inovacija predstavila veliki broj fotografskih izložbi. Najveća izložba, pod nazivom "Vizuelna Galerija", okupila je radove velikog broja profesionalnih fotografa, ali isto tako i mladih fotografa - novih talenata. Počasno mesto pripalo je slavnim modnom fotografu Piteru Lindbergu (Peter Liendberg), koji je na ovoj izložbi premijerno prikazao novu seriju pod nazivom "Invazija". Sam Lindberg prisustvovao je i otvaranju i konferenciji za štampu, organizovanoj povodom izložbe, i u društvu Džordžine Robertson (Georgina Robertson), svetskog top modela i L'Orealovog lica, dodao glamur i ekskluzivnost ovom događaju.

Atraktivnosti sajma doprinele su i brojne demonstracije fotografske opreme. Broncolor je izazvao ogromno zanimanje posetilaca demonstracijom reflektujućeg kišobrana prečnika oko 3m. Fotografija na našoj naslovnoj stranici nastala je upravo na jednom takvom snimanju. Ako imate sumnje kako je snimljena ta scena okrenite časopis za 90° u obrnutom smeru kretanja kazaljki na satu i videćete da je ova atraktivna fotografija samo dobro smišljen trik. Nadamo se da smo uspeali da kroz ovaj specijalni broj časopisa prenesemo makar deo atmosfere s ovogodišnje Fotokine i da će vam naši saveti i prezentacije pomoći da se lakše snalazite u novoj eri digitalne tehnologije.

Konferencija za novinare povodom izložbe "Vizuelna Galerija" na kojoj su učestvovali Bern Aufderheide, izvršni direktor Kelnskog sajma, Piter Lindberg - modni fotograf i Džordžina Robertson - top model

Ovaj specijalni broj posvećen Fotokini 2002 za vas pripremili: Boris Bjelica, Imre Szabo, Miroslav Nikoljačić, Tomislav Peternek, Nijaz Selmanović, Petar Vukadinović i Ivana Brezovac

Fotografije s demonstracije Broncolor rasvete. Na ovim fotografijama glavni izvor svetla odbija se od kišobrana prečnika 3m, dok je lice dosvetljeno ring blicem na samom aparatu. Efekat pozadine postignut je dugom ekspozicijom i pomeranjem zuma tokom eksponiranja i promenama fokusa

Epson Stylus Photo 950 i 2100. Kada papir više nije dovoljan da izrazite svoje emocije.

Danas, novi Epson Stylus Photo štampači čine da Vaše fotografije budu lepše nego ikada ranije. Zato što, pored svog izuzetnog kvaliteta štampe, štampaju mikro kapljice čija veličina zavisi od površine koja se štampa, a idu sve do 2 pikolitara - najmanje veličine na svetu. Zato što štampaju bez margina, a imaju i softver za direktnu štampu na plakatu, na CD-ROM-u ili na rolnama papira (uključen je i sekač papira). Zato što su mnogo, mnogo brži, zato što koriste 6 odvojenih boja da bi postigli što bogatije, finije nijanse, ili koriste 7 odvojenih boja uključujući i dve različite cme za grafiku ili fotografije. Zato što koriste Epson PRINT Image Matching™ tehnologiju, koju su prihvatili svi najznačajniji proizvođači digitalnih kamera. Zato što uz njih ne dobijate samo Windows i Mac drajvere, već i Epson Photo Quicker za unapređenu obradu slika i njihovu štampu.

I, naravno, zato što Vaše emocije to zaslužuju.

EPSON Stylus Photo 950
6 odvojenih boja (2 cme), 2 pl

EPSON Stylus Photo 2100
7 odvojenih boja (crna za grafiku), 4 pl

Odvojeni kertridži
za oba printera

EPSON potrošni materijal
garantuje vrhunski kvalitet

BSProcessor

DISTRIBUTER I SERVISER ZA JUGOSLAVIJU
BS Processor, Beograd, Hadži Nikole Živkovića 2
tel: 328 44 88, fax: 328 18 70
www.bsprocessor.com

PRODAJA KROZ AUTORIZOVANU DILERSKU MREŽU

BEOGRAD: ADA COMPUTERS, 311 54 78;
BEL COMPUTERS, 354 40 07; BEOCITY SHOP, 328 29 48;
CORTAL, 369 08 73; DESK, 329 21 40;
INFOTEAM, 419 766; JOSIPOVIĆ TRADE, 176 95 67;
MIKRO RAČUNARI, 303 02 93; MP SOFT GROUP, 361 36 13;
PROCESSOR COMMERCE, 655 882;
ŠUMADIJA, 319 35 05; ZD ELEKTRONIK, 322 21 70;
ZENIT, 322 58 22
ČAČAK: ALTI, 032 227 878
KRALJEVO: SOFT PROJEKT, 036 332 948
NIŠ: HELP COMPUTERS, 018 352 361;
PAKOM, 018 521 116
NOVI SAD: SOROBAN, 021 365 272
PARAĆIN: PARCOMP, 035 569 669

Zajedno možemo mnogo.

EPSON

JA VIDIM ONO ŠTO TI NE VIDIŠ

Kolekcija Venera Nekesa - mašine za gledanje i svetovi slika

U muzeju Ludwig od 27. septembra do 24. novembra održava se izložba neobičnih i veoma interesantnih eksponata, takozvanih mašina za gledanje slika. Svi vrlo dobro znamo da su fotografija i tehnologija pokretnih slika imale dug razvojni put, koji su obeležile raznovrsne "naprave" za gledanje slike i simulaciju pokreta.

Ova izložba pod nazivom "Ja vidim ono što ti ne vidiš", kroz impozantnu kolekciju Venera Nekesa (Werner Nekes), vodi nas u magični svet iluzija i podseća na praiskonsku težnju čoveka (Platonova pećina) da oživi priču i slike.

Svetovi slika Laterne Magice, kaleidoskopi, panorame, diorame, anamorfoze (izlomljene slike) i naravno, na kraju, i same fotografije predstavljaju kompleksnu vezu istorije optičkih medija i mašina za gledanje slika i ujedno višestruko vizuelizuje pojave iskustva istorije umetnosti iz prethodnih petsto godina. Zanimljiva je sugestivnost i privlačnost ove izložbe u kontrastu s dominirajućom digitalnom tehnologijom na Fotokini, koja nepobitno sugerise da su igra i zabava osnova razvoja tehnologije sveta slika.

UZICE NA RUKAVICAMA

Izložba Silvije Pekota (Silvia Pecota) pod nazivom "Uzice na rukavicama" predstavlja seriju fotografija posvećenu boksu. Organizator je DPA (Deutsche Presse - Agentur GmbH), a sponzor Agfa. Fotograf Silvija Pekota, koja od 1985. godine fotografise za Toronto Sun i druge severnoameričke i evropske publikacije, kroz ovu izložbu bavi se svojom starom ljubavlju prema ringu. Poznata po portretima filmskih i sportskih zvezda, Pekota na izložbi predstavlja

čuvane boksera kao što su Mike Tyson, Jack Lamota, Hurricane Carter i Sugar Ray Leonard još iz 1992. godine. Nekoliko godina kasnije snimila je dokumentarni film na istu temu, pod nazivom "Uzice na rukavicama". Film je dobio nagradu filmskog festivala u Kebidžtaunu (Cabbagetown) i nominovao ga je kanadsko društvo za kinematografiju za najbolji dokumentarni film 1997. godine.

© Silvia Pecota

© Silvia Pecota

© Silvia Pecota

LEKSIKON FOTOGRAFA OD 1900. DO DANAS

Hans-Michael Koetzle, "Das Lexikon der Fotografen 1900 bis heute"

528 strana, sa četiri boje, cca 1.000 slika
Tvrđ povež sa zaštićenim omotom u kutiji
Izdavač: Knauer, cena 98.- evra

Ova knjiga je, bez dvoumljenja, mala senzacija. Do sada, na nemačkom govornom području ovako nešto nije postojalo. Lexikon fotografa predstavlja, na preko 500 ilustrovanih strana, biografije oko 550 internacionalnih top-fotografa. Ovome treba dodati više od 150 marginalnih tekstova, koji daju informaciju o svetski najvažnijim muzejima i zbirkama, o epohalnim izložbama, fotografskim grupama ili estetskim trendovima. Ukupno uzev, tako je data istorija fotografije 20. veka. Može se reći "Lexikon fotografa, od 1900. do danas" ujedinjuje dve knjige u jednoj. I ona će biti standard u ovoj oblasti.

Ovo delo, iz ruku stručnog žurnaliste Hans-Michaela Koetzle rezultat je saznanja petogodišnjih istraživanja. Iako u izboru umetnika, odnosno fotografa, kao i detalja u biografijama i popisu izložbi, rad pokazuje stanje fotografije u foto-žurnalizmu, dokumentarnoj fotografiji, foto-umetnosti i dizajnu. Serioznost i naučni smisao pokazuje i optičko oblikovanje leksikona. U ovo nas pored četvorbojne štampe, velikog formata i visokokvalitetnog papira uverava i grafičko-tipografski koncept. Rečju, možemo da kažemo da je to svojevrsno foto-umetničko delo. Istovremeno, ovo ambiciozno delo jasno pokazuje da je u poslednje vreme povećan

interes za fotografiju. Mnogobrojne izložbe u muzejima, umetničkim udruženjima, galerijama, poplava foto-festivala, foto-aukcija, berzi kolekcionara, fotografije na televiziji feljtona i umetničkih časopisa govore o ovom trendu. Oko 160 godina posle pronalaska fotografije konačno je priznata kao kulturno dobro i umetničko izražajno sredstvo. Delo je namenjeno ne samo stručnoj publici (muzejskim saradnicima, stručnim žurnalistima, kustosima, kolekcionarima itd) već svima, koji se zaneresuju za umetnost u širem smislu ili za fotografiju u užem smislu.

Svesno je publikacija obuhvatila fotografe 20. veka (Evropa i Amerika). Počinje s Paul Strandom i njegovim legendarnim pledojem za medijski opravdano korišćenje fotografije u časopisu Camera Work 1917. godine. Polazeći od toga, biografije su pisane isključivo za one fotografe koji su stvarali fotografskim sredstvima, koji su u proteklom veku stekli internacionalni renome, i ostvarili estetski značajan rad. Knjiga se odriče umetnika, za koje fotografija predstavlja jedan od mnogih medijuma. Pri tom je ignorisana granica između "primenjene" i "slobodne" fotografije. Posebno se autor trudio da uzme u obzir zapostavljene fotografske kulture u južnoj i severnoj Evropi. Dobro je predstavljena fotografija u bivšoj NDR, Takođe je adekvatno zastupljena i Rusija, kolevka konstruktivizma i zemlja s velikom foto-žurnalističkom tradicijom. Bibliografija i popis izložbi dati su svesno pregledno, odnosno skromno. Ko želi da se o tome informiše, naći će u popisu literature najvažnije naslove. Nažalost, zbog naše inertnosti i neshvatanja važnosti ovakvih publikacija, s prostora bivše Jugoslavije nije predstavljen nijedan fotograf. Ukoliko želimo da se ubuduće pojavljujemo, ako želimo da naši fotografi i naša fotografija

budu u Evropi, moramo da uložimo napore i podatke o našoj fotografiji i našim fotografima, naravno na stranim jezicima, stavljamo na uvid relevantnim osobama i institucijama. Zvanična prezentacija obavljena je 27. septembra 2002. godine na Fotokini na Kelnskom sajmu.

Govoreći na prezentaciji, autor je rekao da mu je, kao istraživaču, nedostao pouzdani izvor, gde bi u jednoj knjizi mogao da nađe važne informacije koje su mu kao glavnom uredniku bile potrebne. Nigde nije mogao brzo i pouzdano da se informiše. Koristio je engleske i francuske leksikone, koji su retki i zastareli. A o teškoćama koje je imao da dođe do podataka o ruskim, skandinavskim ili južnoevropskim fotografima ne treba ni govoriti. Zbog toga se i odlučio da sam pristupi izradi ovog leksikona. Autor Hans-Michael Koetzle, živi u Minhenu kao slobodni publicista, stručni žurnalista i kustos izložbi. On je glavni urednik internacionalnog časopisa Leica World, kao i stalni saradnik, pored ostalih, i u časopisima European Photography i Photo Technik International.

Stevan Ristić, DGPh, HonEFAP

FOTO-AGENCIJE

Pod nazivom "Meet the professionals" organizovan je susret profesionalnih fotografa i fotografskih agencija. Desetak najvećih agencija iz Nemačke predstavile su se putem manjih fotografskih izložbi, agencijskih kataloga, web prezentacija itd. Akcenat je stavljen na direktan kontakt između fotografa i agencija koje su uglavnom zastupali umetnički direktori agencije. Organizatori ovog susreta obrazložili su svoju ideju potrebom fotografa (i agencija) za ličnim kontaktom, koji omogućava mnogo bržu razmenu ideja što donosi brže sklapanje poslovnih ugovora. U Nemačkoj interes profesionalnih fotografa za rad s nekom od agencija postaje sve veći jer agencija služi kao posrednik između fotografa i klijenta, osigurava određeni kvalitet i cenu... Rad sa agencijom predstavlja veliku prednost za mnoge fotografe koji nemaju svog menadžera a nemaju vremena ne žele ili ne umeju da pronađu sebi fotografski angažman. Jedna od predstavljenih agencija bila je i LOOK - Agencija za fotografe. Osnovani su je dvanaest fotografa 1989. godine i već u samom početku rada, agencija se specijalizovala za temu putovanje i sport. Trenutno, agencija predstavlja 50 fotografa i saraduje s nekoliko renomiranih časopisa u Nemačkoj. U jednom od narednih brojeva časopisa predstavice vam detaljnije ovu agenciju, način na koji je organizovana, koliko ljudi u njoj radi, kako se odvija distribucija fotografija i ono najvažnije, što zanima većinu fotografa, na koji način se postaje član ove agencije. Fotografije publikovane kao ilustracija ovom tekstu izabrane su iz kataloga agencije Look, a na web adresi www.look-foto.de možete pogledati ceo arhiv agencije.

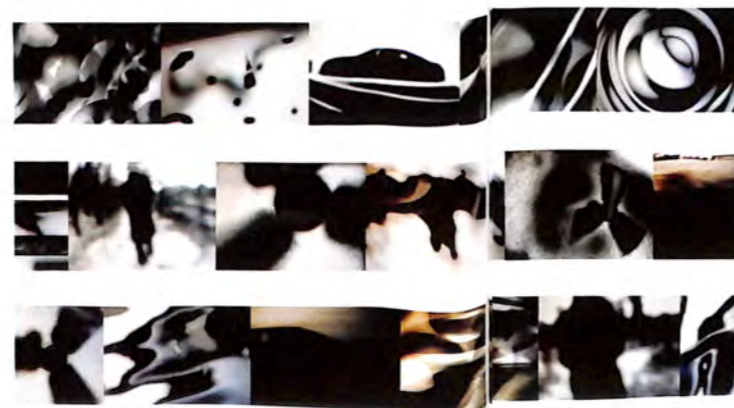
photokina

© Andreas H. Bitesnich

ART BITS

NA JEDNOM OD MNOGOBROJNIH EPSON ŠTANDOVA PREDSTAVljena JE IZLOŽBA POD NAZIVOM ART BITS. PREMIJERNO JE PRIKAZANA U BEČU I PRATI JE VEOMA DOBAR KATALOG. PODNASLOV OVE IZLOŽBE JESTE DIGITALNI PRINT. ART BITS, U ORGANIZACIJI KOMPANIJA EPSON, HAHNEMUHLE I SALON IRIS PREDSTAVLJA PRAKTIČNU PREZENTACIJU DIGITALNE TEHNOLOGIJE KOJA JE U VELIKOJ MERI OBELEŽILA OVOGODIŠNJU FOTOKINU

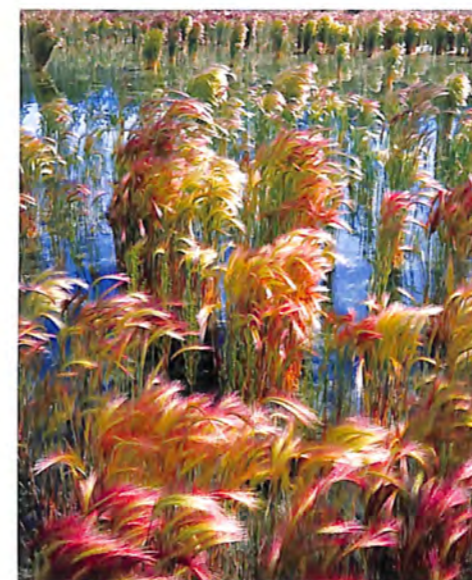
© Lukas Herferd

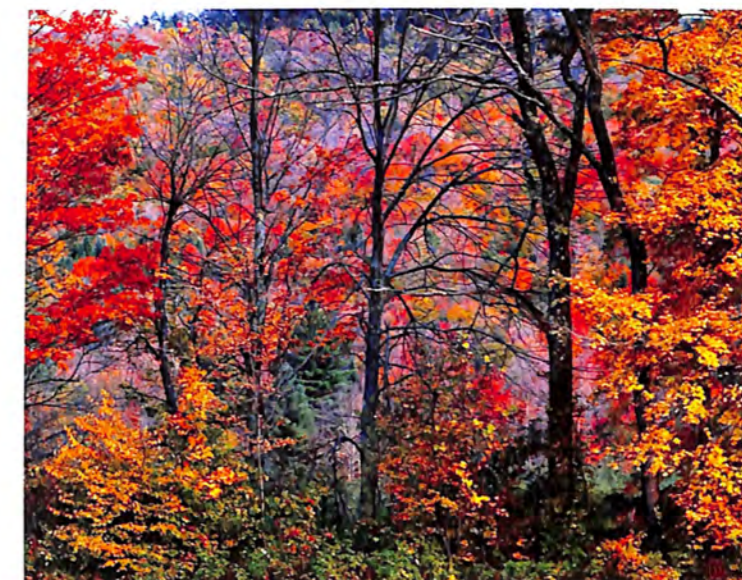
© Bele Marx

© Doris Kruger

© Joseph Holmes

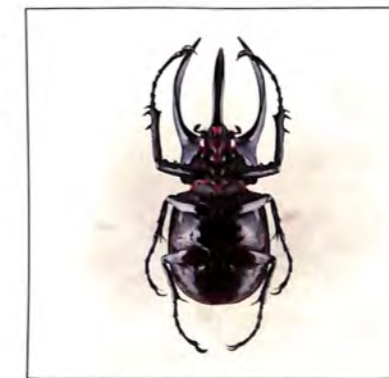

© Joseph Holmes

U katalogu izložbe, uvodnu reč, dala je Marilyn S. Kurshner, kustos (za printeve i grafike) u "Brooklyn Museum of Art" u Njujorku. Kroz kratki prikaz ovog teksta pokušali smo da dotaknemo temu digitalne umetnosti, digitalnog printa i, prevashodno, uticaj tehnologije na savremeni umetnički izraz.

razlikuje od doživljaja koji imamo dok gledamo neko delo izvedeno tradicionalnom tehnikom štampe. Sama površina, tj. tekstura materijala više nije esencijalna jer većina digitalnih printeva glatke je površine".

"Umetnost je nastala i razvila se u vremenu koje se drastično razlikuje od našeg... U umetnosti postoji psihička komponenta koja se više ne može tretirati kao do sada, koja više ne može opstati bez uticaja savremenog znanja i moći koje proističe iz naučnih saznanja. U poslednjih dvadeset godina, ni materija ni prostor ni vreme nisu isto što su bili u prošlosti. Zbog toga možemo očekivati velike transformacije u tehnologiji umetnosti, koja će svakako promeniti kreativni pristup umetnika, a možda, i naše celokupno viđenje umetnosti."

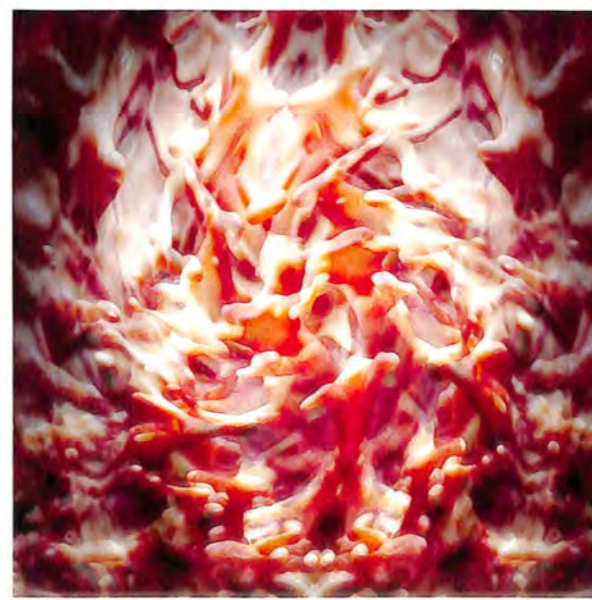

© Studio Trizeps

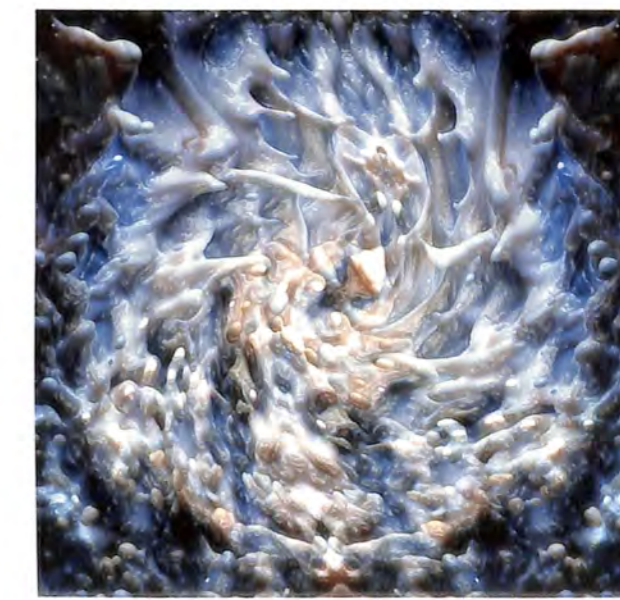
"Računari omogućavaju umetnicima da obrade svoja dela na potpuno nov način. Adobe sistem sa prezentacijom Photoshop programa bio je jedan od ključnih elemenata u ovom razvoju. Umetnici sada, mogu kombinovati slike, transformisati, eksperimentisati i klikom miša vratiti se na početnu poziciju svog rada, na takozvani original ili sačuvati novi "fajl" kao finalno delo. To im daje neograničenu slobodu rada i kreativnosti. Internet im omogućava pristup ogromnom broju informacija i slika, koje su ranije bile teško dostupne, skeneri im omogućavaju

upotrebu svoje ili tuđe fotografije i materijala i da ih putem raznih softvera obrade i transformišu u nešto sasvim novo. Postavlja se pitanje kada takva vrsta slike prestaje da bude fotografija, a postaje print?"

"Doživljaj (impresija) digitalnog printa često se

© Studio Trizeps

© Studio Trizeps

photokina

NATIONAL GEOGRAPHIC

© David Edwards, septembar 1999

NAJBOLJIH 100 FOTOGRAFIJA

Jedna od najlepših i najzanimljivijih izložbi na Fotokini bila je izložba "Najboljih sto fotografija", koju je organizovao od strane "National Geographic Deutschland". Ova izložba, prikazana po prvi put u Kelnu, predstavlja najbolje fotografije koje su snimljene tokom stogodišnje istorije časopisa.

Još od 1890. naovamo, fotografi ovog časopisa radili su u najudaljenijim delovima sveta, pokazujući svojim čitaocima lepotu zemljine kugle. Časopis je u Vašingtonu osnovao tim od 33 fotografa, geologa, istraživača, profesora, pravnika, meteorologa, kartografa, oficira i donatora. Njihov cilj bio je da prošire svoje geografsko znanje kroz impresivne fotografije. Godine 1899. časopis je štampan u tiražu od 1.400 primeraka, a danas se ovaj fotografski časopis štampa na 20 jezika i prati ga 40 miliona čitalaca širom sveta.

© Carsten Peter, februar 1996

© James L. Stanfield, novembar 1992

Međunarodni uspeh "National Geographic" postignut je zahvaljujući fotografima koji neprestano iznenađuju čitaoce svojim fotografijama i koji su učinili vidljivim ono što je obično skriveno od ljudskog pogleda: daleke galaksije, tajne ljudskog tela ili zamah krila snažne ptice. Za izvanredan kvalitet fotografija u "National Geographic" postarali su se vrhunski fotografi kao što su Steve McCurry, David Doubilet, Nick Nichols i drugi. Izložba "Najboljih sto fotografija" prikazuje 100 objavljenih fotografija koje pokrivaju širok izbor tema. Izložene su impresivne slike životinjskog i biljnog carstva, neverovatnih prirodnih pojava i stranih kultura. Njihovi autori morali su da pređu mnoge granice da bi dočarali sve ove slike iz najudaljenijih krajeva sveta. Svi radovi prikazani na izložbi predstavljeni su u specijalnom izdanju "National Geographic" pod nazivom "Sto najboljih fotografija" (Die 100 besten Fotos von National geographic).

© Alberto Garcia, Corbis Saba, decembar 1992

© Adriel Heisey, septembar 1996

REPORTERI BEZ GRANICA

Jedan od važnijih događaja u kulturnom programu Fotokine bila je prezentacija nagrade Dr. Erich Salomon internacionalnoj organizaciji "Reporteri bez granica". DGPh (Nemačko društvo za fotografiju) ovom nagradom želelo je da ukaže čast ovoj organizaciji koja se bori za slobodu štampe širom sveta. Prateća izložba predstavila je fotografije žena fotoreportera - vodećih imena u svetu reportažne i dokumentarne fotografije, koje su i same doživele opstrukciju u svom radu. Nan Goldin, Jane, Evelyn Atwood, Ursula Meissner, Karin Apollonia Muller, Xiao Hui Wang, Jordis Antonia Schlosser, Susan Meiselas, Cathy Longhran i Lara Jo Regan prikazale su potresne i okrutne priče iz svih delova sveta. Iako skoro sve reportaže govore o ljudskom stradanju i patnji, dostojanstvo i snaga duha dominiraju ovim fantastičnim fotografijama.

Predstavićemo vam ukratko ovu organizaciju kroz njihov kodeks angažovanja:

- reporteri bez granica, koji su u stalnom stanju pripravnosti, putem svoje mreže od preko 100 dopisnika oštro osuđuju bilo kakav napad na slobodu štampe širom sveta, informišući medije i javno mnjenje putem press saopštenja i kampanja;
- organizacija brani novinare i druge medijske saradnike i profesionalce koji su bili zatvarani ili gonjeni zbog svog posla. Ona se zalaže protiv zloupotrebe i mučenja koji još uvek postoje u mnogim zemljama;
- organizacija podržava novinare kojima su pretili u njihovim zemljama i obezbeđuje finansijsku ili drugu vrstu pomoći za njihove ugrožene porodice.

Reporteri bez granica bore se da smanje upotrebu cenzure i suprotstave zakonima koji su osmišljeni da ograniče slobodu štampe; organizacija, takođe, radi na poboljšanju bezbednosti novinara širom sveta, naročito u ratnim zonama. Predano pomaže u re-izgradnji medijskih grupa i obezbeđivanju finansijske i materijalne pomoći novinskom osoblju koje doživljava teškoće; na kraju, od januara 2002, kada je osnovana "Damocles Network", reporteri bez granica dobili su sudsku pomoć. Mreža obezbeđuje žrtvama pravnu pomoć i predstavlja ih na nadležnim nacionalnim ili međunarodnim sudovima kako bi uspostavili prave zakonske procedure i bili sigurni da su sve ubice i mučitelji izvedeni pred sud.

© Ursula Meissner, Kabul, Avganistan, decembar 2001

© Jane Evelyn Atwood, Perm, bivši SSSR, 1990.

SVAKODNEVNI ŽIVOT © Francesco Zizola, Italija, Agencija Contrasto, "Pleme Nuba" - Sudan

Na Fotokini predstavljen je najprestižniji internacionalni konkurs u oblasti profesionalne novinske fotografije - World Press Photo. U broju 10 našeg časopisa, objavili smo kratak prilog o konkursu i pobjedničku fotografiju, a sada vam, na većem prostoru, predstavljamo pobjednike iz svih oblasti. Nagradjeni radovi izabrani su od pristiglih 49.235 fotografija, od 4.171 fotografa iz 123 zemlje. Više od polovine fotografija bilo je u digitalnom formatu. Žiri je zasadao u Amsterdamu 3-14. februara i dodelio je nagrade u devet kategorija fotografima iz 18 zemalja: Argentine, Australije, Austrije, Belgije, Bosne i Hercegovine, Danske, Finske, Francuske, Nemačke, Mađarske, Irske, Italije, Norveške, Kine, Južnofričke Republike, Španije, Velike Britanije i SAD. Četrdeset i petu izložbu po redu obeležili su događaji 11. septembra 2001. godine u SAD i rat u Pakistanu. Pobjednička fotografija - World Press Photo of the Year - snimljena je u izbegličkom kampu u Pakistanu. Autor je danski fotograf Erik Refner, a fotografija koja prikazuje telo jednogodišnjeg dečaka pripremljeno za sahranu, snimljena je za dnevne novine Berlinske Tidende. Ova fotografija takođe je deo drugonagrađene priče iz kategorije Ljudi u Vestima.

WORLD PRESS PHOTO 2002

PORTRET © Jodi Bieber, Južna Afrika, Network photographers for Learning for Life, "Devojčica iz Pakistana"

© WORLD PRESS PHOTO OF THE YEAR 2001: Erik Refner, Danska, za Berlingske Tidende. "Telo jednogodišnjeg dečaka, preminulog od dehidracije, pripremljeno za sahranu u Jalozai izbegličkom kampu" - Pakistan, jun

VESTI © Carlos Barria Moraga, "Nacionalni protest na Plaza Del Mayo" - Argentina, 20 decembar

UMETNOST © Fernando Marcos Ibanez, Španija, za Compania Nacional de Danza Dance, "Proba u pozorištu Zarzuela" - Madrid

SPORT © Fred Vuich, SAD, Sports Illustrated, "Tiger Woods Tees na 18. rupi na Masters šampionatu"

SVAKODNEVNI ŽIVOT © Michael Sheil, Irska, "Black star for anti slavery international water seller" - Gabon

NAUKA I TEHNOLOGIJA © Olivier Grunewald, Francuska, "Svemirska meteorologija: Polarna svetla"

LJUDI U VESTIMA © Jan Grarup, Danska, Rapho za Stern, "Dečaci iz Ramale"

SPORT © Craig Golding, Australija, Sydney Morning, "Herald Surf spasioci na takmičenju"

UMETNOST © Shobha, Italija, Agencija Contrasto/Focus, "Senegalska visoka moda"

"Umetničkog doživljaja nema bez svetla. Profoto Compact rasveta mi daje mogućnost sopstvenog izbora jačine svetlosti i senki" - Inge Techau

Personal Light Profoto Compact.

Za Inge Techau, fotografa - portretistu, svetlo ima višestruku namenu - da dočara raspoloženje, misli i ličnost osobe koju portretiše. Za ovo naravno nije dovoljan samo softbox. Zato se Inge opredelila za Profoto Compact monolight ali i za celu Profoto Pro-7 liniju koja obuhvata dopunsku opremu za usmeravanje i prigušenje svetla, zatim reflektore sa prigušenim ili mekim svetlom, osmougaoni raspršivač svetla, 5 do 7 podnih reflektora pa i više. Sva ova dodatna oprema je ne sputava, naprotiv, pomaže joj da izrazi svoju umetnost i u potpunosti dočara svoj umetnički izraz.

Profoto Compact rasveta nudi lampe jačine 300,600 i 1200Ws, ambijent svetla od 250 i 500 W, stalnu kontrolu pogonske energije i opciju visoko naponske energije. Poznato je da proizvodi marke Profoto daju ne samo kvalitet već i efekat koji želite uz vrlo jednostavno rukovanje.

Compact FLASH UNIT 300 Ws - Din. 24.180 (EUR 403)

Compact PLUS 600 Ws - Din. 37.500 (EUR 625)

Compact PLUS 1200 Ws - Din. 65.400 (EUR 1090)

sve cene su bez poreza na promet

REFOT B, Pčinjska 17, 11000 Beograd, YUGOSLAVIA
Tel: 011 456 151, 444 7958, Fax: 011 446 0234, Email: refotb@EUnet.yu

The Light Shaping Company

OČI MUDROSTI

© Ralph Tooten

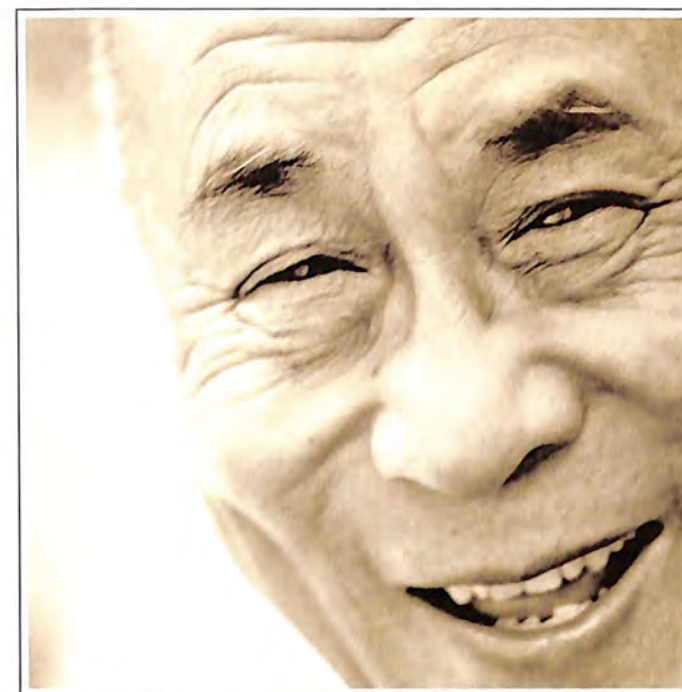
"SRCA SVIH RELIGIJA SU JEDNO" - DALAJ LAMA

"Oči mudrosti" naziv je zajedničkog projekta fotografa Ralfa Totena (Ralph Tooten), izdavača istoimene knjige Bernarda Stratmana (Bernhard Strathmann) i kompanije Haselblad (Hasselblad). Iako je Haselbladova prezentacija na Fotokini bila obeležena predstavljanjem novog H1 sistema (6 x 4,5 format), ova izložba predstavila je tradicionalni kvadratni format koji je sve do sada bio glavna odlika ovog čuvenog aparata. Cela serija obuhvata oko stotinak portreta predstavnika skoro svih religija sveta, koji su na ovaj način želeli da prezentuju i propagiraju svoju poruku i ideju. Izložba na Fotokini predstavlja sve-tsku premijeru ove putujuće izložbe gde je predstavljena i knjiga koja prati ceo projekat. Mnoge fotografije metarskog su formata izuzetnog kvaliteta, izrađene u tehnici diavografije koja ujedinjuje visoku tehnologiju digitalnog printa i tradicionalnog zanata štampe i papira.

Fotograf Ralf Toten proputovao je nekoliko hiljada kilometara, obišao svih pet kontinenata i posvetio pune četiri godine ovom impozantnom projektu. Rođen je u Duisburgu 1958. godine, živi i radi u Hamburgu. Još u početku svoje fotografske karijere opredelio se za portretnu fotografiju, a veliko iskustvo i priznanje stekao

© Ralph Tooten

© Ralph Tooten

je radom na filmu kao still-life fotograf, od kojih su mnogi bili nagrađeni na prestižnim filmskim festivalima. Uvršten je u Haselbladovih 12 majstora fotografije čiji se radovi tradicionalno predstavljaju u Haselbladovom kalendaru. Ralf Toten predstavljen je sa, za njega "najfascinantijskim projektom u životu", četiri portreta iz serije "Oči mudrosti". Posetioci Fotokine imali su priliku da kroz dvadeset i pet portreta proputuju kroz najrazličitije kulture, istorije, podneblja... Oči pune mudrosti, topline i razumevanja pozivaju na nemi dijalog s gledaocima. Svaki portret sadrži hiljadu osećanja, misli i priča. Osmogodišnja devojčica slavi se kao svetac u njenom rodnom kraju, Indijski jogi sveštenik koji nije napustio svoj hram u proteklih četrdeset godina...

Sva ova lica nose jednu zajedničku poruku izraženu kroz misao Dalaj Lame - "Srca svih religija su jedno".

© Ralph Tooten

© Ralph Tooten

© Ralph Tooten

© Ralph Tooten

photokina

VIZUELNA GALERIJA

Fotokina u Kelnu magnet je za oblast profesionalne globalne fotografije i slike; događaj koji nudi novine vodećim snabdevačima; poslovna platforma za trgovce i korisnike sa svih kontinenata i zlatni rudnik informacija za zainteresovane privatnike. Međutim, Fotokina 2002 ne samo da je predstavila najnovija dostignuća iz tehnologije i trendove u teoriji i praksi već i mnogo više. Organizatori Fotokine u saradnji s partnerima iz medijske industrije i sličnih profesionalnih organizacija predstavili su novi projekat pod nazivom Vizuelna galerija, s akcentom na samu sliku koju ostvaruje prezentovana tehnologija. U okviru ovog projekta predstavljene su dve izložbe. Prva, pod nazivom "Naručena slika", obuhvata radove renomiranih međunarodnih fotografa iz oblasti marketinga, mode i reportaže. Druga, pod nazivom "Odabrane fotografije iz 2000-2002 godine", pruža vizuelne primere visoke kreativnosti, oduševljenje u eksperimentisanju i tehničko savršenstvo mladih fotografa, koji su još uvek na početku svoje profesionalne karijere.

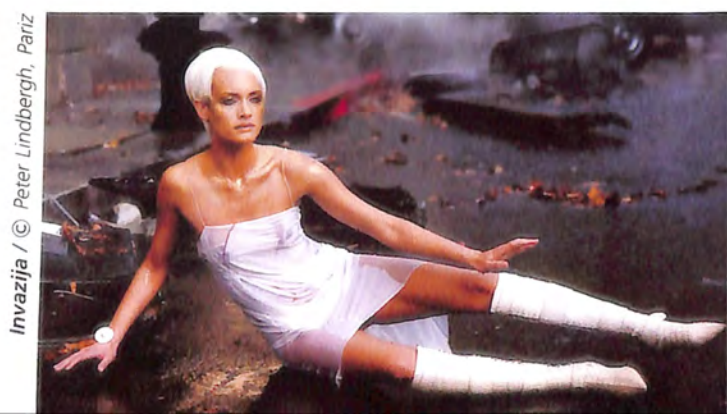
Žene L'oreala / © Christian Moser

Žene L'oreala / © Christian Moser

Žene L'oreala / © Christian Moser

Invazija / © Peter Lindbergh, Pariz

Invazija / © Peter Lindbergh, Pariz

NARUČENA SLIKA

Najviše pažnje na ovoj izložbi privuklo je ekskluzivno predstavljanje serije fotografija čuvenog Pitera Lindberga (Peter Lindbergh) pod nazivom "Invazija". Izložba je organizovana u saradnji s magazinom "Stern", koji je povodom izložbe objavio specijalno izdanje svog čuvenog Portfolija, posvećeno Lindbergovoj "Invaziji". Cela serija fotografija zasnovana je na fiktivnoj priči o poseti vanzemaljaca, a inspiraciju za ovakav scenario Lindberg je najverovatnije dobio iz holivudskih SCI-Fi filma i čuvene serije X-Files. Zanimljivo je napomenuti da apokaliptičnost, histerija i velika količina eksplozija, postignutih filmskim efektima, izuzetno podsećaju na katastrofu 11. septembra 2001. godine u SAD.

Drugi deo modne fotografije nosio je naziv "Lepota, umetnost i kreativnost u reklami Žene L'Oreala". Ova kolekcija fotografija posvećena je blistavom svetu lepote i mode i prikazala je portrete žena, čuvenih svetskih top-modela, koje su učestvovala u reklamnim kampanjama kompanije L'Oreal poslednjih nekoliko godina. U ovim kampanjama međunarodno priznati fotografi kao što su Ruven Afanador, Javier Vallhonrat i Christian Moser izvanredno su predstavili prelepa lica poput Ines Sastre i Mile Jovović. Samom otvaranju izložbe prisustvovala je i Georgina Robertson - top-model, i zajedno s Piterom Lindbergom dodala glamur i ekskluzivnost ovom događaju.

Asocijacija Nezavisnih foto dizajnera (BFF) priredila je dve vrhunske izložbe. Prva, pod nazivom "Sveta krava", predstavila je odabrane reklamne fotografije za automobilsku industriju, izvanredne primere prezentacije omiljenih "igračaka" muškaraca, koje se, pre svega, odlikuju maštovitošću i humorom, ali i

Sveta krava / © Uwe Christian Dutmann, Hamburg

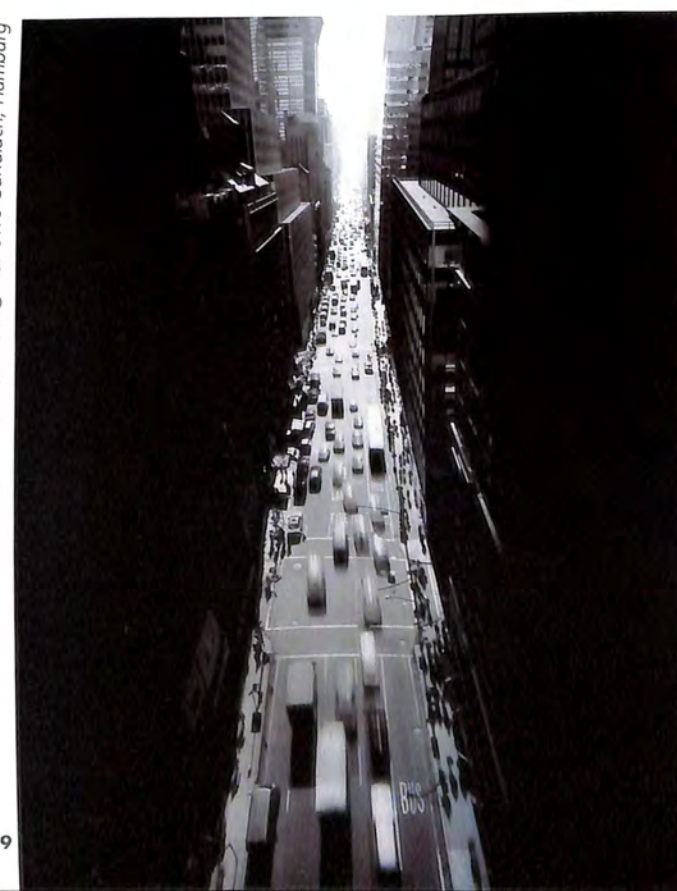

Invazija / © Peter Lindbergh, Pariz

Sveta krava / © Dietmar Henneka, Stuttgart

Sveta krava / © Kai-Uwe Gundlach, Hamburg

Sveta krava / © Florian Geiss, Hamburg

dekadentnom prefinjenošću koja glorifikuje ovaj najpopularniji proizvod industrijske revolucije. Današnji foto - dizajn veliča automobil kao metalni mit kroz savršeno dizajnirane fotografije poznatih fotografa kao što su Dieter Blum, Dietmar Henneka, Kai Uwe Gundlach i Tom Nagy. S druge strane, izložba pod nazivom "Slike tišine" dopadljiva je na prefinjeniji način jer je reč o tradicionalnim fotografijama kao impresivnim umetničkim delima. One pažljivo prenose svoju poruku i uhvaćen trenutak u različitoj formi, bez obzira na to da li su u pitanju predmeti ili pejzaži, ljudi ili građevine. Iako su ovo, prevashodno, autorska dela s akcentom na individualnu kreativnost i prepoznatljivi vizuelni jezik, mnoge fotografije predstavljaju socijalni komentar i bave se identitetom savremenog čoveka. Izložene fotografije uključuju imena kao što su Kristijan fon Alfenzleben (Christian von Alvensleben), Tomas Hopker (Thomas Hoepker) i Diter Lajstner (Dieter Leistner).

Oblast dokumentarne fotografije zastupala je izložba "Najbolji iz klase - nagrada Fuji Euro Press Photo". U ovom internacionalnom konkursu novinske fotografije, učestvovao je veliki broj foto-reportera iz 19 zemalja. Izložba predstavlja radove dobitnika nagrada - neverovatne, zapanjujuće, dirljive i estetski sjajne fotografije iz kategorija vesti, putovanja, reportaže i sporta.

Sveta krava / © Christian Hohn, Nurnberg

Sveta krava / © Olaf Hauschulz, Hamburg

Sveta krava / © Klaus Kampert, Dizeldorf

Slike tišine / © Peter Godry, Dizeldorf

Slike tišine / © Renate Fritsch, Dizeldorf

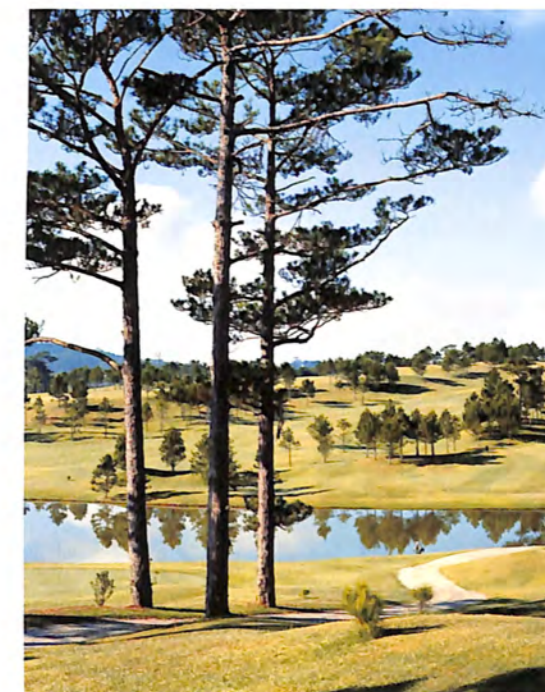
ODABRANE FOTOGRAFIJE IZ 2000 - 2002

Drugi deo "Vizuelne galerije" činila je izložba fotografija šezdeset mladih fotografa. Pod nazivom "Odabrane fotografije iz 2000 - 2002" (Selected photographs from 2000 - 2002) obuhvatila je radove novih fotografskih talenata sa svih strana sveta. Izložbu je organizovao Kelnski sajam u saradnji s Asocijacijom fotografske industrije, Asocijacijom nezavisnih foto dizajnera (BFF), Fondacijom Rajnhard Volf (Reinhart Volf), magazinom Stern, World Press Photo, Univerzitetom primenjenih nauka u Dortmundu, kompanijama Kodak i Canon. Na postavci su predstavljeni radovi dobitnika BFF promotivnih nagrada i nagrade Rajnhard Volf za 2002. godinu, zatim World Press Photo Joop Swart Masterclass za 2001. godinu, Kodakove Nachwuchs Förderpreis 2000-2002 (nagrada za nove talente) i fotografije nastale u radionici "Boravak u Pekingu 2002".

Ova izložba dala je iscrpan pregled tendencija u savremenoj fotografiji, s akcentom na nove trendove promovisane kroz uzbudljive individualne stilove. Fotografije na izložbi obuhvatile su diplomatske radove, naručene radove i honorarne projekte iz oblasti reportaže, dokumentarne i modne fotografije. Većina fotografija urađena je u formi fotografskog eseja, koji slika sasvim lične dijaloge koje vodi nova generacija sa savremenim društvom. Oni se bave temama kao što

Slike tišine / © Esther Haase, Hamburg

Slike tišine / © Markus Wendler, Hamburg

Slike tišine / © Walter Schels, Hamburg

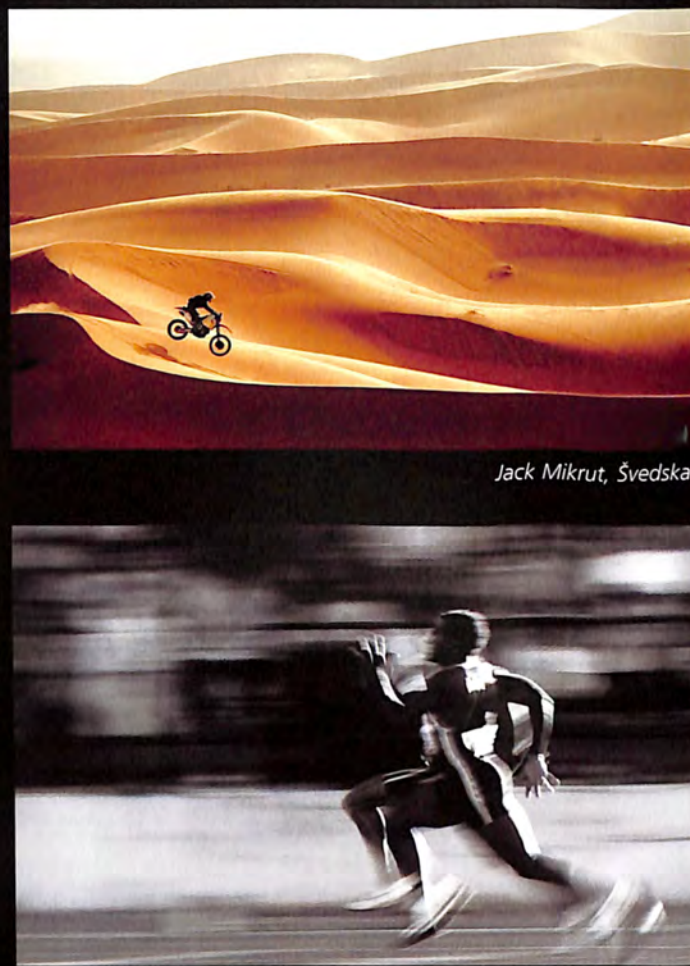
BFF Promotivne nagrade i Reinhart-Wolf-Nagrada 2002 / © Ralf Meyer, Kiel

BFF Promotivne nagrade i Reinhart-Wolf-Nagrada 2002 / © Isadora Tast, Hamburg

Jerry Lampen, Holandija

Jack Mikrut, Švedska

Jose Vicente, Španija

("Gorko-slatka vremena"), nacionalni identitet (Nemci u Brazilu), lični identitetom (portreti pod nazivom "Ja i drugi"), život rekonvalescenata ("Priča o starosti") i kritika modne industrije (sarkastična, bajkovića serija modne fotografije pod nazivom "Snežana"). Kao dodatak tome, mladi fotoreporter predstavljali su svoje foto - zapise na temu "Lična karta / dentitet". Ovi zapisi variraju od emotivnih prizora koji opisuju Alchajmerovu bolest, individualnih sudbina tokom rata u Bosni, pa sve do navijačica u američkim srednjim školama - iznenađujući kaleidoskop raznovrsnih slika.

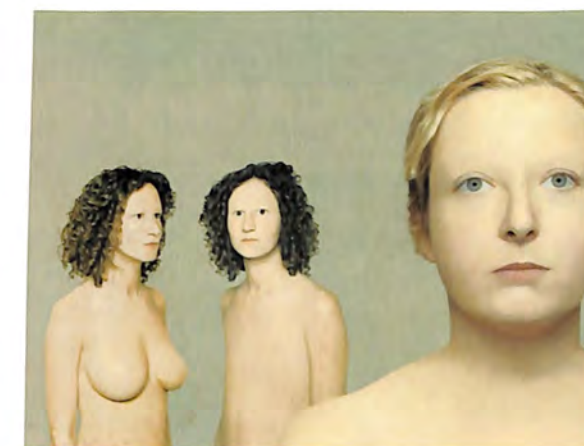
World Press Photo Joop Swart Masterclass ID/Identity © Peter Granser, Nemačka

Boravak u Pekingu / © Petra Warrass, Dortmund

Kodakova nagrada za mlade talente / © Ben Plefka, Dortmund

Kodakova nagrada za mlade talente / © Marc Baruth & Bozica Babić, Dortmund

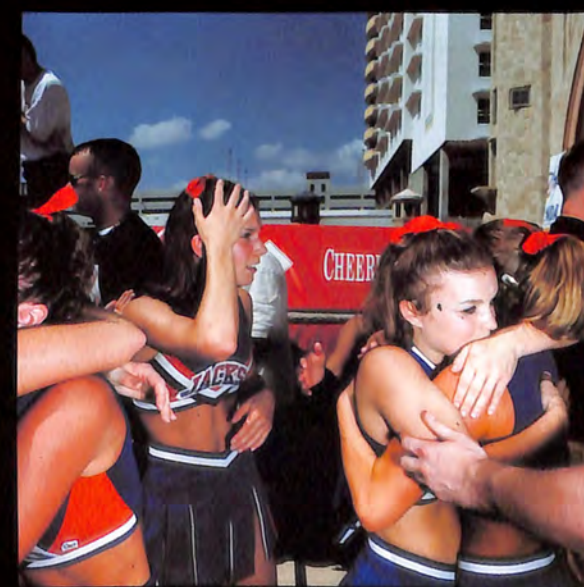

Kodakova nagrada za mlade talente / Celina von Mannstein, Hamburg

Kodakova nagrada za mlade talente / Patricia Hamm, Minhen

U okviru izložbe Vizuelna galerija dodeljene su pomenute nagrade. Pet najboljih akademskih radova diplomiranih studenata fotografija s univerziteta i državnih akademija nagrađeno je promotivnom nagradom BFF (Asocijacija nezavisnih foto - dizajnera). Nagrada Rajnhard Volf (Reinhart Wolf) dodeljena je za najbolju individualnu fotografiju ili seriju fotografija, u sklopu diplomskih projekata o arhitekturi, hrani ili mrtvoj prirodi. Kodak Young Talent Award Prize 2000 - 2002 dodeljena je dvadeset jednom autoru do 30 godina, koji se ističu po svojoj posebnoj kreativnosti, eksperimentisanju i tehničkoj sposobnosti. Ova nagrada teži da promovira profesionalne fotografske projekte, završene ili u progresu i organizuje je Kodak Professional. Na izložbi su prikazane i fotografije nastale u dve radionice. Prva, World Press Photo Joop Swart Masterclass 2001, predstavila je radove 12 mladih fotografa, novih talenata u oblasti foto-žurnalizma, pretežno iz Evrope. Tema radionice bio je "Identitet". Druga radionica, pod nazivom "Boravak u Pekingu", pružila je interesantan pogled na život u Kini kroz fotografije studenata iz Dortmunda i Pekinga, koji su zajednički realizovali ovu radionicu u okviru programa razmene Univerziteta primenjenih nauka u Dortmundu.

World Press Photo Joop Swart Masterclass / ID/Identity Brian Finke, SAD

Hasselblad H1

Autofokusni srednjeformatni fotoaparati s visokom kompaktilnošću kada koristi digitalna leđa. Na ovom fotoaparatu radilo je 100 inženjera pet godina, a potrošeno je 35 miliona evra

Hasselblad je u nastojanju da ide u korak s vremenom i da zadovolji potrebe današnjih profesionalnih fotografa napravio novi 645 autofokusni srednjeformatni fotoaparati H1. Konstrukcija je od legure aluminijuma, sa rukohvatom koji omogućava dobro držanje. Na samom rukohvatu nalazi se okidač; točkić za izbor komandi, a na gornjem delu i komandni displej s dugmadima koja omogućavaju kontrolu i podešavanje željenih funkcija. Rukovanje ovim fotoaparatom maksimalno je pojednostavljeno i gotovo jednako kao rukovanje 35 mm fotoaparatom. U rukohvatu se nalazi i prostor za tri litijumske baterije CR-123A ili specijalnu punjivu bateriju kapaciteta od 750 mAh. Refleksno tražilo pokriva 100% vidnog polja, a moguća je korekcija dioptrije od -4 do +2,5 m⁻¹. U refleksnom tražilu nalazi se ugrađen blic sa vodećim brojem 12 za ISO 100 i šina s kontaktima za spoljni blic. Pomoću Metz adaptera SCA3002 i SCA3902 omogućena je automatska TTL kontrola rada blica. U samom tražilu vide se osnovni podaci o

postavljenim elementima za fotografisanje. Za kontrolu ekspozicije na raspolaganju jesu: P-Program, A- prioritet otvora blende, S-prioritet brzine zatvarača i M-ručno podešavanje, a možemo da biramo između tri merna sistema: merenje na čitavoj površini snimka, centralno i spot (prečnika 7,5 mm). Za tačniju ekspoziciju možemo koristiti AutoBracketing, koji nam omogućava fotografisanje 2, 3 ili 5 snimka u koracima 1/3, 1/2 ili 1 EV.

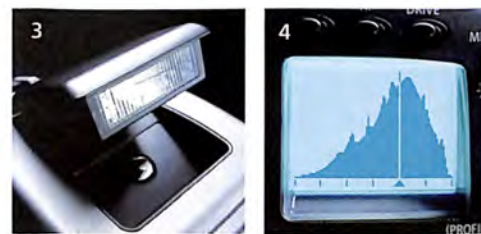
Osetljivost filma može se podešavati od ISO 6 do 6.400, a moguće je i automatski postavljanje osetljivosti pomoću Barcoda na filmu.

Pored TTL kontrole ekspozicije s blicem H1 ima ugrađen sistem za merenje blic svetla i kod bliceva bez TTL mogućnosti, kao što je studijska rasveta. Elektronski kontrolisan centralni zatvarač omogućava simanje s brzinom zatvarača od 18 sati do 1/800 s uključujući B i T. Odlika ovog zatvarača jeste miran rad bez izazivanja vibracija i sinhronizacija s blicem na svim brzinama zatvarača.

Autofokusni sistem sa centralnim krstastim senzorom omogućava brzo izoštravanje. Možemo da biramo između kontinualnog i pojedinačnog izoštravanja, a moguće je i manuelno izoštravanje. Autofokusni sistem je brz i osetljiv, a na prednjem delu nalazi se i infracrveni osvetlivač koji pomaže pri izoštravanju u lošim svetlosnim uslovima. Transport fima je automatski, s brzinom snimanja od dva snimka u sekundi i višestrukom ekspozicijom. Postavljanje filma u kasetu takođe je pojednostavljeno i automatizovano.

Pored kasete za film i kasete za instant film, novi Hasselbladov fotoaparati odlikuje se visokom kompatibilnošću kada koristi digitalna leđa identična onim koji poseduju sami digitalni fotoaparati. Za sada može da koristi Kodak i PhaseOne digitalna leđa. Sve informacije dobijene s digitalnih leđa mogu se videti na kontrolnom displeju uključujući i histogram za snimljenu fotografiju.

Hasselblad H1 koristi nivi tip autofokusnih objektivna s elektronski kontrolisanim zatvaračem i blendom s ugrađenim motorom za izoštravanje u samom fotoaparatu. Može da koristi i stari tip objektivna, ali sa specijalnim adapterom. Za sada su na raspolaganju četiri objektivna ZOOM HC 50-100 mm f/3,5-4,5, HC 80 mm f/2,8, HC 150 mm f/3,2 i HC 35 mm f/3,5, a u planu su i HC 210 mm f/4, HC 120 mm f/4 i HC 50 mm f/3,5. Ovi objektivni nastali su u saradnji s FujiFilmom.

1) ispisani podaci na perforaciji filma; 2) okidač sa točkićem za izbor komandi; 3) ugrađeni slic; 4) histogram kada se koriste digitalna leđa

Komandni displej sa dugmadima koja omogućavaju kontrolu i podešavanje željenih funkcija

Elektronski kontrolisan centralni zatvarač

TEHNIČKI PODACI

Tip fotoaparata: 6 x 4,5 cm autofokusni SLR

Vrsta filma: 120 ili 220 film, polaroid

Tražilo: pokriva 100% vidnog polja, podešavanje dioptrije -4 do +2,5m⁻¹

Izoštravanje: centralni krstasti senzor pojedinačno, kontinualno i manuelno

Merni sistem: merenje na čitavoj površini, centralno i spot

Tipovi ekspozicije: P (fleksibilni), S, A i M

Brzina zatvarača: 18 h - 1/800 s, B i T

Kompensacija ekspozicije: +/-3 s korakom 1/3

AutoBracketing: 2, 3 i 5 ekspozicija s korakom +/- 1/3, 1/2, 2/3, 1 EV

Raspon osetljivosti filma: ISO 6-6400

Transport filma: automatsko premotavanje filma s maksimalnom brzinom od 1.2 snimka u sekundi, višestruka ekspozicija

Samookidač: 3-32 intervala od 1 s do 24 h

Ostalo: kontrola dubinske oštine, priključak za daljinski okidač, štampanje podataka i datuma, osvetlivač displeja, fiksiranje ogledala i indikator o stanju baterija

Izvor napajanja: 3 x litijumske baterije CR-123A ili punjiva baterija

Dimenzije: 144 x 110 x 88 mm (telo) 78 x 47 x 130 mm (tražilo), 97x 83 x 56 mm (kasete)

Masa: 800 g (telo), 330 g (tražilo), 475 g (kasete)

Cena: oko 3.000 evra (telo), 4.300 evra (komplet s leđima i 80 mm objektivom)

Pored objektivna predviđen je i veliki broj dodatne opreme kao što su telekonvertori, međuprstenovi, dodatna mat stakla, daljinski okidač itd.

Kodak professional DCS Pro Back 645H

Digitalna leđa sa 16 miliona piksela pripadaju seriji digitalnih leđa je Kodak zvanično predstavio na PMA u Orlando na Floridi. Najnoviji model Kodak professional DCS Pro Back 645H digitalnih leđa, specijalno je konstruisan za korišćenje na novom Hasselblad H1 645 fotoaparatu. Konstruktivno su dobro oblikovana, imaju ugrađen TFT LCD monitor na kome možemo pregledati snimljeni materijal. Fotografije se mogu uvećati radi provere detalja, izoštrivosti i ekspozicije tako da nije potrebno povezivanje s računarnom. To omogućuje jednostavno fotografisanje

portreta, venčanja, reklamne fotografije itd. Unutrašnja komunikaciona veza između tela fotoaparata, tražila, digitalnih leđa i objektivna je na visokom nivou tako da na komandnom displeju možemo videti, pored informacija vezanih za fotografski deo aparata, i sve informacije potrebne o digitalnim funkcijama kao što su: histogram, White Balance i ostalo. Za memorisanje snimljenih fotografija koristi MicroDrive memorijsku karticu, koja omogućava memorisanje 55 slika u maksimalnoj rezoluciji. Punjiva baterija koju koristi za napajanje na spoljašnjem delu leđa poput baterije za kamkordere, obezbeđujući produžen vek trajanja i jednostavno menjanje bez prekida rada.

Pro Back 645H sa senzorom od 16 miliona piksela ima osetljivost ISO od 100 do 400 i veličinu 36 x 36mm (4 miliona x 4 miliona piksela), omogućujući dobijanje slike u DCR RAW ili ERI-JPEG formatu. Digitalna leđa će se pojaviti na tržištu krajem novembra ili sredinom decembra, uporedo sa pojavom Hasselblad H1 po preporučenoj ceni od 11.995 dolara.

Sve mogućnosti koje pružaju ova digitalna leđa u kombinaciji sa Hasselblad H1 fotoaparatom opravdavaju reči predstavnika Kodaka koji kaže: "DCS Pro Back 645H ima jedinstvene karakteristike jer je originalno konstruisan da se poveže sa novim Hasselblad aparatom".

Boris Bjelica

ROLLEIFLEX 6008 AF

Posle 14 godina uspešne proizvodnje modela 6008 u Rolleiu u Braunšvaju logičan sled bio je da se ovaj aparat osavremeni autofokusom i tako postane prvi aparat formata 6x6 cm koji je opremljen mehanizmom za automatsko uoštravanje. Ali to ne znači da je ujedno i prvi srednjeformatni aparat s autofokusom jer je konkurencija iz Japana već odavno proizvodi takve aparate 6 x 4,5 cm (Contax 645, Mamiya 645 AF i Pentax 645 N II).

takođe je veoma zanimljivo rešenje jer su za sva podešavanja zadržani standardni točkici i poluge na aparatu, a svi podešeni elementi vidljivi su u uskom pokazivaču na gornjoj strani mat stakla u klasičnom šaht viziru. Senzor autofokusa raspoređen je na tri polja u vidu slova H, s mogućnošću uključivanja samo centralnog polja. Za merenje svetla ovaj aparat koristi sedam silicijumskih dioda, koje su smeštene iza polupropustljivog ogledala u pet grupa.

Kod merenja u više polja uključeni su svi senzori. Pri spot merenju meri se sa oko jednog procenta površine slike sa senzorom koji je smešten u centralni deo slike, i to veličine polja za precizno uoštravanje pomoću presečene slike na centralnom delu mat stakla. Ukoliko se ipak najvažniji deo slike ne nalazi u samom centru slike, izmereno svetlo može se memorisati uz pomoć "memo"- dugmeta. Istim dugmetom moguće je i takozvano multispot merenje, tako što se svetlost izmeri sa pet različitih detalja na slici i tada se izračuna srednja vrednost. Ovo spot merenje služi i za merenje svetlosti studijskog blica, što znači da ne morate da imate i fleš metar.

okreće, jer nema gornju i donju stranu i time nema potrebe za praznom rolnicom za film. To svakako olakšava rad sa više kasete. Kao izvor struje ovaj fotoaparat koristi pakovanje baterija na bazi niki-kadmijuma

Tri nova objektivna: AF Xenatar 2,8/80 mm, AF Tele-Xenar 2,8/180 mm, AF Variogon 4,6/60-140 mm

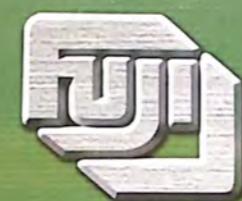
i isporučuje se s punjačem za brzo punjenje. Potrošnja baterija prilično je brza pošto se kod novih objektivna pokreću čak tri motora: za autofokus, blendu i zatvarač. Za one koji će se možda odlučiti da kupe ovaj aparat zaista izuzetnog kvaliteta da navedemo i okvirne cene. Za telo treba izvojiti oko 3.700 evra, normalni objektiv je oko 1.900 evra, teleobjektiv 4.500 evra i za zum čak 4.700 evra.

Imre Szabo

Motor autofokusa ugrađen je u nove objektivne kojih je do Fotokine bilo tri: normalni (AF Xenatar 2,8/80 mm), teleobjektiv (AF Tele-Xenar 2,8/180 mm) i zum (AF Variogon 4,6/60-140 mm) i svi su proizvedeni u Schneider-Kreuznachu što garantuje vrhunski kvalitet. I stariji objektivni, proizvedeni od 1976. godine, mogu se koristiti na ovom modelu, ali bez autofokusa. Međutim, i kod njih će indikator oštine na trakastom displeju u gornjoj strani vizira pomoći da se precizno uoštri. Taj displej

Zanimljiva je i specijalna ručka koja se veoma lako stavlja na točak za podešavanje ekspozicije. Pomoću njegove ručice će svi oni koji nisu levoruki moći da opslužuju aparat jednom rukom jer je na istom točku i drugi okidač. Kasete za film takođe je specifična, sa jednom vrstom rolo zavese koja se automatski navlači preko filma pre skidanja s aparata i to znatno olakšava rad sa više vrsta filmova. Još jedna zanimljivost kod rešenja kasete jeste u tome što je svejedno kako se

FUJIFILM

Ekskluzivni zastupnik za Jugoslaviju i Republiku Srpsku: MEGAPHOTO
Beograd, Cara Uroša 71a tel/fax: 011/ 32.84.790, 32.84.803

DIGITAL CAMERA FinePix S602 Zoom

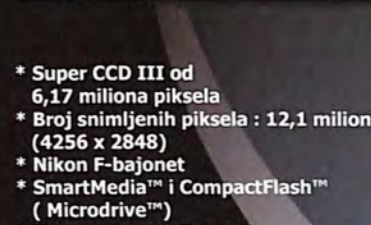

ново!

- * Novi Super CCD III generacije obezbeđuje viši kvalitet fotografija.
- * 3,1 milion efektivnih piksela stvara fotografiju od čitavih 6,03 miliona piksela (2832 x 2128).
- * Moćni EBC Fujinon 6x zum (35-210 mm) ima maksimalni otvor od 2,8.
- * Digitalni zum : 4,4 x
- * Izuzetno široki opseg podešavanja osetljivosti: od ISO 160, 200, 400, sve do ultra visoke osetljivosti od ISO 800 i 1600 uz najnoviju tehnologiju smanjenja šuma.
- * Sa novim sistemom auto fokusa izoštravanje je precizno i brzo u svakoj situaciji, čak i u lošim svetlosnim uslovima.
- * Po 30 sekundi audio beležaka uz svaku fotografiju.
- * Dupli memorijski slot (SmartMedia™ i Microdrive™) omogućavaju da se koncentrišete na fotografisanje bez brige o prostoru na karticama.
- * Snimanje filma u VGA rezoluciji sa zvukom uz neverovatnih 30 sličica u sekundi.
- * Veza sa kompjuterom : USB
- * Video izlaz

DIGITAL CAMERA FinePix S2 Pro

ново!

- * Super CCD III od 6,17 miliona piksela
- * Broj snimljenih piksela : 12,1 milion (4256 x 2848)
- * Nikon F-bajonet
- * SmartMedia™ i CompactFlash™ (Microdrive™)
- * Veza sa kompjuterom : IEEE 1394 (FireWire), USB 1.1
- * Osetljivost : 100/160/200/400/800/1600 ISO
- * Ekspozicija : 30 do 1/4000 sekundi
- * Fajl sistem : TIFF-RGB, CCD-Raw, JPEG
- * TFT monitor od 1,8"
- * Po 30 sekundi audio beležaka uz svaki snimak
- * A 3 D Matrix sistem merenja svetla

Specijalni popust

ograničen broj!

-25%

DIGITAL CAMERA FinePix 6900 Zoom

SINAR m i p3

Sinar m u kombinaciji sa 35 mm objektivom

Kompanija Sinar poznata je u svetu kao vodeći proizvođač visokoprofesionalnih fotoaparata velikog formata (kardana). U poslednjih deset godina Sinar je usmerio svoj razvoj ka digitalnoj tehnologiji idući u korak s vremenom i trenutno zauzima poziciju najvećeg proizvođača digitalne opreme. Veliko iskustvo i profesionalizam ove firme ogleda se u činjenici da je Sinar na vreme uočio potrebu savremenih fotografa za manjim - kompaktnim aparatima vrhunskih karakteristika, koji će naći svoju upotrebu pretežno u komercijalnoj fotografiji, tj. reklamama.

Na Fotokini predstavljen je novi SLR aparat srednjeg formata Sinar m, digitalni naslednik čuvenog modela Handy. Ovaj fotoaparat predstavlja osnovni deo sistema za digitalnu fotografiju. Sinar m koristi sve vrste objektivna - od Sinaron digitalnih objektivna za srednji format, do sta-

ndardnih 35 mm objektivna, što uključuje upotrebu zaista široke skale objektivna i ekstremne širokougaone objektivne pogodna za snimanje arhitekture i enterijera. Ovaj aparat vrhunskog kvaliteta i dizajna opremljen je elektronikom od istog

Sinar m u kombinaciji s digitalnim leđima - Sinarback 43

Sinarback 43 i senzor od 11 miliona piksela

proizvođača koji je opremio NASA satelite poslate na Mars, zatim, komunikacija između nezavisnih komponenata sistema odvija se preko pozlaćenih kontakata otpornih na koroziju. Zavesni zatvarač titanijumskim lamelama ima najkraću ekspoziciju od 1/4.000 sekunde, dok se sinhronizacija s blicem postiže na 1/116 sekunde. Jedna od odlika kompaktnih aparata jeste i njihova mala masa pa je tako i Sinar m napravljen od legure aluminijuma i kućišta otpornog na udarce. Sve digitalne funkcije aktiviraju se na desnoj strani aparata (u poziciji desne šake).

Pregledni displej pokazuje sve elemente snimanja, od veličine blende, brzine zatvarača, statusa individualnih komponenata itd. Napaja se putem (integrated spring-loaded contacts) ili preko ergonomskog dodatka za baterije. Funkcionalnost aparata ogleda se i u njegovom dizajnu. Naime, Sinar m savršeno se uklapa u koncept novog Sinarovog proizvoda iz p serije, već nagrađenog (TIPA) aparata Sinar p3. U kombinaciji sa Sinaron digitalnim objektivima, Sinar m služi kao savršeni sistem za ekspoziciju kod Sinar p3 aparata. Svojom prilagodljivošću i kompaktilnošću ostalim sistemima, Sinar m izdvaja se kao najuniverzalniji sistem profesionalne fotografske opreme uopšte. Još jedna novina ove kompanija predstavlja savršenu harmoniju najvećih dostignuća u obe sfere, analogne i digitalne.

Već pomenuti model Sinarback 43, s rezolucijom preko 11 miliona piksela i pravougaonim senzorom formata 24 x 36 mm, savršeno se uklapa u postojeću liniju Sinarovih digitalnih leđa. Ovom inovacijom Sinar je preuzeo vodeću ulogu u proizvodnji visokoprofesionalnih digitalnih i

Sinaron Digital objektiv specijalno kreiran za potrebe digitalne fotografije

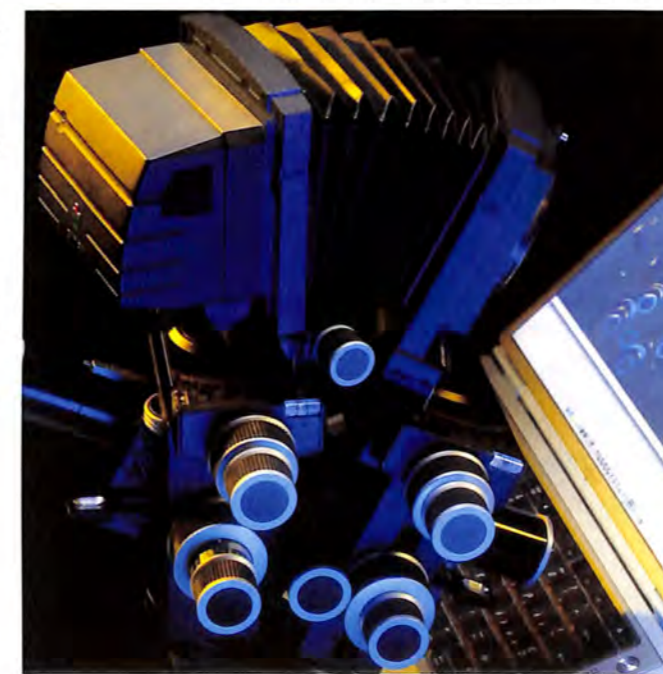
analognih fotoaparata i trenutno nudi najveći izbor digitalnih leđa. Sinarback 43 proizvodiće se u dve verzije: prva s klasičnom opcijom snimanja iz jednog prolaza (1-shot) za snimanje pokreta, kao što su moda, i snimanje ljudi uopšte, i druga s mogućnošću snimanja iz 1, 4 ili 16 prolaza za snimanje nepokretnih objekata, tj. mrtve prirode.

Novougrađeni senzor od proizvođača Dalsa, veličine je 4.000 x 2.672 piksela i zahvaljujući termoelektričnom hlađenju postignut je raspon od preko 11 blendi i optimalno smanjenje buke čak i kod veoma dugačkih ekspozicija. U ovaj novi model leđa ugrađen je i već poznati Sinar Capture Shop™ softver za vernu reprodukciju boja, a naročito tonova ljudske kože. Još jedna novina jeste Firewire kabl sa kojim se isporučuju ova leđa koji omogućuje najbržu moguću vezu s računaru. Firewire konekcija omogućuje leđima da funkcionišu bez eksternog električnog napajanja, primajući energiju jedino kroz računaru.

S modelom Sinarback 54 kompanija Sinar postigla je svetski rekord od 22 miliona piksela. To je omogućio novi senzor KAF-22000CE napravljen u korporaciji s kompanijom Kodak. Format senzora jeste 3,9 x 5 cm (odnos 4:3), s fantastičnih 4.080 x 5.440 piksela. Ova leđa praktično se mogu

prilagoditi bilo kom fotoaparatu srednjeg formata, a isto tako kompatibilna su skoro svim računarima.

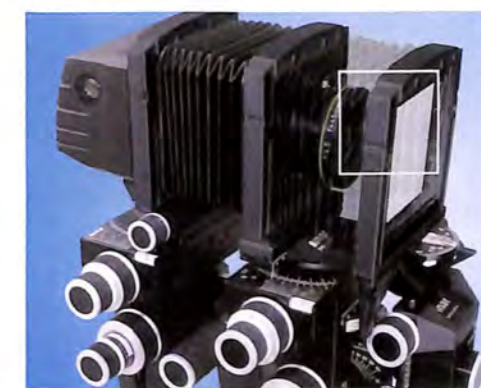
Sinar p3 specijalno je osmišljen za potrebe digitalne fotografije, u isto vreme zadržavajući sve prednosti i mogućnosti studijskog velikoformatnog aparata, tako-zvanog kardana. Iako se kvalitet, u poslednje vreme, skoro isključivo meri brojem piksela, kreativni zahtevi profesionalne fotografije ostali su isti: izuzetno precizno određivanje dubinske oštine, optičko ispravljanje perspektive, isticanje potrebnog plana itd. Sinar p pruža upravo takve mogućnosti. Na već postojeću p liniju, ugrađen je dodatak za digitalna leđa koji je 30 % manji i omogućava rotiranje i pomeranje digitalnih leđa, a samozaključavajući (self-lock-

ing) sistem osigurava precizan fokus. Jednostavna i brza zamena standarda, objektivna, mehova i leđa obezbeđena je jednim pritiskom prsta. Mogu se koristiti sva leđa iz serije Sinarback sa samo jednim kablom za prenos podataka i napajanje energije. Sinar p3 isto tako poseduje i ugrađene električne kontakte koji direktno spajaju digitalna leđa sa zatvaračem, što ga čini jednostavnijim za rukovanje bez suvišnih kablova. Centralni elektronski zatvarač, postavljen između objektivna, omogućava ekspozicije apsolutno bez vibracija, što je naročito važno pri snimanju iz nekoliko prolaza (4 ili 16).

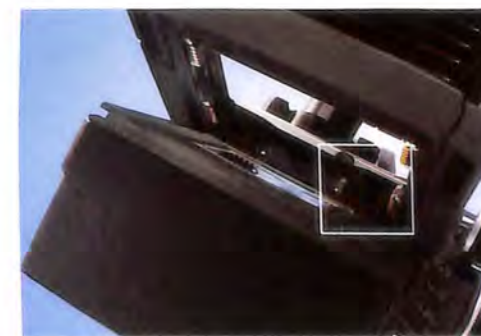
Zahvaljujući kompatibilnošću s celokupnim Sinar sistemom, p3 može se koristiti i s klasičnim roll/120 filmom

Sinar p3 nudi mogućnosti za dodavanje svih adaptera

Zadnji standard aparata s dodatkom za digitalna leđa

Ugrađeni kablovi i pozlaćeni kontakti za kompjuterski kontrolisan režim rada

Fuji FinePix S2 pro

fotoaparata. Oba displeja mogu biti osvetljena i omogućavaju nam kontrolu i u lošijim svetlosnim uslovima.

Na zadnjem delu na levoj strani nalazi se TFT LCD monitor veličine 1,8 inča od 118.000 piksela, koji daje veoma oštru i svetlu sliku. Iako monitor ne poseduje antirefleksni sloj, to ne predstavlja veliku smetnju pri gledanju na dnevnom svetlu. Uz S2 Pro isporučuje se i zaštitni transparentni poklopac koji je mutan i nije tako dobar kao kod Nikona D100.

Desno od TFT LCD monitora nalaze se horizontalna vrata ispod kojih je prostor za dva tipa memorijskih kartica. Jedna je Smartmedia, druga je CompactFlash tipa I / II uključujući i IBM MicroDrive. Na levoj bočnoj strani

grupisani su IEEE 1394 (Firewire), USB, video-priključci i priključak za AC adapter. Pri direktnom snimanju u računar može se koristiti samo Firewire priključak. FinePix S2 Pro ima ugrađeni novi Super CCD senzor treće generacije od 6,17 miliona piksela, koji zahvaljujući osmougonoj formi pojedinačnih elemenata raspoređenih u obliku sača dozvoljava veću gustinu omogućavajući da se interpolacijom poveća rezolucija na 12,1 milion piksela. Njim je moguće dobiti fotografije u rezolucijama 4.256 x 2.848, 3.024 x 2.016, 2.304 x 1.536 i 1.440 x 960 piksela, a koje možemo snimiti u nekompresovanom TIFF i RAW ili kompresovanom JPEG (fine i normal) formatu. Fotografija snimljena u maksimalnoj rezoluciji u TIFF formatu zauzima 35,5 MB, u RAW 12,4 MB, dok u Fine JPEG zauzima 4,7 MB na memorijskoj kartici. Možemo snimiti dva snimka u sekundi, s pauzom nakon osmog snimka da bi se snimilo na memorijsku karticu. Fotografiji snimljenoj u TIFF formatu u maksimalnoj rezoluciji potrebna su dva minuta da bi se snimila na karticu. Kvalitet snimljenih fotografija jeste odličan, s dobrom oštrinom i vernom reprodukcijom boja, a uz svaku fotografiju može se snimiti i zvučni zapis u trajanju od 30 s.

Za merenje svetlosti koristi Nikonov 3D Matrix sistem za merenja na čitavoj površini, centralno i spot u pet tačaka, a za izoštravanje Multi CAM 900 autofokusni senzor sa pet autofokusnih polja koja se biraju ručno ili automatski. Od ekspozicijskih režima rada na raspolaganju su: P-program (fleksibilni), S-prioritet brzine zatvarača, A-prioritet otvora blende i M-ručno podešavanje. Korak merenja svetlosti

Četiri alkalne ili NiMH baterije napajaju digitalni deo fotoaparata

Kontrolni displej sa dugmadima namenjenim za kontrolu rada digitalnog dela fotoaparata

Toččić za izbor režima rada (identičan onom koji poseduje F80)

Zaštitni poklopac koji štiti TFT LCD monitor, ali nije dovoljno proziran pa se za bolju kontrolu slike mora skinuti

Fujifilm je početkom ove godine, dve nedelje pre predavljanja Nikon D100 i Canon EOS-D60, predstavio svoj novi refleksi digitalni fotoaparar Fujifilm FinePix S2 Pro, a od pre dva meseca nalazi se u prodaji. Jedan od najvećih aduta ovog fotoaparata jeste novi Super CCD III senzor od 6,17 miliona piksela, pomoću kojeg se interpolacijom može dobiti slika veličine od čak 12 miliona piksela.

Konstrukcija novog Fujifilm FinePix S2 Pro digitalnog fotoaparta zasnovana je na Nikonovom F80 35 mm fotoaparatu na kojem je Fujifilm dogradio digitalni deo. U fotografskom delu S2 Pro napredniji je od prethodnog Fujifilm refleksnog digitalnog fotoaparata S1 Pro čija je konstrukcija bila zasnovana na Nikonovom fotoaparatu F60. Zadnji kontrolni displej s kontrolnim dugmadima namenjen kontroli digitalnog dela fotoaparata identičan je prethodnom S1 Pro modelu. Na njemu se može videti postavljena osetljivost, indikacija stanja baterija koje pokreću digitalni deo, broj preostalih snimaka koji mogu stati na memorijsku karticu i datum. Pritiskom na dugme FUNC bira se White balance, autofokusni režim rada, kvalitet slike, rezolucija slike, boja, ton i oština, a sve postavljene vrednosti mogu se zaključati da se slučajnim pritiskom na jedno od dugmadi ne bi promenile postavljene vrednosti. Na gornjem delu nalazi se kontrolni displej koji pruža informacije o fotografskom delu

od 0,5 EV daje mu manju preciznost u odnosu na Nikonov D100 kod koga je korak merenja 0,3 EV. Moguća je i korekcija ekspozicije i Bracketing automatake ekspozicije. White Balance može se podešavati automatski, a ima i šest manualnih opcija i mogućnost merenja White Balance radi dobijanja tačnijih rezultata. Osetljivost se može da birati između ISO 100 i 1600.

Ugrađeni blic sa vodećim brojem 12 (za ISO 100) pokriva vidno polje objektiv od 20 mm. Aktivira se malim dugmetom na levoj strani i dobro će doći pri dosvetljavanju. Sinhronizacija pri radu s blicem je 1/125 s, a TTL kontola ekspozicije moguća je sa svim Nikonov blicevima. Posедуje i PC sinhro priključak.

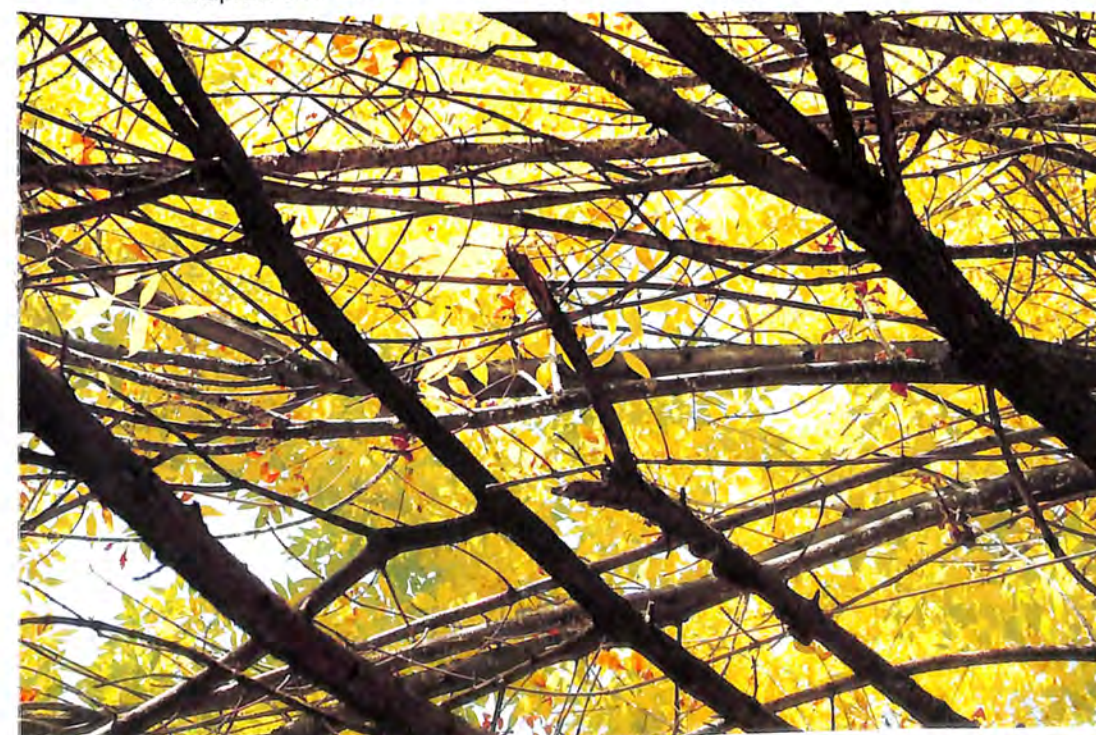
Može da koristi sve Nikonove autofokusne objektivne, dok kod manualnih objektivna ne funkcioniše merenje svetlosti. Najbolji rezultati postižu se Nikonovim objektivima tipa G i D. Zbog veličine CCD senzora, koji je za 1,5 puta manji nego klasični 35 mm snimak, žižna daljina objektiv uvećava se za 1,5 puta tako da objektiv od 20 mm postaje objektiv od 30 mm.

Kao kod S1 Pro, napajanje je podeljeno na pola. Koristi dve litijumske baterije CR123A, koje se nalaze u rukohvatu i snabdejavu energijom fotografski deo fotoaparata (eksponiranje, ugrađeni blic, autofokus, redukciju vibracija kod VR objektiv, AF osvetlivač). Sa ovim baterijama može da se napravi oko 1.000 snimaka. U donjem

Detalj sa ragbi utakmice snimljen objektivom AF-S 24-85 mm f 3,5-4,5G u maksimalnoj rezoluciji u JPEG formatu snimio B. Bjelica

delu nalazi se prostor za četiri alkalne ili NiMH baterije formata AA koje koristi za digitalni deo fotoaparata, snimanje, procesiranje, TFT LCD monitor itd. Ove baterije se mnogo više troše, pa se preporučuje korišćenje punjivih NiMH baterija većeg

Fotografija snimljena u maksimalnoj rezoluciji u JPEG formatu sa objektivom Nikkor AF-S 17-35 f/2,8 snimio: Boris Bjelica

kapaciteta sa kojima ćemo moći da napravimo oko 650 snimaka kada koristimo SmartMedia ili 450 kada koristimo MicroDrive. Na raspolaganju je i AC adapter AC-5VH. Fujifilm S2 Pro isporučuje se s kaišem, poklopcima, video, USB i IEEE 1394 kablovima i pratećim programom (uključujući Photoshop Elements).

B. Bjelica

TEHNIČKI PODACI

- Tip:** Refleksni digitalni s izmenljivim objektivima
- Priključak za objektiv:** Nikon F bajonet
- Senzor:** Super CCD III veličine 23 x 15,5 mm sa 6,17 miliona piksela
- Velicina slike:** 4.256 x 2.848 (s interpolacijom), 3.024 x 2.016, 2.304 x 1.536 i 1.440 x 960 piksela
- Način snimanja slika:** RAW, TIFF, JPEG
- White Balance:** Automatski, šest manualnih opcija, prethodno izmereni
- Tražilo:** pokriva 92% vidnog polja, korekcija dioptrije -1,8 do +0,8 D
- Autofokus:** Multi-CAM 900 senzor sa pet AF polja ručno ili automatski biranih (osetljivost -1 do 19 EV za ISO 100)
- LCD ekran:** 1,8 inča TFT LCD sa 118.000 piksela
- Brzina zatvarača:** 30 s do 1/4.000 s i B
- Sinhronizacija blica:** 1/125 s
- Osetljivost:** ISO 100-1600
- Tipovi ekspozicije:** Program, prioritet otvora blende, prioritet brzine zatvarača i manualno
- Merenje:** 3D Matrix u deset segmenata, centralno i spot
- Kompenzacija ekspozicije:** +/-3 s korakom 1/2
- Auto Bracketing:** dva ili tri snimka sa korakom 1/2, 1EV
- Kontrola dubinske oštine:** moguća
- Priključci:** USB 1,1, IEEE 1.394 Firewire, video-izlaz (NTSC/PAL)
- Tip memorijske kartice:** SmartMedia, CompactFlash tip I i II i MicroDrive
- Ugrađeni blic:** GN 11 (ISO100) i pokriva polje objektiv do 28 mm
- Broj dodatnih funkcija:** 15
- Samookidač:** podesiv 2, 5, 10 i 20 sekundi
- Napajanje:** četiri AA (alkalne ili NiMH) i dve litijumske od 3V (CR123A)
- Dimenzije:** 142 x 131 x 80 mm
- Masa:** 760 g
- Cena:** 135.000 dinara (bez poreza)
- Informacije o prodaji:** MEGAPHOTO, Sarajevska 86, Beograd, 011/3617-562 i 3617-563

photokina / SLR DIGITALNI

KODAK DCS Pro14n

Kodak Professional DCS Pro 14n prvi je digitalni SLR fotoaparati s industrijski ugrađenim CMOS čipom veličine 35 mm. Ima rezoluciju od 13,89 miliona piksela i mogućnost memorisanja slike u RAW formatu u različitim rezolucijama

Kako navodi Kodak, DCS Pro 14n predstavlja šestu generaciju profesionalnih digitalnih fotoaparata s karakteristikama preuzetim od nekoliko Nikon SLR kreacija, uključujući Nikon bajonet i "Digital Through the Lens" (DTTL™) merenje za skoro savršene ekspozicije blica. Dvanaestobitni CMOS sensor ima 4.536 x 3.024 efektivnih piksela, koji pokrivaju površinu cele slike od 35 milimetarskog okvira filma (24 mm x 36 mm), s mogućnošću da koristi Nikonov veliki spektar širokougaonih i telefoto objektiv. Kodak DCS Pro 14n prihvata obe memorijske kartice, CompactFlash i MMC, koje mogu da memorišu slike u Raw formatu i Kodak patent ERI (Extended Range Imaging) JPEG fajlu. ERI JPEG fajl ima dva stepena kompresije i povećanu površinu boja unutar JPEG-a za dobijanje fleksibilnije ekspozicije. Slike se mogu sačuvati u RAW modu od 14, 6 ili 3 miliona piksela ili JPEG modu od 14, 6, 3 ili 1 milion piksela i time ga čini prvim fotoaparatom na tržištu s mogućnošću memorisanja slike različite rezolucije u RAW formatu.

Ovaj fotoaparati takođe poseduje unutrašnji RAM od 256 Mb, omogućavajući brzinu snimanja od dva snimka u sekundi, s pauzom za snimanje posle osmog snimka u maksimalnoj rezoluciji. RAM se može povećati do 512 MB ako se pošalje u Kodak na dograđivanje memorije, obezbeđujući do 18 snimaka u nizu. Pro 14n poseduje dva moda: osnovni i napredni. Osnovno podešavanje ima jednostavni režim rada pogodan za fotografe

početnike, dok napredni režim rada omogućuje fotografu da podešava veličinu slike, rezoluciju, format i način memorisanja, kao i druga podešavanja. Posebno podešavanje za slike može se programirati u fotoaparatu pomoću džojstika. Fotoaparati poseduje dva dugmeta za okidanje, vertikalno okidanje koje se automatski povezuje sa težišnim prekidačem - bez potrebe za manuelnim prenošenjem iz horizontalnog u vertikalni format. Dodatna olakšica, je to što se vertikalne slike prenose na horizontalni položaj, i ne moraju da se rotiraju u kompjuteru.

Pro 14n ima telo iznenađujuće lagano magnezijumske konstrukcije, a koje funkcioniše uz pomoć dve litijumske baterije ili preko AC adaptera. Pomoćni displej pojavljuje se na prozoru displeja fotoaparata, obezbeđujući jedinstveni alat kao što je skraćivanje slika, a Firewire konektor obezbeđuje prenos do 12 Mb u sekundi. Kodak DCS Pro 14n poseduje meni na osam jezika i uključuje poslednju verziju Kodak Professional DCS Photo Desk i Camera Manager softvera, i usaglašen je s Kodak ProShots Studio Software Suite, softverom za obradu i direktan prenos snimljenog materijala u računar. Kompatibilan je Digital Camera Formatu (DCF), standardizovanom formatu većine digitalnih printera. Fotografi mogu birati između NTSC ili PAL video formata za pregledanje slika. U NTSC modu slike se mogu pregledati i kontrolisati simultano na LCD displeju fotoaparata i monitoru računara, što je veoma korisno pri snimanju portreta i kada nije

moguće ponoviti snimak. Kodak DCS Pro 14n biće dostupan korisnicima od sredine decembra.

Što se tiče cene po pikselu, Pro 14n daleko ispred je na tržištu, ne samo u odnosu na Canonove novine, nego i u poređenju s ostalim digitalnim SLR fotoaparatom trenutno na tržištu, kaže Mark Man iz Kodakovog odeljenja za profesionalne proizvode. Cena DCS Pro 14n aparata jeste trenutno manja od 5.000 evra, a očekuje se da će u preprodaji biti 4.000 evra.

Na Kodakovom štandu najveću pažnju privukao je upravo DCS Pro 14n koji je bio povezan sa računarom što je omogućavalo zainteresovanima da se uvere u visok kvalitet fotoaparata pregledanjem fotografija snimljenih na licu mesta

NAJBOLJA MAŠINA NA SVETU ZA IZRADU FOTOGRAFIJA, FUJIFILM FRONTIER STIGLA JE I U JUGOSLAVIJU

FUJIFILM FRONTIER DIGITALNA MAŠINA OMOGUĆAVA SKENIRANJE NEGATIV I SLAJD FILMOVA DO SREDNJEG FORMATA U VISOKOM KVALITETU I NAREZIVANJE NA CD, IZRADU FOTOGRAFIJA SA SVIH VRSTA DIGITALNIH MEDIJA (SMARTMEDIA, COMPACTFLASH, CD, ZIP...)

I SA SVIH DIGITALNIH APARATA NAJSAVREMEIJOM LASERSKOM TEHNOLOGIJOM KOJA DAJE OGROMAN NAPREDAK U KVALITETU AMATERSKIH I PROFESIONALNIH FOTOGRAFIJA. MOGUĆA JE KOMPJUTERSKA OBRADA STARIH I OŠTEĆENIH FOTOGRAFIJA KOJE TIME DOBIJAJU NOVI SJAJ I OŠTRINU. DIGITALNE MAŠINE FRONTIER OMOGUĆAVAJU VEOMA JEDNOSTAVNO UKRAŠAVANJE FOTOGRAFIJA RAZNIM VRSTAMA RAMOVA, SLIČICA, KALENDARA I DODAVANJE TEKSTA.

NOVI BEOGRAD
FOTO TREND
TC BLOK 44, J. Gagarina 155 a
011/ 177-66-61

PODGORICA
FOTO BONI
Slobode 5
0811/ 244-004

NOVI SAD
CANON&M2
P. Prilaz, Novi Sad
canonm2@eunet.yu
www.canonm2.co.yu
021 29-248

ZRENJANIN
FOTO STUDIO A3
Kralja Aleksandra 19
023/ 563-423

SMEDEREVO
FOTO STUDIO BLIS
ul. Miloša Velikog 5

NIŠ
FOTO LIK
Podzemni prolaz
018/ 547-341

BEOGRAD
FOTO HOLLYWOOD
Borča, Stara Pijaca
Save Mikalja 26-j

BEOGRAD
FOTO BLIS
T. C. Lota, Železnik
011/ 570-347

KIKINDA
COLOR FOTO
Brace Tatic 30
063/ 803-95-20

FOTOGRAFIJE URAĐENE NA FRONTIER DIGITALNOJ MAŠINI SU NEUPOREDIVO BOLJE OD FOTOGRAFIJA URAĐENIH NA BILU KOJODRUGOJ MAŠINI. AKO STE VEŠ NAPRAVILI FOTOGRAFIJE, DOĐITE DA UPOREDIMO; AKO NISTE, KRENITE NA NAJBOLJE, KRENITE NA

BEOGRAD
FOTO LIK
Požeška 67 a
063/ 217-814

Sigma SD9

Sigma je na Fotokini prikazala digitalni refleksi fotoaparata SD9 koji je nastao u saradnji s američkom firmom Foveon. Glavna karakteristika koja ga odvađa od ostalih digitalnih fotoaparata jeste novi revolucionarni Foveon X3 CMOS senzor

Dosadašnja tehnologija senzora za dobijanje digitalne slike zasniva se na CCD i CMOS čipovima koji su, u stvari, elektronski sklop sa jednim slojem osetljivim na svetlost. Svaki piksel, odnosno osetljivi element senzora sposoban je da istovremeno registruje samo jednu boju (plavu, zelenu ili crvenu). Takvi senzori na svojoj površini imaju osetljive elemente na pojedine RGB boje i složeni su poput mozaika. Pojedinačne

TFT LCD monitor sa dugmadima i džojstikom sa kojima se kontroliše digitalni deo fotoaparata

komponente RGB boja u različitim vrednostima daju ostale boje, ali kako one nisu na istom mestu, da bi se dobila određena boja mora se obaviti složena interpolacija dobijenih podataka sa senzora. Tako današnji senzori mogu da registruju u jednom efektivnom pikselu svega 50% zelene boje i po 25% crvene i plave, što rezultuje lošijim kvalitetom slike, lošijim rasponom boja i povremenim gubitkom oštine. Troslojna struktura CMOS senzora izraženog X3 tehnologijom otklanja sve te probleme i u potpunosti meri količine boja, što smanjuje potrebu za njihovom interpolacijom i dodatnim računanjem. S manjim brojem piksela dobija se kvalitetnija fotografija zbog stvarnog merenja sve tri boje u tački.

Struktura i princip rada X3 senzora slična je klasičnom filmu koji je sastavljen od tri fotoosetljiva sloja, od kojih svaki reaguje na jednu od osnovnih RGB boja. Foveon X3 CMOS senzor sastoji se od tri sloja fotodetektora koji reaguju svaki na jednu od RGB boja, identično slojevima klasičnog filma u boji, što omogućava detekciju boje u svakom pikselu. Ovo je moguće zahvaljujući silicijumu koji ima sposobnost da razdeljuje boje po dubini, odnosno može da na različitim dubinama ispod površine registruje različite talasne dužine svetlosti. Tako prvi sloj površine senzora registruje plavu, malo dublji drugi sloj registruje zelenu, a treći sloj crvenu svetlost i to sve na jednom pikselu. Tako je svaki piksel stub od tri fotoosetljiva elementa od kojih svaki reaguje na različitu boju svetlosti čime se dobija potpuna fotoosetljivost elementa. Čipovi X3 zbog izostanka interpolacije koriste manje pro-

Točičić za izbor režima rada omogućuje jednostavnu kontrolu

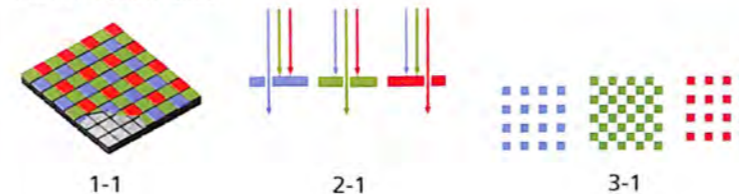
cesorske snage za obradu digitalne slike, a senzor F7 od 3,54 miliona piksela koji je ugrađen u Sigma SD9 omogućava dobijanje najveće efektivne rezolucije senzora 2.268 x 1.512 x 3, što znači da ima 10,29 miliona fotodetektora boja. Utrošak struje kod X3 senzora smanjen je i iznosi oko 50 mW pri očitavanju, a manje od 10 mW u stand by modu. Nova generacija Foveon CMOS senzora odlikuje se još jednom novom tehnologijom, a to je VPS (Variable Pixel Size) tehnologija. Ona omogućava grupisanje senzora u nekoliko različitih uzoraka (1 x 1,2 x 2,4 x 4 i sl). Manji uzorci omogućavaju veću rezoluciju potrebnu pri fotografisanju, a veći uzorci nude brže automasko izoštravanje, jaču osetljivost na

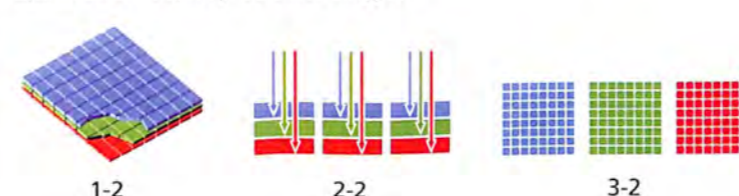
Zaštitni filter štiti senzor od prašine prilikom promene objektivna

svetlo, što omogućava bolji rad u lošijim svetlosnim uslovima. Prvi digitalni fotoaparata sa ugrađenim Foveon X3 senzorom Sigma SD9 konstruirano i upravljački slična je Sigminom klasičnom fotoaparatu SA9 sa dva točičića na levoj i desnoj strani koji služe za postavljanje elemenata potrebnih za fotografisanje. Prsten oko okidača jeste točičić za izbor komandi, a podaci koji se vide na kontrolnom displeju jasni su i pregledni. Tražilo pokriva 97% vidnog polja sa mogućnošću korekcije dioptrije od -3 do +1m⁻¹. Osetljivost se može podešavati samo u rasponu od ISO 100-400. Urađena 'buffer' memorija (memorija za privremeni smeštaj podataka koji čekaju prenos) omogućava snimanje trideset kontinualnih snimaka s brzinom od tri snimka u sekundi u rezoluciji 1.134 x 756 piksela. Na zadnjem delu nalazi se TFT LCD monitor veličine 1,8 inča od 130.000 piksela koji daje veoma oštru i svetlu sliku. Pored njega nalaze se kontrolna dugmad i džojstik

Klasičan optički senzor

Optički senzor napravljen X3 tehnologijom

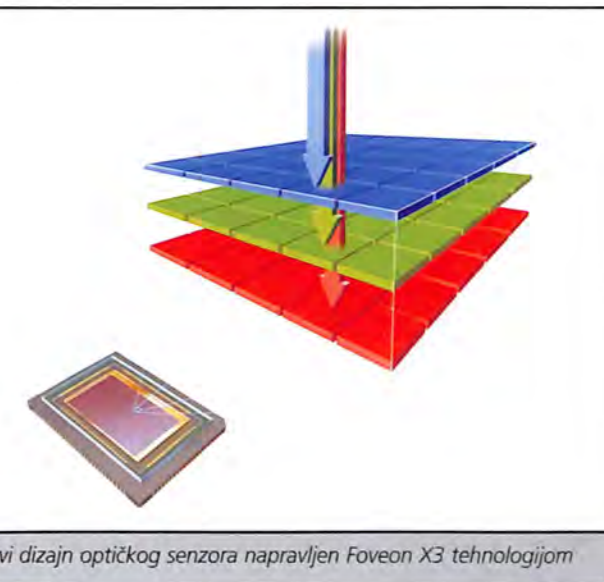
Razlika između klasičnog i Foveon X3 optičkog senzora:

1-1 kod CCD ili CMOS senzora filteri usmeravaju svetlost na jedan sloj fotoelementa koji su složeni kao mozaik
2-2 filteri dozvoljavaju samo jednoj talasnoj dužini svetlosti (crvenoj, zelenoj ili plavoj) prolaz prema pikselu, gde se svetlost registruje
3-1 klasičan mozaični senzor registruje 50% zelene, 25% plave i crvene komponente svetlosti koja dođe na površinu senzora

1-2 Foveonov X3 senzor ima fotodetektore na svakom od tri sloja silicijuma. Svaki sloj reaguje na jednu od tri osnovne boje
2-2 kako silicijum na različitim dubinama od površine sloja apsorbuje različite talasne dužine svetlosti, svaki piksel registruje sve tri boje
3-2 Samo Foveonov X3 optički senzor može da registruje plave, zelene i crvene komponente svetlosti u svakom pikselu na svojoj površini

kojim se kontroliše digitalni deo fotoaparata, a snimljenu fotografiju koju vidimo na monitoru možemo povećati do 400%, videti njen histogram i zaključiti snimljenu sliku. Koristi veliki broj Sigminih objektivna, a žična daljina objektivna uvećava se za 1,7 puta u odnosu na 35 mm format. Ispred ogledala nalazi se zaštitni filter koji štiti senzor od prašine prilikom menjanja objektivna. Sigma SD9 koristi za napajanje dve litijumske baterije CR123A, koje se nalaze u rukohvatu i snabdejavu energijom fotografski deo fotoaparata, a dve litijumske baterije CR-V3 ili četiri alkalne ili NiMH formata AA, smeštene u donjem delu fotoaparata koriste se za snabdevanje digitalnog dela energijom. Od dodatne opreme na raspolaganju je daljinski okidač RS-21, blic EF-500 DG SUPER, D nosač baterija Power Pack SD, adapter za PC sinhro priključak i žičani daljinski okidač. Tehnologija koju koristi Foveon X3 CMOS senzor jedna je od onih koje obećavaju u području digitalne fotografije i dobitnik je nagrade TIPA i EISA udruženja kao najbolja tehnološka inovacija za ovu godinu, ali još je nejasno da li će ova nova tehnologija doživeti komercijalni uspeh.

B. Bjelica

Novi dizajn optičkog senzora napravljen Foveon X3 tehnologijom

TEHNIČKI PODACI

- Tip:** Refleksni digitalni s izmenljivim objektivima
- Priključak za objektiv:** Sigma SA bajonet (koeficijent uvećanja žižne daljine 1,7x)
- Senzor:** FOVEON X3 CMOS veličine 20,7 x 13,8 mm sa 3,54 miliona piksela
- Veličina slike:** L (2.263 x 1.512 piksela), M (1.134 x 756 piksela), S (756 x 504 piksela)
- Način snimanja slika:** RAW
- White Balance:** Automatski, šest manuelnih opcija, prethodno izmereni
- Tražilo:** pokriva 97% vidnog polja, korekcija dioptrije -3 do +1m⁻¹
- Autofokus:** Jedan krstasti senzor (osetljivost -2 do 18 EV za ISO 100)
- LCD ekran:** 1,8 inča TFT LCD sa 130.000 tačaka
- Brzina zatvarača:** 30 s do 1/6.000 s i B
- Sinhronizacija blica:** 1/180 s
- Osetljivost:** ISO 100-400
- Tipovi ekspozicij:** Program, prioritet otvora blede, prioritet brzine zatvarača i manualno
- Merenje:** osmosegmentno i centralno
- Kompenzacija ekspozicije:** +/-3 s korakom 1/2
- Auto Bracketing:** +/-3 s korakom 1/2 EV
- Kontrola dubinske oštine:** moguća
- Priključci:** FireWire IEEE1394, USB 1.1, video-izlaz (NTSC/PAL)
- Tip memorijske kartice:** CompactFlash tip I i II, MicroDrive
- Ugrađeni blic:** GN 12 (ISO 100) i pokriva polje objektivna do 28 mm
- Broj dodatnih funkcija:** 14
- Samookidač:** podesiv 2, 5, 10 i 20 sekundi
- Napajanje:** dve litijumske baterije CR-123A i dve litijumske baterije CR-V3 ili četiri alkalne baterije ili NiMH formata AA
- Dimenzije:** 152 x 120 x 79 mm
- Masa:** 805 g
- Cena:** oko 2000 evra

pholokina / SLR DIGITALNI

Canon EOS 1Ds

Jedna od najvećih novina na ovogodišnjoj Fotokini bio je novi Canon digitalni profesionalni refleksi fotoaparati EOS 1Ds sa CMOS senzorom čija je veličina jednaka klasičnom 35 mm filmu, a ima stvarnu rezoluciju od čak 11,1 milion piksela

Kao i prethodni model EOS-1D, konstrukcija mu je zasnovana na klasičnom 35 mm foto aparatu EOS-1V. Telo je napravljeno od legure magnezijuma i dobro je zaštićeno od vlage i prašine. Posедуje autofokusni sistem sa 45 autofokusnih polja koja mogu biti automatski i manuelno birana a meri sistem je identičan prethodnom modelu. EOS-1Ds omogućava snimanje tri snimka u sekundi, s pauzom posle desetog snimka radi snimanja na memorijsku karticu. Jedinstveno za ovaj fotoaparati jeste mogućnost da pored snimanja u JPEG ili RAW formatu može da simultano snima u oba formata. RAW format idealan je za štampanje i dalju obradu fotografija, a JPEG za brzu proveru i prenos slike. Za pohranjivanje snimljenih fotografija koristi CompactFlash memorijsku karticu tipa III ili IBM MicroDrive. CompactFlash memorijska kartica biće formatirana u FAT 16 ili FAT 32 sistemu. Formatiranje u FAT 32 sistemu namenjeno je za CompactFlash memorijske kartice preko 2 Gb i biće automatski izabrano zavisno od tipa kartice. FireWire (IEEE 1394) vezom s računaru omogućen je brz prenos snimljenih fotografija u računaru (50 Mbps).

Druga inovacija jeste jedinstvena mogućnost izbora temperature svetlosti u specifičnim svetlosnim uslovima. Deset WhiteBalance (WB) opcija i WB Bracketing omogućavaju maksimalnu fleksibilnost. Osetljivost se podešava u rasponu od ISO 50

TFT LCD monitor s dugmadima i džojstikom kojima se kontroliše digitalni deo fotoaparata

do 1.250 sa korakom od 1/3, a moguć je i ISO-bracketing, koji za izabrani fiksni otvor blende i brzinu zatvarača snima sa tri različite izabrane vrednosti osetljivosti. Za ekspozicije duže od 1 s aktivira se opcija za umanjeње šuma slike. Maksimalna brzina zatvarača smanjena je u odnosu na prethodni model EOS-1D sa 1/16.000 s na 1/8.000 s, a maksimalna sinhronizacija s blicem sa 1/500 s na 1/250 s. Sve dodatne funkcije mogu se videti opisane na displeju, pa je i njihov izbor daleko pojednostavljen u odnosu na prethodni model. Snimljenu fotografiju možemo videti na dvoinčnom TFT LCD monitoru, ali ne možemo je zumirati.

Koristi veliki broj Canon EOS objektivna bez ikakvog uvećanja žižne daljine jer je CMOS senzor identičan veličini 35 mm snimka, što je velika prednost za korisnike širokougaonih objektivna. CMOS senzor zahteva manje energije od CCD senzora, pa tako punjiva baterija NP-E3 omogućava da napravimo oko 600 snimaka sa jednim punjenjem. Canon EOS-1Ds je po svojim performansama vrhunski digitalni refleksi fotoaparati, ali ga cena od 10.000 evra čini nedostupnim većini domaćih profesionalnih fotografa. U prodaji bi prema najavama iz Canona trebalo da se pojavi krajem godine.

B. B.

you can Canon

TEHNIČKI PODACI

Tip: Refleksni digitalni s izmenjivim objektivima
Priključak za objektiv: Canon EF bajonet
Senzor: CMOS veličine 35,8 x 23,8 mm sa 11,4 miliona piksela
Veličina slike: 4.064 x 2.704 piksela i 2.032 x 1.352 piksela
Način snimanja slika: RAW, JPEG (Fine/Normal), RAW+ JPEG istovremeno
White Balance: Automatski, 9 manuelnih opcija, prethodno izmereni, White Balance Bracketing +/-3
Tražilo: pokriva 100% vidnog polja, korekcija dioptrije -3 do +1 m⁻¹
Autofokus: TTL-AREA-SIR CMOS senzor sa 45 AF polja ručno ili automatski biranih (osetljivost 0 - 18EV za ISO 100)
LCD ekran: dvoinčni TFT LCD sa 120.000 dot
Brzina zatvarača: 30 s do 1/8.000 s i B
Sinhronizacija blica: 1/250 s
Osetljivost: ISO 50-1250
Tipovi ekspozicije: Program (promenljivi), priritet otvora blede, priritet brzine zatvarača, manuelno, A-DEP (program koji uzima u obzir dubinsku oštrinu)
Merenje: Procenjeno merenje u 21 zoni, centralno i parcijalno (8,9% na centralnom delu) i spot
Kompenzacija ekspozicije: +/-3EV s korakom 1/3 ili 1/2
Auto Bracketing: +/- 3EV s korakom 1/2 i 1/3EV
Kontrola dubinske oštine: moguća
Priključci: IEEE1394 (FireWire), video izlaz (NTSC/PAL)
Tip memorijske kartice: CompactFlash tip I i II, MicroDrive
Ugrađeni blic: GN 12 (ISO 100) i pokriva polje objektivna do 28 mm
Broj dodatnih funkcija: 21
Samookidač: podesiv od 2 do 10 sekundi
Napajanje: NIMH baterija na punjenje NP-E3 ili DC adapter
Dimenzije: 156 x 158 x 80 mm
Masa: 1.265 g (bez baterija)
Cena: oko 10.000 evra

EOS D60

6.3 Megapix

Profesionalci se Prepoznaju

BEOGRAD, Tel: 011/655 100, 655 257

Fax: 011/655 658

2699.- €

PROFIFOTO official distributor

you can
Canon

OLYMPUS I KODAK PREDSTAVILI 4/3 SISTEM

Japanski ogranak Olympus Optical kompanije i kompanija Eastman Kodak iz SAD objavili su da su sklopili dogovor da ugrade četvorotrećinski sistem, novi standard za sisteme digitalnih SLR fotoaparata sledeće generacije, koji će omogućavati upotrebu promenljivih objektivna. Ove dve kompanije odlučile su da ugrađuju ovaj novi standard u svoje proizvode (nezavisno jedna od druge) i da osnuju Forum sistema nove generacije univerzalnih digitalnih promenljivih objektivna (Universal Digital Interchangeable Lens System Forum). Isto tako, osnovale su industrijski forum koji će promovisati prihvatanje četvorotrećinskog sistema kod ostalih proizvođača fotoaparata. Kompanija Fuji već je pristala da učestvuje u ovom novom standardu

Kako sistem funkcioniše

Četvorotrećinski sistem ne zasniva se na postojećim standardima za objektivna koji koriste 35mm SLR fotoaparati, već stvara novi zajednički standard za promenu objektivna, koji je isključivo razvijen kako bi zadovoljio potrebe optičke konstrukcije digitalnih SLR fotoaparata. Koristi četvorotrećinski tip CCD-a ili druge senzore koji su manji od površine 35 mm filma.

Standardizacija bajoneta

Postavljanjem otvorenog standarda za povezivanje objektivna s telom fotoaparata - bajoneta, novi standard omogućić će ujednačavanje sistema, nešto što je bilo nemoguće postići s digitalnim SLR fotoaparatom koji su bazirani na postojećim 35 mm SLR sistemima objektivna. Istovremeno, novi standard sistema postaviće pravilo za veličinu, ugao projektovane slike i zadnju žižnu daljinu (udaljenost od bajoneta do senzora za sliku).

Kako se razvio novi standard

Sadašnji digitalni SLR fotoaparati s promenljivim objektivima, u suštini, oslanjaju se na konvencionalne sisteme fotoaparata od 35 mm. Kao rezultat toga, oni moraju da budu opremljeni sensorima za slike koji su približni veličini 35 mm i APS filma. Međutim, pošto su karakteristike ovih velikih CCD i CMOS čipova u osnovi različite od filma, veliki broj problema može ih sprečiti da postignu svoj pun potencijal. Na primer:

- 1) film može da reaguje na svetlost koja se prelama na površini pod visokim upadnim uglom, dok taj isti visoki ugao upadanja može sprečiti da dovoljan upad svetla na površinu CCD-a i uzrokuje smanjenu jasnoću boja, naročito kad se snima sa širokougaonim objektivima;
- 2) da bi se postigle rezolucije potrebne za mikrosku izradu današnjih CCD, zahtevi za optički dizajn teže ka upotrebi većih i težih sočiva. Osim toga, proizvođači sistema digitalnih SLR fotoaparata su prihvatili sisteme bajoneta koji se koristi kod 35 mm SLR fotoaparata, dok tela i objektivna, koji nisu međusobno spojivi, proizvode različiti proizvođači.

Pod ovakvim okolnostima standard četvorotrećinskog sistema napravljen je da bi olakšao dizajn i razvoj digitalnih SLR fotoaparata i objektivna koji pojačavaju potencijal učinka senzora za digitalnu sliku i omogućuju korisnicima takve prednosti kao što su kompaktna veličina, lakoća upotrebe i unapređena funkcionalnost.

Prototip foto-aparata sa novim sistemom

Prednosti sistema

Glavna prednost četvorotrećinskog sistema jeste da omogućuje konstrukciju digitalnog fotoaparata namenjenog sistemima objektivna visoke produktivnosti koji su kompaktniji od objektivna 35 mm SLR fotoaparata. Ovaj uticaj biće naročito primetan na telefoto objektivima, omogućujući proizvodnju 300 mm telefoto objektivna četvorotrećinskog sistema koji, na primer, imaju žižnu daljinu ekvivalentnu 600 mm objektivu 35 mm sistema. Drugim rečima, biće moguć isti vidni ugao sa objektivima koji su manji za jednu polovinu. Pored telefoto objektivna, četvorotrećinski sistem senzora za slike će, takođe, omogućiti razvoj svetlosno jačih objektivna.

Sve prednosti ovog novog sistema uglavnom se odnose na teleobjektive, dakle objektivna velike žižne daljine kod kojih je mnogo lakše konstrukciono odrediti padanje zraka na površinu senzora-filma pod pravim uglom, dok problem padanja zraka kod širokougaonih objektivna nije ni dotaknut. Takođe, uvođenje potpuno novog sistema objektivna, koji bi isključio upotrebu objektivna iz starog sistema, zvuči pomalo pretenozno, naročito pored fantastičnih performansi novog Kodakovog, Canonovog i Sigminog digitalnog SLR aparata. Ostaje samo da čekamo i pratimo ovaj vrtoglavi razvoj digitalne tehnologije.

PowerShot A100

1.2
Megapix

Sada je
pravo
Vreme

BEOGRAD,

Tel: 011/655 100, 655 257

Fax: 011/655 658

245.- €

PROFI FOTO official distributor

you can
Canon

photokina / SLR 35 mm

Leica R9

Na ovogodišnjoj Fotokini Leica je predstavila novi SLR fotoaparat Leica R9 - neznatno poboljšanu verziju R8

Na štandu Leica mnogobrojni posetioци isprobavali su najpoznatije modele M i R serije u kombinaciji sa širokom skalom objektivа

krojenja višezonskog merenja prema individualnim tipovima filmova od +/-0,7 koraka blende. U kombinaciji s Leica R objektivima koji imaju ugrađeni ROM modul fotoaparat dobija informaciju o izmerenoj vrednosti blende za svaki objektiv, čime se

postiže jednoobraznost izmerenih rezultata ekspozicije. Selektivno merenje na Leica R9 pokriva vrlo malo merno polje od prečnika 7 mm i korisno je kada se fotografiše u kontrastu svetlosti ili kada je kontrast scene veliki. Izmerena vrednost biće sačuvana laganim pritiskom na okidač. Integralno centralno merenje meri svetlost sa naglaskom na centar i koristi se kod ravnomerno izbalansirane osvetljenosti scene i objekata koji zauzimaju centralni deo slike.

Nova Leica vizuelno je i konstrukciono ostala ista, a zahvaljujući novim materijalima masa je smanjena u odnosu na prethodni model Leica R8 za 100 g. Korišćenjem legure magnezijuma, od koje je napravljen gornji poklopac, masa je smanjena za 70 g, dok je smanjenje ostalih 30 g postignuto korišćenjem aluminijuma za osnovu tela. Ležište za stativ ostalo je od čelika. Kombi-nacija čelika i aluminijuma je čvrsta i predstavlja dopunski prigušivač vibracija kada se Leica R9 postavi na stativ.

Novi dodatni pokazivač broja snimaka nalazi se na gornjem delu poklopcа i postaje aktivan kada se fotoaparat uključi. Brojač snimaka na ovoj lokaciji je čitljiviji. Druga novina jeste osvetljivač displeja, koji se nalazi na leđima, čime je olakšano podešavanje kada se fotografiše u mraku. Kada je DX čitač aktivan, na displeju će uvek stajati vrednost osjetljivosti filma.

Pouzdanost ovog novog fotoaparata, iako je bila visoka, sada je unapređena od sitnih detalja kao što je kočnica koja fiksira točkić za izbor režima rada i sprečava slučajno pomeranje. Sve ovo jeste razlog zbog čega Leica za svoj novi fotoaparat daje garanciju od tri godine.

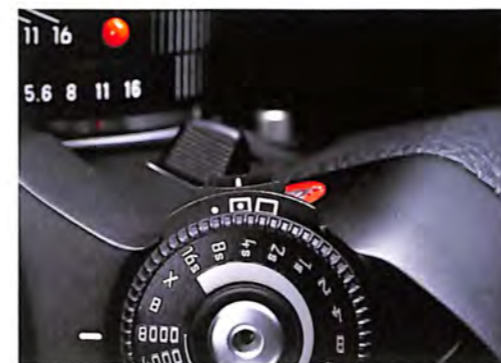
Leica R9 poseduje tri merna sistema koja donose fotografima prilagodljivost u različitim svetlosnim situacijama. Kod merenja u više segmenata fotoaparat analizira automatski izmerene rezultate u svih šest segmenata i dobijene rezultate upoređuje sa preprogramiranim situacijama na osnovu čega se određuje optimalna ekspozicija. Druga nova karakteristika jeste mogućnost

Leica poseduje četiri ekspozicijska režima rada P-promenljivi program, T-prioritet brzine zatvarača, A-prioritet otvora blende i M-ručno podešavanje. Svi oni mogu biti kombinovani sa bilo kojim mernim sistemom. Unapređen je sistem za kontrolu ekspozicije kada se fotografiše blicem u programskom režimu rada, a moguće je i korišćenje blica s velikim brzinama zatvarača do 1/8.000 s kada koristimo Mecablitz 54 MZ-3 u kombinaciji sa SCA 3502 M3 adapterom, čime se povećavaju kreativne mogućnosti ovog fotoaparata. Kada se točkić za izbor režima rada postavi u položaj F, moguće je tačno izmeriti TTL blic ekspoziciju pre stvarne ekspozicije. Automatsko podešavanje glave blica motorizovanim reflektorom moguće je adapterima SCA-3051/3052 i objektivima sa električnim kontaktima.

Nova Leica R9 u prodaji je od početka oktobra i skuplja je od prethodnog modela, a njena cena jeste 2.500 evra. Budućim korisnicima na raspolaganju je 28 visokokvalitetnih objektivа s rasponom žižne daljine od 15 do 800 mm, kao i ostala dodatna oprema koju je koristila i Leica R8.

TEHNIČKI PODACI

Tip fotoaparata: 35 mm SLR
Priključak za objektiv: Leica R bajonet
Tražilo: pokriva 93% vidnog polja, podešavanje dioptrije +/- 3 m⁻¹
Merni sistem: merenje u šest segmenata, centralno i selektivno merenje
Tipovi ekspozicije: P-program, T-prioritet brzine zatvarača, A-prioritet otvora blende, M- ručno podešavanje, TTL merenje blic ekspozicije pre stvarne ekspozicije
Brzina zatvarača: 32-1/8.000 automatski i 16-1/8.000 + B ručno
Sinhronizacija blica: 1/250 s, visoka sinhronizacija moguća do 1/8.000 s kada se koristi Metz SCA 3052 adapter
Kompensacija ekspozicije: +/-3 s korakom 1/3
Raspon osjetljivosti filma: 25-5000 (DX) i ISO 6-12.500 (manuelno)
Transport filma: manualni ili automatski Leica Motor-winder ili Motor-drive R8/R9
Samookidač: podesiv 2-12 s
Izvor energije: dve x litijumske baterije od 3V CR2
Dimenzije: 158 x 101 x 62 mm
Masa: 790 g (bez baterija)
Cena: 2.500 evra

Poluga za izbor načina merenja

Pokazivač stanja baterija

Točkić za izbor režima rada, može se fiksirati, sprečavajući slučajno pomeranje

Tehnika

Zenit km

Ruska firma Zenit dobro poznata na ovim prostorima, predstavila je dva nova 35 mm refleksna fotoaparata Zenit km i Zenit 412LS.

Zenit km ima ugrađen motor za automatsko premotavanje s mogućnošću snimanja dva snimka u sekundi, koristi K bajonet tako da može da koristi Pentaxove objektivе. Ekspozicija se može određivati ručno i automatski s prioritetom blende. Raspon brzine zatvarača kreće se od 16 do 1/2000 s u automatskom režimu rada od 1 do 1/2000 s + B u manuelnom režimu rada. Sinhronizacija pri fotografisanju blicem jeste 1/125 s. Osetljivost filma određuje se automatski od ISO 50-3200. Za napajanje koristi četiri baterije od 1,5 V formata AA, a masa je 580 g. Cena ovog fotoaparata zajedno s objektivom MC ZENITAR-K 50 mm f/2 jeste oko 100 američkih dolara.

Zenit 412LS jeste poboljšana verzija prethodnog modela 212. Jedino poboljšanje jeste mogućnost automatskog DX očitavanja osjetljivosti filma u rasponu ISO 25-1600. Zadržao je stari M42 navoj za objektiv, ekspozicija se određuje ručno, raspon brzine zatvarača je od 1/30 do 1/500 s + B, a sinhronizacija pri fotografisanju blicem jeste 1/30 s. Težak je 820 g, a cena ovog fotoaparata zajedno s objektivom MC ZENITAR-m 50 mm f/2 jeste oko 50 američkih dolara.

Canon EOS 300V

Canon EOS 300V jeste novodizajnirana verzija najprodavanijeg amaterskog fotoaparata u svetu. Glavna novina upravo je napredan i moderan dizajn i pojednostavljeno rukovanje, a bajonet je za razliku od prethodnog modela metalni. Zahvaljujući novom mikrokompjuteru i novom algoritmu, automatsko izostravanje je nešto brže, a u tražilicu se može videti označeno izabrano autofokusno polje. Novi motor i poboljšani mehanizam ogledala omogućava fotografisanje brzinom od 2,5 snimaka u sekundi, a na leđima fotoaparata nalazi se veliki kontrolni LCD displej (30 x 30 mm), koji može biti osvetljen. Moguća je i korekcija dioptrije od -2,5 do 0,5 m⁻¹. Cena ovog fotoaparata biće oko 300 evra, a u kompletu sa objektivom EF 28-90 f/3,5-5,6 oko 400 evra.

Nikon Coolpix 5700

Predstavljamo Nikonov novi digitalni fotoaparatus od pet miliona piksela, sa 8x optičkim zumom i elektronskim tražilom

Na prvi pogled izgleda veoma slično Coolpixu 5000, naročito sa zadnje strane. Pokretni LCD monitor nešto je manji (1,5 inča) i nema dugmad ispod monitora, koja su na ovom modelu izdvojena na levu stranu, a play/rec dugme i dugme za kontrolu zuma ostali su na istim mestima. Izgled ostalog dela Coolpixa 5700 veoma podseća na Fuji 6900Z. Celokupni dizajn je odličan, s dobrim i logičnim rasporedom komandi. Celo telo je metalne konstrukcije, napravljeno od legure magnezijuma, a rukohvat obložen mekanom gumom. Na gornjem delu nalazi se kontrolni displej koji pruža sve informacije potrebne o postavljenim elementima za fotografisanje, a može biti osvetljen kako bi omogućio rad i u lošim svetlosnim uslovima. Jedna od glavnih novina jeste elektronsko tražilo od 180.000 piksela, koje daje jasnu svetlu i ostru sliku i sigurno je po kvalitetu jedno od najboljih. U elektronskom tražilom vide se svi elementi, tj. podaci o snimanju koji se vide i na velikom LCD monitoru, a u tražilom je moguće i pregledati snimljene fotografije.

Za one koji slabije vide moguća je i korekcija dioptrije od -4 do +1 m⁻¹. Pritiskom na dugme SEL biramo da li ćemo koristiti elektronsko tražilo ili LCD TFT monitor.

Druga novina jeste zum objektiv koji u svojoj konstrukciji poseduje dva ED sočiva (eng. Extra-Low Dispersion - vrlo niska disperzija) i raspon žižne daljine od 8,9 do 71,2 mm koji odgovara kod klasičnih 35 mm fotoaparata rasponu od 35 do 280 mm. Njime je moguće fotografisati predmete na udaljenostima od 50 cm do beskonačno, a u makrorežimu rada od 3cm. Svetlosna jačina objektiva prilično je velika za ovaj raspon i kreće se od f/2,8 do f/4,2. S adapterom UR-E8 moguće je koristiti širokougaoni konvertor WC-E80 koji smanjuje žižnu daljinu za 0,8 puta i telekonvertor TC-E15ED koji povećava žižnu daljinu za 1,5 puta tako da dobijamo maksimalnu žižnu daljinu objektiva koja odgovara klasičnim 35 mm formatima od čak 420 mm. Mogućnosti koje pruža ovaj objektiv izdvajaju ga od ostalih digitalnih fotoaparata u klasi od pet miliona piksela. Na raspolaganju je i digitalni zum od 4x koji može da poveća žižnu daljinu bez konvertora na neverovatnih 1.120 mm.

Za pohranjivanje snimljenih fotografija koristi novoustanovljeni EXIF 2,2 standard, a mogu se snimiti u kompresovanom JPEG formatu u tri različita stepena kompresije (fine, normal, basic) ili u nekompresovanom TIFF i u RAW formatu. Ovo je prvi Nikonov digitalni fotoaparatus iz Coolpix serije koji ima mogućnost snimanja u RAW formatu, a koje možemo videti samo pomoću Nikon View 5 i Nikon Capture 3 programa.

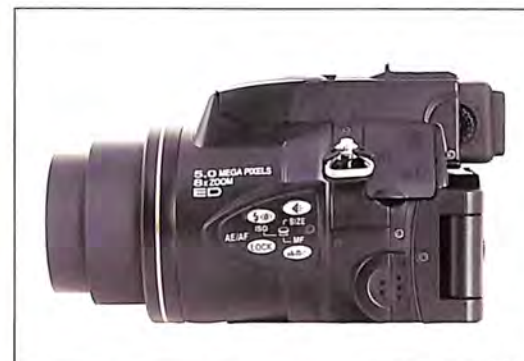
Sistem za izoštravanje, merenje svetla, upravljački merni i većina ostalih funkcija isti je kao i kod Coolpixa 5000. Ugrađeni blic sa senzorskom kontrolom rada automatski se aktivira i omogućava fotografisanje na udaljenostima od 0,5 do 4 m kada je objektiv u širokom položaju ili od 0,5 do 2,8 m kada je objektiv u tele-položaju. Snaga blica može biti kontrolisana u rasponu +/- 2 EV s korakom 1/3 EV. Poseduje i šinu s kontaktima, koja omogućavaju korišćenje Nikonovih spoljnih bliceva SB 80DX, 50DX, 28DX, 27, 26, 25, 24, 23 i 22s.

Fotografija je snimljena u maksimalnoj rezoluciji u JPEG formatu, ISO 100 ekzpozicija 1/125 f/11
snimio: Boris Bjelica

Kvalitet snimljenih fotografija je odličan, s dobrom ostrinom, vernim prikazom boja i omogućava štampanje fotografije formata A3 (297 x 420 cm). Najbolji kvalitet postiže se kada je osetljivost postavljena na ISO 100, dok je kod osetljivosti od ISO 800 kvalitet snimljene fotografije nešto lošiji. Za duže ekzpozicije treba aktivirati opciju Noise Reduction mode čime se efekat šuma karakterističan za digitalni fotoaparatus smanjuje, ali se u tom slučaju vreme

Komandna dugmad dobro su označena i aktiviraju se pritiskom na dugme i okretanjem točkica za izbor komandi

Elektronsko tražilo daje jasnu i ostru sliku a moguća je i korekcija dioptrije

Kontrolni displej sa točkicom za izbor komandi

Svi konektori (USB, Video i AC adapter) nalaze se na jednom mestu

potrebno za snimanje na karticu udvostručuje. Za napajanje koristi punjivu Li-jon bateriju EN-EL1 ili nepunjivu litijumsku bateriju 2CR5. Potpuno puna EN-EL1 baterija omogućava 90 minuta neprekidnog korišćenja. U punjaču MH-52, koji se isporučuje uz njega, baterija EN-EL1 puni se samo dva sata. S dodatnim nosačem baterija MB-E5700 možemo da koristimo i šest alkalnih ili NiMH baterija formata AA. Coolpix 5700 isporučuje se sa Li-jon punjivom baterijom EL-EN1, punjačem MH-53, CompactFlash memorijskom karticom od 32 MB, audio/video kablom, USB kablom UC-E1, kaišem za nošenje, poklopcem za objektiv i programima Nikon View 5 i Photoshop Elements.

Fotografija je snimljena u maksimalnoj rezoluciji u JPEG formatu, sa objektivom postavljenim na maksimalnu žižnu daljinu
snimio: Boris Bjelica

Od dodatne opreme pored konvertora na raspolaganju su: AC adapter EH-53, daljinski okidač MC-EU1, torbica CS-CP11, senilo za objektiv HR-E5700 i Nikon Capture 3 program.

B. Bjelica

TEHNIČKI PODACI

Tip: Digitalni s nepromenljivim objektivom
Senzor: CCD veličine 2/3 inča sa 5,24 miliona piksela (efektivno 5 miliona piksela)
Veličina slike: 2.560 x 1.920, 2.560 x 1.700 (3:2), 1.600 x 1.200, 1.280 x 960, 1.024 x 768 i 640 x 480 piksela
Način snimanja slika: JPEG (Fine, Normal, Basic), TIFF, RAW i kratak zvučni film (max 60 s)
Objektiv: 8,9-71,2 mm f/2,8-4,2 (odgovara 35-280 mm kod 35 mm fotoaparata) i 4x digitalni zum
Izoštravanje: Pasivni TTL AF sistem sa pet polja automatski ili ručno biranih i manualno izoštravanje
Monitor: 1,5 inča TFT LCD sa 110.000 piksela
Tražilo: elektronsko (EFV) sa 180.000 piksela
Tipovi ekzpozicije: P-program (fleksibilni), S-prioritet brzine zatvarača, A-prioritet otvora blende, M-manuelno
Merenje: 256 zonsko merenje, centralno i spot na svih pet AF polja
Brzina zatvarača: 8 s do 1/4000 s i B
Osetljivost: Automatsko, ISO 100/200/400/800
White Balance: Automatsko, pet manualnih opcija, prethodno izmereni i WB bracketing
Bracketing: 3 ili 5 ekzpozicija s korakom +/- 1/3 do 2EV
Kompenzacija ekzpozicije: +/- 2 EV s korakom 1/3EV
Kompenzacija blic ekzpozicije: +/- 2 EV s korakom 1/3EV
Tip kartice za pohranjivanje: CompactFlash tip I i II, IBM MicroDrive
Priključci: USB, Audio / video izlaz (NTSC / PAL), AC adapter
Napajanje: Punjiva Li-jon baterija EN-EL1, litijumska 2CR5, 6x AA (s dodatnim držačem baterija BP-E5700)
Dimenzije: 102 x 82 x 68 mm
Masa: 480 g (bez baterija)
Cena: 82.770 din. (bez poreza)
Informacije o prodaji: REFOT B, Beograd, Pčinjska 17, tel. 011/ 456-151

MINOLTA

Minolta je predstavila dva nova digitalna fotoaparata Dimage 7 Hi i Dimage Xi.

Dimage Xi jeste digitalni fotoaparati iste konstrukcije kao i prethodni model s oznakom X. Rezolucija mu je povećana na 3,2 miliona piksela. Posедуje 3x zum objektiv koji je ekvivalentan 37-111 mm kod 35 mm formata i 4x digitalni zum. Snima u rezolucijama 2.048 x 1.536, 1.600 x 1.200, 1.280 x 960, 640 x 480 piksela u JPEG i TIFF formatu na SD memorijsku karticu. Osetljivost se podešava automatski u rasponu od ISO 50 do 160 ili manuelno od ISO 50 do 400. Može da snimi i kratak zvučni film u trajanju 35 s. Za napajanje koristi litijum-jonsku bateriju. Dimenzije su 84,5 x 72 x 20 mm, a masa mu je svega 130 g. Cena ovog fotoaparata jeste 600 evra.

Dimage 7 Hi naslednik je Minoltinog najboljeg digitalnog fotoaparata 7i. Poseduje CCD senzor 2/3 inča s efektivnom rezolucijom od pet miliona piksela. Ugrađeni Minoltin 7x zum objektiv s APO sočivima pokriva žižnu daljinu od 7,2 do 50,8 mm (odgovara 28-200 mm kod 35 mm fotoaparata) svetlosnom jačinom od f/2,8 do f/3,5. Zumira se direktno na objektivu i koristi prečnik filtera 49 mm. Autofokusni sistem unapređen je širokim autofokusnim poljem sa tri tačke i fleksibilnom tačkom izoštravanja koja omogućava preciznu kontrolu na čitavom kadru snimka, a moguće je i direktno manuelno izoštravanje. Pored Super Fine, Fine i Standard JPEG kompresije na novom modelu dodat je bolji Extra Fine stepen JPEG kompresije. Pored toga, fotografiju možemo snimati u nekompresovanom TIFF ili RAW formatu, koji može biti otvoren u novom DIMAGE Viewer programu i sačuvan sa 8 ili 16 bita. Za pohranjivanje koristi CompactFlash memorijsku karticu tipa I ili II, a može da koristi i IBM MicroDrive memorijsku karticu. U programu s prioriteto blnde raspon brzine zatvarača jeste od 15 do 1/4.000 s, a moguće je snimiti 3 snimka u sekundi u maksimalnoj rezoluciji. Minolta Dimage 7 Hi kompaktilna je Minoltinim blicevima 3.600HS (D) i 5.600HS (D), a novi PC sinhro priključak omogućava njegovo korišćenje i sa studijskom rasvetom. Za napajanje koristi četiri alkalne ili NiMH baterije formata AA. Telo je napravljeno od legure magnezijuma u crnoj boji. Dimenzije su 117 x 90,5 x 112,5 mm, a masa je 530 g. Cena će biti oko 1.500 evra.

CASIO

Casio QV R3 s čipom od 3,34 megapiksela i **QV R4** od 4,13 megapiksela dva su nova fotoaparata za koje je karakteristično da su veoma lagani, svega 200 grama, imaju zum 2,6-4,8/38-113 mm, optičko tražilo, kao i TFT displej u boji. Ekspozicija kod oba aparata jeste automatska, s mogućnošću izbora potpune programske automatike, prioritet blende ili prioriteta brzine zatvaranja. Dužina ekspozicije jeste od dve sekunde do 1/2.000s, a za merenje svetla može se odabrati multi s više tačaka, spot ili naglašeno merenje u centru motiva. Imaju ugrađen blic s redukcijom crvenih očiju i memoriju od 11 MB, a mogu se dodatno koristiti SD i MMC memorijske kartice. Karakteristično je još i kratko vreme odlaganja ekspozicije, tipično za jeftinije digitalne fotoaparate, od svega stotog dela sekunde i makropoložaj za snimanje između 14 cm i 50 cm. Dimenzije su im 90 x 59 x 31mm. Predviđena cena im je oko 600 evra za prvi model i 700 za drugi.

KONICA

Digital Konica Revio C2 jeste fotoaparati veličine kreditne kartice s dimenzijama 55,8 x 85,8 x 13,5 mm, a težak je samo 70 g. Ima rezoluciju od 1,3 miliona piksela, fiksni objektiv od 4,5 mm (odgovara 37 mm kod 35 mm fotoaparata) i 2x digitalni zum. Slike snima na ugrađenu memoriju od 14 MB, a za napajanje koristi dve alkalne ili NiMH baterije formata AA.

Digital Konica Revio KD-500Z jeste digitalni fotoaparati veoma malih dimenzija, s efektivnom rezolucijom od pet miliona piksela. Poseduje 3x zum objektiv čiji bi raspon odgovarao od 39 do 117 mm kod 35 mm fotoaparata. Za memorisanje koristi SD, Multi Media Card i Memory Stick. Dimenzije su mu 94 x 56 x 29,5 mm, a masa 198 g.

OLYMPUS

Olympus je premijerno prikazao svoja tri nova digitalna fotoaparata koja mogu da koriste novu xD Picture Card memorijsku karticu, a to su: Camedia C-5050 Zoom, Camedia C-730 UltraZoom i Camedia C-50 Zoom.

Camedia C-50 Zoom jeste digitalni fotoaparati od pet miliona piksela veoma kompaktne konstrukcije. Veličina mu je 99 x 58,95 x 41,5 cm, a masa svega 194 g. Za memorisanje snimljenih fotografija koristi isključivo novu xD Picture Card memorijsku karticu. Poseduje 3x zum objektiv čiji bi raspon odgovarao od 38 do 114 mm kod 35 mm fotoaparata. Za napajanje koristi Li-jon punjivu bateriju, koja će se isporučivati s ovim digitalnim fotoaparatom. Cena će mu biti oko 850 evra.

Camedia C-5050 Zoom posедуje efektivnu rezoluciju od pet miliona piksela, za memorisanje snimljenih fotografija koristi čak tri tipa memorijskih kartica SmartMedia, novu xD Picture Card i CompactFlash tipa I i II. Poseduje 3x zum objektiv čiji bi raspon odgovarao od 35 do 105 mm kod 35 mm fotoaparata i veoma veliku svetlosnu jačinu od f/1,8 do f/2,6. Za napajanje koristi četiri alkalne ili NiMH baterije formata AA. Dimenzije su mu 115 x 70 x 80 cm, a masa 380 g. Cena će mu biti oko 1.100 evra.

Camedia C-730 UltraZoom ima efektivnu rezoluciju od 3,2 miliona piksela. Za memorisanje snimljenih fotografija koristi SmartMedia i novu xD Picture Card memorijsku karticu. Glavna karakteristika jeste 10x zum objektiv čiji bi raspon odgovarao od 38 do 380 mm kod 35 mm fotoaparata, a svetlosna jačina mu je od f/2,8 do f/3,5. Dimenzije su mu 107,5 x 76 x 77,5 cm, a masa 310 g. Cena će mu biti oko 800 evra.

CANON

Pored profesionalnog digitalnog fotoaparata EOS 1Ds, Canon je predstavio i tri nova kompaktna digitalna fotoaparata: IXUS V3, Powershot S45 i Powershot G3. Glavna odlika sva tri modela jeste ugrađeni novi Canonov procesorski čip nazvan DIGIC, koji omogućava bržu obradu i bolji kvalitet slike, brži autofokus, bržu JPEG kompresiju, duži vek baterija i brže kontinualno snimanje.

Powershot S45 nije konstrukciono izmenjen u odnosu na prethodni model S40. Rezolucija mu je četiri miliona piksela, a ima 3x zum objektiv. Cena ovog fotoaparata jeste 900 evra.

IXUS V3 s karakterističnim IXUS stilom ima rezoluciju od 3,2 miliona piksela. Poseduje 2x zum objektiv čiji bi raspon odgovarao od 35 do 70 mm kod 35 mm fotoaparata. Može da snimi kratak zvučni film u trajanju od tri minuta. Njegova cena je 600 evra.

Powershot G3 naslednik je prethodnog modela, a rezolucija mu je četiri miliona piksela. Poseduje 4x zum objektiv čiji bi raspon odgovarao od 35 do 140 mm kod 35 mm fotoaparata i svetlosnu jačinu od f/2 do f/3. Minimalna daljina izoštravanja jeste 5 cm u makro-području. Masa mu je 410 g, a cena 1.100 evra.

FUJIFILM

Fujifilm je na Fotokini predstavio šest novih digitalnih fotoaparata: FinePix A200, FinePix A203, FinePix A303, FinePix 2650, FinePix 3800 koji koriste novu xD Picture Card memorijsku karticu.

FinePix 5304 dizajniran je u stilu refleksnih fotoaparata sa stvarnom rezolucijom od 3,34 miliona piksela. Ima 6x zum objektiv čiji bi raspon odgovarao od 38-228 mm kod 35 mm fotoaparata sa svetlosnom jačinom f/2,8-3. Osetljivost odgovara ISO 100 i ne može se podešavati, a pored 1,8 inčnog TFT LCD monitora poseduje i elektronsko tražilo. Za napajanje koristi četiri alkalne ili NiMH baterije formata AA, a može da koristi i AC adapter. Težak je 295 g i prodavaće se po ceni od 600 evra.

FinePix A204 i A202 imaju stvarnu rezoluciju od 2 miliona piksela i jednostavni su za rukovanje. FinePix A204 poseduje 3x zum objektiv čiji bi raspon odgovarao od 38-114 mm kod 35 mm fotoaparata i 2,5x digitalni zum za rezoluciju 640 x 480 piksela, a prodavaće se po ceni od 300 evra. FinePix A202 poseduje fiksni objektiv 36 mm (odgovara kod 35 mm fotoaparata) i digitalni zum 2,5x kada snimamo u rezoluciji 640 x 480 piksela, a prodavaće se po ceni od 230 evra.

FinePix A303 i A203 su dva digitalna fotoaparata identičnog izgleda sa 3x zum objektivom čiji bi raspon odgovarao od 38-114 mm kod 35 mm fotoaparata. Za napajanje koristi dve alkalne ili NiMH baterije formata AA i tešak je 145 g. A303 ima stvarnu rezoluciju od 3,24 miliona piksela i prodavaće se po ceni od 450 evra, a A203 sa stvarnom rezolucijom od 2 miliona piksela prodavaće se po ceni od 380 evra.

FinePix M603 sa neobično velikim TFT LCD monitorom od 2,5 inča, ima stvarnu rezoluciju od 3,1 miliona piksela, poseduje 2x zum objektiv čiji bi raspon odgovarao od 38-76 mm kod 35 mm fotoaparata. Zanimljivo je da ovaj digitalni fotoaparat može da snimi kratak zvučni film u rezoluciji 640 x 480 piksela sa 30 slika u sekundu u trajanju od 15 min, ali naravno za to morate imati i memorijsku karticu od 1GB. Pored xD Picture card može da koristi i CompactFlash ili IBM Microdrive memorijske kartice. Za napajanje koristi punjiva Li-ion bateriju NP-60 ili NP-120. Cena ovog fotoaparata je 700 evra.

SONY

Sony je pored kamkordera DCR-IP220 koji ima neverovatnu rezoluciju od 2 miliona piksela, predstavio i pet novih digitalnih fotoaparata: Cube-shot DSC-U10, Cube-shot DSC-U20, Cube-shot DSC-F77, Cube-shot DSC-FX77 i Cube-shot DSC-F717.

Cube-shot DSC-F717 je naslednik modela DSC-F707 i ima stvarnu rezoluciju od 5 miliona piksela, 5x optički zum objektiv čiji bi raspon odgovarao od 38-190 mm kod 35 mm fotoaparata, makro područje do 2 cm, 10x digitalni zum, elektronsko tražilo i veliki broj mogućnosti za podešavanje. Za napajanje koristi Li-ion punjivu bateriju koja omogućava 3,5 sati neprekidnog rada. U prodaji će se pojaviti krajem oktobra.

Cube-shot DSC-U10 i U20 su dva digitalna fotoaparata malih dimenzija namenjeni korisnicima mlađih generacija. Dimenzije su im kao manji mobilni telefon i teški su svega 90 g. Za napajanje koriste 2 NiMH baterije, a snimljene fotografije zapisuju na MemoryStick memorijsku karticu. DSC-U10 ima rezoluciju od 1,3 miliona piksela, a DSC-U20 od 2 miliona piksela.

Cube-shot DSC-F77 i DSC-FX77 imaju pokretni objektiv fiksne žižne daljine 7,65 mm f/2,8 koji odgovara 37 mm kod 35 mm fotoaparata, a koji omogućava rotiranje za 180 stepeni. Imaju stvaranu rezoluciju od 4 miliona piksela. Verzija FX77 omogućava i bežičnu vezu između fotoaparata i računara na udaljenosti od 10 m. U prodaji će se pojaviti u novembru.

KODAK

Jedan od vodećih proizvođača iz Kodakove porodice digitalnih aparata je **Kodak Easy Share LS443 Zoom**. Ovaj novi model, elegantnog dizajna ima rezoluciju od 4 megapiksela i može se pohvaliti Schneider Kreuznach profesionalnom optikom. Njegov Variogon 3 x zum ekvivalentan je 35-105 mm kod 35 mm fotoaparata i visoke performanse ovog objektivu zaslužne su za odličnu oštrinu i reprodukciju boja. Indoor/outdoor LCD Monitor veličine 4,5 cm znatno olakšava pregledanje fotografija čak i na direktnom svetlu. Ovaj novi Kodak Easy Share LS443 Zoom, kao i svi Kodakovi kompaktni digitalni fotoaparati, ima postolje koje omogućava brzi prenos snimljenih fotografija pomoću Easy Share programa potpuno automatski u računar samo jednim pritiskom na dugme. One se kasnije, takođe, mogu jednostavno odštampati ili poslati e-mailom pomoću Easy Share programa.

NIKON

Nikon je pored modela koji su se pojavili na tržištu neposredno pre Fotokine Coolpix 5700, Coolpix 4500 i Coolpix 2000 premijerno prikazao i dva nova modela Coolpix 4300 i Coolpix 3500.

Coolpix 4300 je naslednik modela 885 i ima efektivnu rezoluciju od 4 miliona piksela. Poseduje 3x zum objektiv čiji bi raspon odgovarao od 38-114 mm kod 35 mm fotoaparata, autofokus sa pet autofokusnih polja i merenje na čitavoj površini u 256 segmenata, dugme za automatski prenos snimljenih fotografija, 12 programa sa scenama. Za napajanje koristi Li-ion punjivu bateriju koja se isporučuje skupa sa fotoaparatom, a na raspolaganju je i veliki broj dodatne opreme. Maloprodajna cena ovog fotoaparata biće oko 770 evra.

Coolpix 3500 identičan je modelu 2500 koji je zahvaljujući neobičnom dizajnu i kvalitetu veoma dobro prihvaćen na tržištu. Novi model ima efektivnu rezoluciju od 3,2 miliona piksela, a njegova maloprodajna cena biće oko 590 evra.

RICOH

Ricoh predstavio je svoj novi digitalni fotoaparat **Caplio RR30** sa efektivnom rezolucijom od 3,24 miliona piksela. Poseduje 3x optički zum objektiv čiji bi raspon odgovarao 35-105 mm kod 35 mm fotoaparata i 3,4 digitalni zum ali samo za rezoluciju 640x480 piksela. Minimalna daljina za izoštravanje je 1 cm u makro režimu rada. Pored malih dimenzija i težine odlikuje se jednostavnim rukovanjem i programima sa scenama. Za memorisanje snimljenih fotografija koristi ugrađenu memoriju od 8Mb ili SD memory card. Za napajanje koristi Li-ion punjivu bateriju DB-43 ili dve alkalne ili NiMH formata AA. Cena ovog digitalnog fotoaparata je oko 400 evra.

OLYMPUS

Kućište novog modela **Olympus Mju V** napravljeno je od aluminijuma i time je postignuto da jedna od najprodavanijih serija fotoaparata u svetu nađe kupce među onima kojima je bitno da: aparat spolja izgleda skupoceno, bude veoma otporan na spoljašnje uticaje i ima sve karakteristike aparata te serije. I ovaj model dihtovan je tako da je aparat otporan na prašinu i vlagu (ali stoji upozorenje da to nije podvodni aparat!). Veoma je malih dimenzija (101 x 57 x 42 mm) ima zum 2,76x odnosno 5,6-11,3/38-105 mm i autofokus na jedanaest tačaka.

U oktobru treba da se pojavi i **Mju III Wide 100**, koji će imati sve karakteristike prethodnog modela, samo što će imati zum 28-100mm, a merenje svetla biće još preciznije pomoću svlomera na "tri zone". Cena oba modela treba da bude oko 260 evra.

NIKON

Sa svojim kompaktnim fotoaparatom **LiteTouch Zoom 140ED** Nikon je dobitnik EISA nagrade za najbolji kompaktni fotoaparatus, pa u nastojanju da upotpuni svoju seriju LiteTouch Zoom kompaktnih fotoaparata na Fotokini predstavio je dva nova modela **LiteTouch Zoom 110s** i **150ED**.

LiteTouch Zoom 110s simpatičnog je dizajna u metalik boji, poseduje zum objektiv s rasponom 35-110 mm, sa minimalnom daljinom izoštravanja od 0,8 m. Cena ovog fotoaparata jeste 186 evra.

LiteTouch Zoom 150ED ima zum objektiv koji u svojoj konstrukciji poseduje ED sočivo i dva asferična sočiva s rasponom 35-150 mm, s minimalnom daljinom izoštravanja od 0,8 m. Tražilo poseduje specijalni sloj protiv zamagljivanja, a moguća je i korekcija dioptrije.

Cena ovog fotoaparata jeste 325 evra. Oba fotoaparata imaju četiri programa za rad sa blicem i mogućnost redukcije efekta crvenih očiju i beskonačan režim rada autofokusa kada se fotografišu pejzaži.

MINOLTA

Minolta Zoom 80 ima zum objektiv raspona žižne daljine 38-80 mm i asferične je konstrukcije. Gotovo je 40% manji od svoga prethodnika **Riva Zoom 70**. Po stavljanju filma on se automatski premota do kraja i pri snimanju se vraća u kasetu, čime se obezbeđuje da se već urađeni snimci ne osvetle ako se leđa kamere slučajno otvore. Možda je najvrednije kod Minolte **Zoom 80** to što ona koristi za svoj pogon jeftine AA baterije, koje je uvek lako pronaći.

KONICA

Dve nove Konice, poznate Z-up serije, **Konica Z-UP 125** i **Z-UP 150** imaju zum objektiv 38-125 mm, Fujica Flash Power Menagment jeste sistem koji omogućava znatnu uštedu struje iz baterije pri likom snimanja flešom. Kamere imaju različite opcije snimanja: Auto, On/Off fleš, redukciju efekta crvenog oka, kombinaciju noćnog portreta i scene, udaljena snimanja i mogućnost korišćenja autoknipsa.

LEICA

Leica C2 je potpuno automatski 35 mm kompaktni fotoaparatus veoma stilizovanog dizajna, preuzetog od čuvene M serije. Telo aparata izrađeno je od aluminijuma i poseduje, kao i svi Leica fotoaparatusi, visoko kvalitetnu optiku - **Leica Vario-Elmar f/4,6-8,6/35-70** mm. Dokaz visokog kvaliteta ovog aparatusa jeste

produžena garancija na tri godine. Promenljivi autofokus na pet zona osigurava korektnu oštrinu. Minimalna daljina izoštravanja jeste 0,60 m. Masa mu je svega 256 grama, uključujući baterije, a dimenzije 119 x 66 x 39,5 mm, po čemu je najmanji od svih Leica kompaktnih fotoaparatusa.

Leica C3 razlikuje se od prethodnog modela nešto jačim zum objektivom **Vario-Elmar 28-80 mm, f/3,6-7,9**, minimalna daljina izoštravanja jeste 0,80 m, masa je veća za 20 grama, a oba aparatusa koriste 3V litijumsku bateriju (CR 123A).

FUJIFILM

Fujifilm Zoom Date F2,8 odlikuje se nestandardnim zum objektivom žižne daljine 24-105 mm. Multi programirani fleš, naravno, prati promenu žižne daljine automatski podešavajući snagu blica i brzinu zatvarača u zavisnosti od svetlosti ambijenta. Možete izabrati i opciju **Quick Shot Mode**, koja omogućava veoma brzo izoštravanje. Aparatus je opremljen velikim LCD-om koji ima i osvetljenje tako da se i u mraku mogu videti i podesiti pojedini elementi snimanja.

Zoom Date 90S poseduje 38-90mm, 2,5 Fujinon zum objektiv, dok **Zoom Date 115S** poseduje jači zum 38-115 mm, 3 x Fujinon zum objektiv. Oba modela imaju ugrađen multifunkcionalni fleš sa tri moda: dosvetljavanje, noćni portret i pejzaž. **Zoom Date 115S** odlikuje se velikim tražilom **Sure Loading** sistemom dizajniranim da primi samo korektno stavljen film.

Clear Shot Zoom 50 poseduje 35-52 mm 1.5 x manualni zum objektiv. Jednostavan je za upotrebu i ima automatsko premotavanje filma. **Clear Shot 30** poseduje 28 mm objektiv s fiksnim fokusom, a **Clear Shot 70AF** ima ugrađen autofokusni 28 mm objektiv. Oba modela opremljena su automatskim flešom sa opcijom redukcije crvenih očiju. Postoje i modeli s datumom.

Najnoviji model **Instax mini 30i** jeste iz serije **Instax Mini** kompaktnih fotoaparatusa. Odlikuje se veoma lepim dizajnom. **Intelligent Flash** funkcija omogućava slow sinhronizaciju fleša kod situacija s tamnom pozadinom i kod uključivanja ambijetalnog svetla.

CANON

Canon je predstavio **Prima Super 130**, najmanji kompaktni fotoaparatus na svetu, s ugrađenim 3,4 x zum objektivom 38-130 mm f/5,6-12,5. Kompaktan je, modernog dizajna, a telo aparatusa izrađeno od aluminijuma ističe se svojom srebrnoplavom bojom. Sistem merenja svetlosti podeljen je na 16 zona. Moguća je i kompenzacija ekspozicije od +1,5 do -1,5. Merenje svetlosti i automatsko uoštravanje vezani su za promenu žižne daljine objektiv, ali isto tako možete izabrati fokusiranje isključivo u centralnoj tački. Postoji mogućnost korišćenja pet posebno podesivih funkcija, kad kojih je najzanimljivija opcija kontinuiranog snimanja pri snimanju pokreta i objekata koji se kreću. Dimenzije aparatusa su: 105 x 58,5 x 45,8 mm, a masa iznosi 210 grama. Ima ugrađeni blic čija je vodeća brojka 10,3 kada se snima žižnom daljinom od 38 mm, a 14,7 na 130 mm. Blic se može podesiti u sedam različitih modova. Koristi litijumsku bateriju CR2 od 3V. Proizvodi se i model s mogućnošću ispisivanja datuma i raznih napomena.

CANON

Uporedo s predstavljanjem novog fotoaparata EOS 300V, Canon je ponudio i tri nova objektivna namenjena amaterima. Svaki je napravljen u dve verzije. Jedna verzija je s klasičnim DC motorom, a druga sa USM motorom kod koga je izoštravanje brže.

EF 28-90 mm f/4,5-5,6 II novi je standardni zum objektiv koji će se isporučivati u srebrnoj verziji kao komplet sa EOS 300V. Plastičan je, dugačak 7 cm, a težak 190 g, minimalna daljina izoštravanja je 35 cm, koristi filter prečnika 58 mm. Cena ovog objektivna jeste oko 150 evra, a USM verzija oko 190 evra.

EF 28-105 mm f/4,5-5,6 II jeftinija je verzija Canonovog najpopularnijeg objektivna 25-105 mm f/3,5-4,5. Konstrukcija je plastična, minimalna daljina izoštravanja je 48 cm, a koristi filter prečnika 58 mm. Cena mu je oko 190 evra, a USM verzija oko 230 evra.

EF 90-300mm f/4,5-5,6 II jeste telezum objektiv lagane i kompaktno konstrukcije. Prsten za zumiranje je gumen, pruža maksimalni komfor. Minimalna daljina izoštravanja je 1,5 m, a koristi filter prečnika 58 mm. Cena ovog objektivna jeste oko 280 evra, a USM verzija oko 320 evra.

EF 24-70 mm f/2,8L USM jeste zum objektiv visokih performansi i namenjen je profesionalcima. Za razliku od prethodnog modela, povećana mu je žižna daljina u širokougaonom području sa 28 na 24 mm, a minimalna daljina izoštravanja pomena je sa 0,5 m na 0,38 m. Ovaj objektiv koristi dva tipa sfernih sočiva koji omogućavaju široki 24-70 mm zum opseg. U svojoj optičkoj konstrukciji ima UD sočiva, čime je smanjena kromatska aberacija koja postoji kod širokougaonih objektivna. Ovaj objektiv koristi i novi tip elektromagnetnog mehanizma blende (EMD) koji ima približno kružan otvor blende što daje prijatniji i lepši izgled onim delovima na slici koji nisu u fokusu. Objektiv je dobro zaštićen od prašine i vlage. Cena mu je oko 2.000 evra.

Canon EF 28-105 mm

Canon EF 28-90 mm

NIKON

Novi Nikonov objektiv **AF-S VR 70-200 mm f/2,8 G IF ED** namenjen je profesionalnim i poluprofesionalnim fotografima. Pripada G-seriji objektivna, što znači da nema uobičajeni prsten blende. Pored ugrađenog SWM motora kojim je izoštravanje brzo i tih, poseduje i mogućnost redukcije vibracija (VR) koja omogućava fotografisanje sa tri puta dužim ekspozicijama bez bojazni da će slika biti neoštra usled potresanja fotoaparata. U svojoj optičkoj konstrukciji poseduje čak pet ED sočiva i ima svetlosnu jačinu od f/2,8. Prstenovi za zumiranje i izoštravanje dovoljno su široki i presvučeni gumom, pa je i rukovanje komforno. Koristi filtere prečnika 77 mm i senilo HB-29 koje se isporučuje s objektivom. Dimenzije su mu 87 x 215 mm, a masa 500 g. Cena ovog objektivna jeste oko 2600 evra.

Nikkor AF-S 70-200 mm

Canon EF 24-70 mm

Canon

TAMRON

Tamron je na Fotokini pored prezentacije svoje nove verzije zum objektivna voma kompaktno konstrukcije **AF 28-300 mm f/3,5-6,3XR** koji je dobitnik EISA nagrade kao najbolji objektiv za ovu godinu predstavio i šest potpuno novih autofokusnih objektivna:

AF 19-35 mm f/3,5-4,5, **SP AF17-35 mm f/2,8-4Di**, **SP AF28-75 mm f/2,8 XR Di**, **SP AF70-200 mm f/2,8Di**, **SP AF200-500 mm f/5-6,3Di** i **SP AF180 mm f/3,5Di MACRO**.

Proizvođice se za Canon, Nikon, Minoltu i Pentax autofokusne fotoaparate. Objektivna sa oznakom SP pripadaju novoj seriji najkvalitetnijih Tamronovih objektivna.

Tamron 28-300 mm

SP AF180 mm f/3,5Di MACRO

SIGMA

Sigma poznata po proizvodnji objektivna za sve tipove fotoaparata, na Fotokini prikazala je četiri nova autofokusna zum objektivna: **AF 28-70 mm f/2,8-4**, **AF 80-400 mm f/4,5-5,6 EX OS**, **AF APO 120-300 mm f/2,8 EX IF HSM**, **AF APO 300-800 mm f/5,5 EX IF HSM**.

AF 28-70 mm f/2,8-4 standardni je zum objektiv male mase od 245 g i kompaktnih dimenzija. Na žižnoj daljini od 28 mm svetlosna jačina je f/2,8. Minimalna daljina izoštravanja jeste 50 cm, koristi filtere prečnika 58 mm. U svojoj konstrukciji poseduje i asferična sočiva kojima je distorzija smanjena. U prodaji je od dvadesetog oktobra 2002. godine.

AF 80-400 mm f/4,5-5,6 EX OS prvi je Sigmin objektiv s optičkim stabilizatorom koji omogućava fotografisanje i s kraćim ekspozicijama bez korišćenja stativa i bojazni da će slika biti neoštra usled podrhtavanja fotoaparata. U svojoj konstrukciji ima dva specijalna (SLD) sočiva, koja imaju malu distorziju. Jedno je u prvoj grupi sočiva, a drugo u zadnjoj grupi sočiva efektivno kontrolišu aberaciju. Prstenovi za zumiranje i izoštravanje dovoljno su veliki i omogućavaju komforan rad. Minimalna daljina izoštravanja jeste 180 cm. Kada koristimo telekonvertore 1,4 x EX i 2 x EX, postaju manualni objektivna, ali sa žižnim daljinom od 112-560 mm f/6,3-7,8 i 160-800 mm f/9-11. Ima masu od 1650 g, koristi filter 77 mm. Proizvođice se za Sigmine, Nikonove i Canonove fotoaparte.

AF APO 120-300 mm f/2,8EX IF HSM jeste telezum objektiv sa fiksnom svetlosnom jačinom od f/2,8. U svojoj konstrukciji ima dva specijalna (SLD) sočiva koja imaju malu distorziju. Jedno je u prvoj grupi sočiva, a drugo u zadnjoj grupi sočiva efektivno kontrolišu aberaciju. Minimalna daljina izoštravanja jeste 150 cm za širi položaj i 250 cm za telepoložaj. Ugrađeni HSM motor omogućava brz i tih rad. Kada koristi telekonvertore automasko izoštravanje normalno funkcioniše. Koristi filter 105 mm, a mase je 2.600 g. Proizvođice se za Sigmine, Nikonove i Canonove fotoaparte, a u prodaji će se pojaviti u novembru 2002. godine.

AF APO 300-800 mm f/5,5EX IF HSM jeste ekstremni telezum objektiv s fiksnom svetlosnom jačinom od f/5,6. Ima ugrađeni HSM motor, omogućava brz i tih rad, minimalnu daljinu izoštravanja od 600 cm. Koristi filter prečnika 46 mm koji se postavlja unutar objektivna. Proizvođice se za Sigmine, Nikonove i Canonove fotoaparte.

Leica M-System

Leica R-System

LEICA

Pored fotoaparata R9, Leica je predstavila dva nova objektivna. **Leica APO-SUMMICRON-M Asph. 90 mm, f/2** namenjen je Leica M seriji fotoaparata. Kompaktno je konstrukcije i masa mu je 620 g što je 120 g. manje od prethodne verzije. Odličan je repotažni i portretni objektiv s visokim optičkim kvalitetom zahvaljujući kombinaciji dve Leica tehnologije asferičnog sloja i apohromatske korigovanosti. Cena mu je 2060 evra.

Leica-APO-SUMMICRON-R 90 mm, f/2 namenjen je Leica R refleksnim fotoaparatima i dobar je izbor za portretnu i reportažnu fotografiju. Odlikuje se visokim optičkim kvalitetom. Minimalna daljina za izoštravanje jeste 0,7 m, a masa mu je 520 g. Cena mu je 2500 evra.

MAMIYA

Mamiya je predstavila dva širokougaona objektivna koji treba da se pojave na tržištu početkom sledeće godine.

Prvi objektiv **M43 mm f/4,5L** namenjen je korisnicima Mamiya RZ67 Profesional II srednje formatnog fotoaparata. Pokriva vidni ugao od 92 stepena, žižna daljina ekvivalentna 35 mm formatu jeste 21 mm, konstrukcija je sastavljena od 11 sočiva raspoređenih u 8 grupa, minimalna daljina za izoštravanje je 28 mm, mase je 960 g, koristi filtere prečnika 77 mm, a isporučivaće se sa senilom.

Drugi objektiv **AF26 mm f/4,5** namenjen je korisnicima Mamiya 645AF srednjeformatnog fotoaparata. Pokriva vidni ugao od 107 stepeni, žižna daljina ekvivalentna 35 mm formatu jeste 16 mm, konstrukcija je sastavljena od 14 sočiva raspoređenih u 10 grupa, minimalna daljina za izoštravanje je 35 cm, masa mu je 930 g. Oba objektivna u svojoj konstrukciji poseduju asferična sočiva, čime je eliminisana distorzija.

MamiyaRZ 43 mm

Nekim vlasnicima mini-laboratorija koji su rano ušli u svet digitalne fotografije nije predstavljalo teškoću da preuzmu primat na novonastalom tržištu digitalne fotografije. Ali, ako pripadate većini koja se još uvek nije opredelila za digitalnu tehniku, možda bi trebalo da požurite. Sa svim promenama u proizvodima i tehnologiji, sada je pravo vreme da ponudite digitalno pre nego što vas vaša konkurencija u neposrednoj blizini ne pregazi. Danas, mogućnosti digitalnih laboratorija pružaju sve usluge, od izrade fotografija, prenošenja podataka s fajlova na digitalno montiranje i izradu, skeniranje vaših fotografija i filmova na CD i DVD... Sa konstantnim opadanjem cene, sve jednostavnijim i praktičnijim upravljanjem i kod nekih modela malim dimenzijama, ove mašine predstavljaju ozbiljnu konkurenciju analognim laboratorijama i zasigurnu budućnost, kako u profesionalnoj, tako i u amaterskoj sferi fotografije

AGFA - DIGITALNE SOLUCIJE

Agfa je prikazala dva modela iz svoje digitalne serije, **d.lab.3** kapaciteta 1.700 fotografija na sat (4R: 10x15 cm) proizvodne stope i drugu, noviju, **d.lab.2** procenjenju na 1.200 fotografija na sat, koja može da štampa mini postere do 305x457 cm. Pored toga, Agfa će prikazati **MSC101.d.**, hibridnu, optičko-digitalnu "one-step" mašinu koja je

pretežno namenjena "1-hour service" laboratorijama. Njena produktivnost iznosi 750- (4R: 10x15 cm)/sat, a cena u pretprodaji iznosi 90.000 evra. Kod ovog uređaja za štampanje visoki standard kvaliteta slike omogućen je razvojem tehnologije za digitalnu sliku poznat kao d-TFS. Dva papir magazina, s papirom širine do 30,5 cm i sorter za širinu slike do 25,4 cm omogućuju optimalni učinak.

Net lab.12 printer je najvećeg kapaciteta iz Agfine serije digitalnih laboratorija. Opremljena je laserskim printerom rezolucije 400 ppi. Ima kapacitet 100 fotografija formata 13x18 cm na sat i maksimalni format do 305x475 cm.

GRETAG MINI-MOTION

Gretag je prikazao novu kompaktnu laboratoriju pod nazivom **performe.motion408**. Ova digitalna mini laboratorija pruža i digitalne i klasične foto usluge. Sa najmanjim otiskom u odnosu na ostale mini laboratorije i zauzimajući samo jedanaest kvadratnih stopa površine, e.motion408 može da proizvodi 400 slika 13x18 cm na sat. Ova laboratorija uključuje razvijajuću za film, skener za film visoke rezolucije, digitalni štampač, touch screen monitor i razvijajuću za papir. Procesor za film razvija sve vrste filma, uključujući 110, 135, 120/220 i IX-240, kapacitetom od 21 filma na sat. Zasnovana na tehnologiji Low Volume Thin Tank (LVTT), procesor za film ove mini laboratorije doprinosi smanjenoj upotrebi hemikalija i troškova energije.

SERIJA MINI-LABORATORIJA NORITSU

Kompanija Noritsu na Fotokini prikazala je širok spektar isključivo digitalnih mini laboratorija za različite potrebe današnjih potrošača. Digitalne mini laboratorije QSS obezbeđuju niz dodatnih važnih usluga kao što su izrada probnih kopija i prenos fajlova na razne medijume. Ove mini laboratorije isto tako i primaju informacije - fajlove s nedavno razvijenih

medija kao što su SD Cards, MultiMediaCards i MicroDrives. Noritsu najnovija mini-laboratorija, **QSS-3101 Digital**, opremljena je jedinstvenim sistemom laserskog osvetljavanja i dostiže maksimalnu veličinu slike od 305 x 457 mm i ima neverovatni kapacitet za obradu od, otprilike, 2.369 slika po satu (3R: 127 x 89 mm). Novi sistem laserskog osvetljavanja kod **QSS-3101 Digital**. Sledeći u nizu, **QSS-31 PRO Digital** procesor visokog kapaciteta koristi isti štampač kao i **QSS-3010 Digital** i zato ima isti sistem laserskog osvetljavanja. Mogu se štampati fotografije visokog kvaliteta u rezoluciji 320 dpi u različitim veličinama do 305 x 457 cm. **QSS-3001 Digital** ima najmanji kapacitet od 1.160 fotografija na sat (3R: 89 x 127 mm). Ovaj model već je uveliko u prodaji i izuzetno je dobro primljen.

KONICA R1 SUPER

Konica Photo Imaging predstavila je sledeću generaciju digitalnih mini laboratorija, pod nazivom **Konica R1 Super Digital Minilab System**. Univerzalno dizajnirani sistem lansiran je na svetsko tržište prošlog meseca. Prema rečima Roberta E. Striana, predsednika i izvršnog direktora Konica Photo Imaging, novi sistem R1 Super jeste Konikina najnovija digitalna mini-laboratorija, u čijoj je izgradnji akcenat stavljen na kvalitet slike, jednostavno rukovanje i mogućnosti proširenja sistema.

Novodizajniran procesor za izradu slika (Three beam Convergence Exposure Unit) obezbeđuje bolji kvalitet slike. Skener za film, visokog kvaliteta i velike rezolucije (koji može da skenira i film veličine 120) poseduje preciznost i brzinu za efektivno skeniranje. Sa upotrebom novog Konica Color QA Paper Type AD, koji je specijalno razvijen za digitalne mini-laboratorije i digitalne štampače, postiže se visok nivo kvaliteta fotografija i značajno poboljšana oštrina.

Konica A.I.E sistem (tehnologija automatske obrade fotografije) omogućuje automatsku korekciju gustoće boje. Jednostavna "one click" operacija omogućava lako upravljanje, čak i za početnike. Foto-hemijski sistem, korišćen za R1 Super, predstavlja Konikin jedinstven i ekološki čist Ecojet sistem. Osim toga, nova digitalna mini-laboratorija ima različite opcije, kao što su uklanjanje prašine i ogrbotina sa filma, korekciju crvenih očiju, jednostavno rezanje CD-ROM-a i dizajnirane aplikacije.

KODAK DIGITALNE NADOGRAĐNJE

Kompanija Eastman Kodak najavila je značajan napredak sistema digitalnih mini-laboratorija i Kodakovog DLS softvera. Nova digitalna mini laboratorija iz Kodak - **Sistema 89 DLS** će pružiti širok spektar mogućnosti digitalne slike, sa brzinom štampanja do 1.000 slika na sat. Pored toga, dve nove DLS mini-laboratorije - sistem **29 DLS** i sistem **30 DLS** - razvijaju slike s filma i digitalnih fajlova i namenjene su visokom i srednjem obimu proizvodnje. Veliki broj novih komponenta digitalnih sistema laboratorija napravljen je da

međusobno komunicira. Ovo se prevashodno odnosi na povezivanje takozvanih Kodak kioska i digitalnih laboratorija. Digitalni sistem po nešto nižoj ceni - **Kodak DLS Workstation 100** - je sistem namenjen manjem obimu proizvodnje. Ipak, ova digitalna laboratorija pruža skoro sve, sada već možemo reći, standardne usluge uključujući tu aplikacije na fotografijama, Kodakov foto CD, primanje informacija s Interneta i njihovo slanje na net itd.

PHOGENIX DFX PRVI PUT NA EVROPSKOM TRŽIŠTU

Phogenix Imaging izložio je svoj DFX digitalni inkdžet sistem na štandovima Kodak i Hewlett Packard. Koristeći i film i digitalne ulazne jedinice, DFX može se koristiti kao samostojeća mini-laboratorija, kao dopunska laboratorija zajedno s postojećim sistemom, ili isključivo kao sistem za digitalnu upotrebu. DFX sistem nudi veoma raznovrstan fotopaket za popularne "1-hour" (za jedan sat) usluge kao što su: CD-ROM, povećanja do 305 x 457 cm, čestitke, kalendari i mnogo više. Na sajmu se prvi put pojavio i Phogenix Imaging 1-Touch Film procesor / skener. Korisnici koji upotrebljavaju APS film i 35 mm, sa 1-Touch procesorom / skenerom dobili su mogućnost da sami izaberu, obrade i naruče svoje slike u željenoj veličini. Sa ovim novim 1-Touch procesorom / skenerom koji je uključen u DFX konfiguraciju, laboratorija može automatski da razvije film i skenira slike u jednoj operaciji sa minimalnim uključivanjem operatera. Gledajući iz perspektive prirodne sredine, inkdžet sistem za pisanje obezbeđuje "suvu" obradu filma i otisaka slika, eliminišući 80% hemikalija koje se koriste danas u obradi filma.

FUJIFILM FRONTIER DIGITAL LAB SYSTEM

Fujifilm Frontier Digital Lab System printeri dostupni su u različitim veličinama i kapacitetima. Pružaju sve opcije kompletnog servisa savremene digitalne laboratorije. Svih pet Frontier modela (330, 340, 350, 370, i 390) dostižu izuzetne nivoe visokokvalitetne izrade fotografija, obezbeđujući izradu fotografija i s filma i s digitalnog zapisa. Koristeći laserski sistem ekspozicije, Frontier Digital Lab System obezbeđuje revolucionarni kvalitet slike pri velikoj brzini rada. Hyper-Ton Image obrada slike obezbeđuje odabrane funkcije štampanja, dok Hyper Sharpnes Image obrada smanjuje zrnno filma. Izuzetno je lak za upotrebu. Sistem hemikalija ekološki je pogodan i jednostavno se dopunjava. Najnoviji dodatak linije jeste kompaktni **Frontier 340**. Uređaj je dizajniran za laku instalaciju bilo gde, postiže odličan kvalitet slika i nudi kompletan raspon usluga za digitalnu izradu fotografija.

OPREMA ZA PODVODNU FOTOGRAFIJU

Za ljubitelje podvodne fotografije na Fotokini moglo se videti nekoliko firmi koje su nudile kompaktne podvodne fotoaparate, kućišta i specijalne nepromočive kese za digitalne i klasične foto aparate i kamkordere.

Američka firma Reef Master predstavila je 35 mm i digitalne fotoaparate u specijalnim plastičnim kućištima koja dozvoljavaju fotografisanje na dubinama od 30 do 60 m, zavisno od tipa fotoaparata. Za više informacija možete posetiti <http://www.sealife-cameras.com> Firma Sea & Sea pored kompaktnih podvodnih fotoaparata MX-5 koji omogućavaju fotografisanje na dubinama do 30 m i MX-50 koji omogućava fotografisanje na dubinama do 45 m proizvedu i specijalna

kućišta za: CX-603 za Canon EOS300, NX-60 za Nikon F60, NX-90 za Nikon F90, NX-100 za Nikon F100 i NX-5 za Nikon F5, kao i specijalna rasvetna tela, objektivne od 15 mm i 20 mm za Nikonos IV i V i ostala pomagala potrebna za podvodnu fotografiju. Eva-marin je poznata i popularna po svojim specijalnim kesama za fotoaparate kojima možemo fotografisati na dubinama do 20 m (zavisno od modela) ili zaštititi fotoaparat od vode. Za više informacija možete posetiti <http://www.eva-marine.com>

HUGYFOT ima tradiciju od 50 godina u proizvodnji opreme za podvodnu fotografiju i proizvodi specijalna kućišta i rasvetna tela koja omogućavaju fotografisanje na dubinama do 80 m. Novi modeli su za sledeće SLR fotoarate: Nikon F100, D100, F90, F80, Canon EOS 30, EOS D60 i kompaktne digitalne fotoaparate Nikon Coolpix 5000, Coolpix 5700, Canon G2 itd. Za više informacija možete posetiti <http://www.hugyfot.com>

MINOXOVI HIBRIDNI PATULJCI

Na Fotokini predstavljena su četiri minijaturna fotoaparata proizvedena u poznatoj fabrici veoma kvalitetnih Minox aparata (neko ih zove i špijunskim). Minijaturna kopija Leice M3 verno je iskopirana do u najmanje detalje u razmeri 1:3 i opremljena je digitalnim CMOS senzorom od 1,3 megapiksela, odnosno 1.280 x 960 piksela, što je dovoljno za kvalitetne slike veličine razglednice. Ima ugrađenu memoriju od 32Mb na koju može da stane 99 slika koje se prebacuju u kompjuter pomoću USB kabla. Ima svega 95 grama i svi oni koji žele da budu sigurno primećeni dok slikaju ovim "ukrasom" mogu da ga kupe za nešto manje od 300 evra.

Pored digitalnog modela Leica M3, prikazana su i tri analogna fotoaparata Leica 1F, Contax 1 i Hasselblad SWC veličine trećine pravog Hasselblada koji radi na Minox filmu širine 9 mm s formatom negativna 8 x 11 mm. Ovaj aparat, kao i druga dva modela, imaju objektiv 5,6/15 mm i kao pribor imaju i minijaturni blic.

PANASONIC BATERIJE

Nove P6P nikal-metal-hidridne baterije pružaju 25 procenata više snage od dosadašnjih. Sa 2.000 mAh od jula ove godine Panasonic je učinio značajan iskorak u snabdevanju savremenih elektronskih uređaja strujom iz ponovopunjivih baterija. Naravno, proizvođač tvrdi da se one mogu puniti i prazniti hiljadu puta.

PANASONIC NV-MX500EG KAMKORDER

Svetska premijera ovog Panasonic kamkordera s mogućnošću snimanja digitalnih fotografija od tri megapiksela svakako će uvesti novi standard za sve koji, pored toga što vole da određene trenutke zabeležite kao pokretne slike, žele da naprave i poneku fotografiju za album. Ova digitalna video-kamera ima mogućnost snimanja digitalnih fotografija rezolucije 2.048x1.496 piksela, što je još uvek standardna veličina slike foto-agencija. Pored toga, veoma kvalitetan Leica Dicomar objektiv s desetostrukim zumom i stabilizatorom slike pomoći će da vam slike, kako pokretne, tako i fotografije, budu izuzetno oštre i jasnih

boja. Nova SD memorijska kartica omogućuje ne samo snimanje fotografija već i kraćih MPEG4 video-zapisa, a i to da ovaj kamkorder postane i diktafon. S odgovarajućim dodatkom kamera može da komunicira preko Bluetooth protokola bežično i s računarom. Ako je potrebno snimati u mraku, za to postoji ugrađen mali blic koji će automatski iskočiti. Za snimanje postoji mnoštvo mogućnosti, kako automatskih, tako i manualnih, što čini da kamera ima skoro iste mogućnosti kao i veoma skupe profesionalne kamere. Ima i 13 digitalnih filmskih efekata. Film se beleži na mini-DV trake, a fotografije na 16 Mb SD Memory kartice. Ima, naravno, digitalne i analogne izlaze i ulaze, USB priključak, petopolni Edit priključak i digitalni izlaz za fotografije. Isporučuje se s ispravljačem, AV i PC kablom, memorijskom karticom, kaišem za nošenje na ramenu, "Freestyle" daljinskim upravljačem, 1.400 mAh Li-jon baterijom i CD-om s odgovarajućim softverom za 2.299 evra.

POLARIZACIONI FILTAR I ZA APARATE S OPTIČKIM TRAŽILOM

Handy PL-Circular jeste "ručni" polarizacioni filter od poznatog proizvođača filtera Hoya, koji prvi put omogućuje onima koji snimaju nerefleksnim aparatima, a to je danas kod digitalnih aparata veoma čest slučaj, da snimaju s polarizovanim svetlom, a da pri tom mogu da

vide, pogledom kroz sam filter, efekat polarizacije isto kao i kod primene običnog polarizacionog filtra na TTL aparatu. Ovaj filter ima ručicu i pri upotrebi okreće filter kao i kod standardnog, s tim da se sve to odvija sada prvo ispred oka. Kada se izgube neželjeni refleksi ili se dobije dovoljno tamno nebo, filter se postavi jednostavno u istom položaju ispred objektivna tako što treba da bude vidljiv napis "View from this side" i na fotografiji, bilo analognoj ili digitalnoj, pojaviće se efekat polarizacije. Pošto polarizacioni filteri produžuju ekspoziciju za jednu do dve blende, u zavisnosti od položaja kruga polarizacije, ovim filtrom moguće je precizno merenje svetla tako što se drži u položaju polarizacije ispred ručnog svetlomera.

VOIGTLÄNDER BESSA R2 I BESSA T

Posle vrlo uspešnog debija s Bessom L i Bessom R, Voigtlander je na Fotokini prikazao dve nove verzije Besse, navedene u naslovu. Oba nova modela imaju TTL merenje svetlosti, R2 ima tražilo i daljinar u istom prozorčetu, dok Bessa T ima daljinar, ali se za svaki objektiv koristi posebno tražilo. Ipak, najveća promena u odnosu na prethodne modele jeste u M bajonetu za izmenu objektivna (stari modeli imali su navoj M39). Isto tako Bessa R2 i Bessa T mogu da prihvate mehanički vajnder koji omogućava da se film premotava pomoću sklopive poluge u njemu tako da nije potrebno skidati oko s tražila kamere. Kada se uzme u obzir da cena ovih aparata nije previsoka i da oni koriste izvanredne Voigtlanderove objektivne žarišnih daljina između 12 i 90 mm, koji su nekoliko puta jeftiniji od odgovarajućih Zeissovih i Leitzovih objektivna, možemo doći da zaključka da je pred Bessama lepa budućnost.

HORIZON 205PC

Horizon 205PC jeste panoramski fotoaparat koji radi na principu horizontalnog pomeranja objektivna, dajući na filmu tipa 120 snimak veličine 55 x 110 mm. Objektiv je MC 50 mm, f/3,5, efektivni vidni ugao po horizontali je 120 stepeni, a minimalna daljina za izostravanje je 1 m. Ima ugrađeno tražilo, može da snima i višestrukom ekspozicijom. Dimenzije su 220 x 115 x 230, a masa mu je 2.870 kg. Cena je oko 700 evra.

SOFTVER ZA IZGUBLJENE DIGITALNE SLIKE

"Ne paničite", poručuju stručnjaci Peak Development Limited sistema koji je proizveo softver za čitanje izgubljenih ili izbrisanih slika s medija za čuvanje digitalnih slika namenjen je kako profesionalnim korisnicima digitalnih aparata, tako i amaterima. Image Recall jeste univerzalni softver koji se može primeniti na bilo kom mediju za čuvanje digitalnih slika kao što su kartice CompactFlash, SmartMedia, MMC, SD, Memory Stick i MicroDrive bilo kog proizvođača. Potreban vam je samo kompjuter s čitačem kartica. Kartica se jednostavno ubaci u čitač, pokrene se ImageRecall i slede se jednostavna uputstva za vraćanje slika koje su ili izbrisane, ili su nevidljive u standardnim programima. Ovaj softver može da povrati slike i muzičke fajlove i sa Jazz, Zip, hard ili flopi diskova, a da pri tom ne morate da budete kompjuterski ekspert. Ovaj softverski paket je, u stvari, deo engleskog Image Recovery Service, čije su usluge do sada koristili mnogi poznati fotografi i agencije. On je namenjen svima koji u svom poslu rade s digitalnim slikama. Saradnici ove firme tvrde da se sa sigurnošću može vratiti najmanje 80 procenata izgubljenih slika. Besplatna kopija programa za probu može se skinuti s Interneta sa adrese:

www.imagerrecall.com

BRONCOLOR LITESTICK

Ova novina iz švajcarskog Broncolora predstavljena je na Fotokini kao "čarobni štapić" za kreativnu fotografiju. To ovo rasvetno telo, u vidu štapa dužine 57 cm, prečnika 5,5 cm i težine 1,2 kg u kome je smeštena blic lampa, stvarno i jeste. Predviđena je za dodatno osvetljavanje, dobijanje efekta "liht-spicera" na delovima nameštaja ili drugih poliranih površina ili pak dosvetljavanje dubokih senki do kojih ne može da dopre klasična rasveta. Interesantan je i predlog proizvođača da ako se postave tri ili četiri ovakva "štapa" oko objektiva aparata, može da se upotrebi kao veliki ringblich primenljiv u modnoj, portretnoj ili glamur fotografiji. Lampa se može bez problema upotrebljavati i na otvorenom jer je smeštena u kućište od novog providnog materijala nazvanog Makrolon, a daje svetlo temperature boje od 5500 kelvina.

WALKSTOOL

Zanimljiv proizvod koji je na ovogodišnjoj Fotokini predstavila Švedska firma Scandinavian Touch AB kao fotografski pribor jeste sklopiva stolica - tronožac. Ova firma inače je posrednik između pronalazača i proizvođača u Švedskoj. Walkstool je, u stvari, inovacija svima poznate "pecaroške" stolice tronožca s mogućnošću izvlačenja teleskopskih nogara na visinu normalne stolice od 55 cm. Ima hiljadu razloga da imate uz sebe takvu stolicu. Ali ona mora, pored toga što je mala, da bude i udobna i sigurna i laka i da je njena montaža veoma laka. Upravo sve to su karakteristike ovog Švedskog pronalaska. Za sada postoje dva modela ovih stolica. Od 45 i 55 cm kod razvučenih nogara, a oba modela imaju i položaj niske stolice s uvučenim nogarama. Masa stolice jeste 620 grama, a može da izdrži teret do 430 kg.

KAISER "STUDIO U KOFERU"

Poznati nemački proizvođač foto pribora uvideo je da je sve više onih koji u kućnoj radinosti snimaju fotografiju svojih proizvoda, koje onda stavljaju na Internet. Da bi te fotografije, snimljene obično digitalnim aparatom, izgledale kao da ih je snimio pravi profesionalac, smislili su mali rasklopivi "studio". Sklopljen je dimenzija svega 64 x 42 x 7,5 cm, a kao pribor mogu se kupiti i dve Kaiser fluorescentne lampe koje se lako montiraju na za njih predviđene držače, a staju takođe u isti kofer.

analog
digital
great performers

ČETIRI NOVA METZ BLICA

Metz je predstavio četiri nova blica u kobra dizajnu i nove adaptore koji omogućavaju korišćenje njihovih bliceva na digitalnim fotoaparata. Metz mecablitz 44 AF-3 ima vodeći broj 44 za ISO 100 i namenjen je autofokusnim fotoaparata. Posедуje TTL funkciju, automatiku blende i manuelnu opciju, prati kretanje zuma objektiva u rasponu od 28-105 mm i difuzor koji omogućava fotografisanje sa objektivom od 20 mm. Cena ovog blica je oko 190 evra. Nova Metz mecablitz 36 serija sa vodećim brojem 36 za ISO 100 proizvođač se u tri verzije AF-3, C-2 i M-1. Sva tri modela imaju manuelni zum u rasponu od 28-85 mm. AF-3 je namenjen za autofokusne fotoaparate sa TTL kontrolom rada i cena mu je 110 evra. C-2 nema TTL kontrolu rada već samo automatiku blende i manuelnu kontrolu i cena mu je 75 evra. M-1 može da radi samo u manuelnom režimu rada i cena mu je 55 evra.

MINOLTA UVODI DVA NOVA FLEŠ METRA

Minolta uvodi dva nova fleš metra s držačem. Minolta Auto metar VF naslednik je Minolta auto metra IV F, a Minolta fleš metar VI predstavlja najnoviji dodatak u seriji.

Auto metar VF ističe se jednostavnim rukovanjem i poboljšanom funkcionalnošću. Odvojeno meri fleš i ambijetalno svetlo u jednoj operaciji merenja svetla. Odnos fleš rasvete ambijetalnog svetla prikazan je na velikom displeju svetlomera. Izmerene vrednosti možete korigovati simulirajući drugačiji odnos rasvete preko postavljanja željenih vrednosti. Ovo je izuzetno korisno pri snimanju scena s kombinovanom rasvetom. Kod merenja fleš rasvete brzina zatvarača može se podesiti od 1 sekunde do 1/500 sekundi, a kod merenja ambijetalnog od 30 minuta do 1/8.000 sekunde.

Auto Metar VF omogućava merenje svetla s akcentom na senke, za izvlačenje detalja u senci ili na svetle površine da ne ostanu "prepaljene." Funkcijom memorije mogu se sačuvati dve izmerene vrednosti.

Minolta Fleš Metar VI najbolji je u seriji koji pored dobrog ergonomskog dizajna poseduje mogućnost spot merenja koji pokriva ugao od 1°, a na optičkom tražilu moguće je korigovati dioptriju od -3 do +1 m⁻¹. Kao i Auto Meter VF, može analizirati svetlosnu situaciju i izračunati dobijene vrednosti. Svi potrebni podaci mogu se videti na velikom LCD displeju, a u samom tražilu vidimo vrednosti (EV') merenja sa spot metrom.

GOSSEN DIGISIX

Najmanji digitalni svetlomer na svetlu, sa dimenzijama 75 x 50 x 23 mm i mase od svega 40 grama, ovaj svetlomer meri upadno i reflektovano svetlo. Pored merenja svetlosti i očitavanja u 1/3 vrednosti blende u Digisix je smešten i digitalni sat sa alarmom kao i termometar koji se može podesiti ISO 6 i ISO 3200 a postoji i tajmer koji radi od 0 sekundi do 30 minuta. Digisix koristi jednu litijumsku bateriju CR 2032.

NOVI KODAK I AGFA FILMOVI

Do pre nekoliko godina sinonim za vrhunsku oštrinu i zasićene boje bili filmovi od 25 i 50 ASA. Sada je većina proizvođača pomerila donju granicu osetljivosti na 100 ASA, a Kodak je kod serije Royal Supra tu granicu pomerio na 200 ASA.

Kodak Supra 200 je, kažu stručnjaci, u klasi filmova od 200 ASA najkvalitetniji. Ako se eksponira kao film od 100 ASA, opet daje najbolji kvalitet u toj klasi po oštrini, detaljima u senci i zasićenosti boja. I ostali filmovi iz ove serije, **Kodak Supra 400 ASA** i **800 ASA** ispred su ostalih filmova u klasi. Karakteristika im je da su manje osetljivi na uticaj žute i crvene boje pri snimanju na toplom veštačkom svetlu, kao i na zelenkasto svetlo fluorescentne rasvete. Time skoro da prestaje potreba za dosvetljavanjem blicem radi ispravljanja boja. Svi filmovi serije Supra daju veoma dobre rezultate i kod podizanja osetljivosti za jednu blendu, a kod Supra 800 i za dve blende. Po pravilu, ako se preeksponiraju za jednu blendu i kraće razvijaju, boje će ostati veoma zasićene sa još bolje razrađenim detaljima u senci.

Ektachrome E100G slajd film ima znatno sitnije zrno od prethodne serije, neutralnu tonsku skalu i svetlije beline. Poboļšana Kodak T-grain tehnologija u saradnji sa novom Kodak tehnologijom pojačanja boja proizvela je ovaj film sa najsitnijim zrnom u asortimanu Kodak profesionalnih filmova. Film Ektachrome E100G svojim neutralnim balansom boja idealan je za snimanje u studiju ili na određenim lokacijama, dok se za situacije u kojima se zahteva topliji balans boja preporučuje Ektachrome E100GX.

Ono što je bilo karakteristično za Agfacolor Ultra 50, a to je da je godinama bio film s najvernijom reprodukcijom boja, ostaje i za novi **Agfa Ultra 100**. Razlika je jedino u povećanoj osetljivosti, dok je to i dalje "film s najintenzivnijim bojama", kako stoji u propagandnom prospektu zahvaljujući jedinstvenoj "Eye Vision" tehnologiji. I ovaj film veoma dobro se ponaša kod snimanja s izmešanim svetlima. Istom tehnologijom proizvedeni su i novi **Agfa Optima Professional** filmovi od 100, 200 i 400 ASA.

Prema tvrđenju fabrike Fuji Neopan 100 Acros ima najsitnije zrno od svih do sada proizvedenih filmova osetljivosti 100 ASA. To je postignuto Sigma kristal tehnologijom i super sitnozrnastom tehnologijom proizvodnje filmova. Ova tehnologija rešava probleme smanjene osetljivosti filmova sa ultra sitnim zrnom. Sitno zrno i balans tonova poboljšavaju oštrinu slike omogućavajući realistički stil koji daje utisak prostora. Ovaj film može se obrađivati u Microfine, Fujidol E i D-76 razvijalima.

KODAK ENDURA PAPIRI I DISPLEJ MATERIJALI

Novi Kodak papiri pod nazivom ENDURA predstavljeni na ovoj Fotokini. Predviđeni su za rad optičkom i digitalnom tehnologijom. Karakteristike ovog tipa papira jesu: jednostavnost obrade i njegova dugotrajnost. Pod nazivom Endura proizvode se **Portra Endura**, **Supra Endura** i **Ultra Endura** Papiri, **Endura Metallic** papir, **Endura Transparency Digital** i **Optical Transparency** displej materijali, kao i **Endura Clear Digital** i **Clear Optical Display** materijali. Pogledajmo njihovetehničke detalje.

Zahvaljujući novoj tehnologiji **Kodak Portra** i **Supra Endura** papiri imaju stabilnost bez vidljivih promena, najmanje 100 godina pri standardnim kućnim uslovima i više od 200 godina kada su skladišteni u mraku. Endura papiri mogu da se koriste s bilo kojim digitalnim ili optičkim printerom, bez obzira na to da li je izvor svetlosti LED dioda, laser ili tungsten sijalica. I pored ovoga, Endura papiri manje su podložni varijacijama nastalim zbog razlika u procesu obrade.

Endura Metallic papir svojim osobinama ističe i naglašava boje, ujedno ih razdvaja tako da se dobija gotovo 3D efekat. **Kodak Professional Endura** papir ima viši nivo kontrasta, koristi se za profesionalne i ostale prezentacije kad je potreban jači intenzitet boja.

Endura Displej materijali koriste se za medije velikog formata, za komercijalne svrhe i s pozadinskim osvetljenjem. Ovaj materijal može se obrađivati i digitalnom tehnologijom, ali se preporučuje optička tehnologija.

CANON FOTOŠTAMPAČI

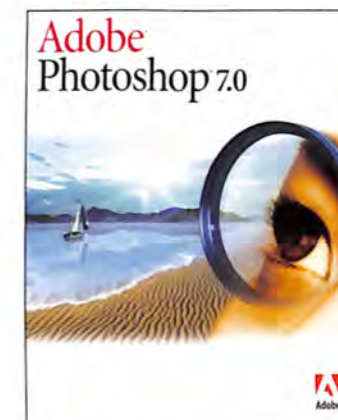
Na Fotokini su se pojavila čak četiri nova modela štampača. Zahvaljujući novoj tehnologiji pljućkanja boje nazvane **Advanced Microfine Droplet-Technologie** (napredna mikrofina tehnologija kapljice), koja raspršuje kapljice od svega četiri ili pet pikolitara, štampane fotografije su veoma dobrog kvaliteta sa najfinijim detaljima od 2.400 x 1.200 tačaka po inču. Svi ovi štampači mogu da se koriste za štampanje fotografija i bez računara kao posrednika i podržavaju "Exif" (digitalni format slike za zapis i memorisanje digitalnih slika, koji pored samih informacija slike sadrži i druge informacije, takozvane tagove, gde je zabeleženo sve što je bilo bitno pri snimanju slike kao što su: datum, vreme snimanja, vrsta aparata, blenda, ekspozicija itd.) "DPOF" je skraćenica od "Digital Print Order Format", standardnog formata za digitalne slike, koji služi za pojednostavljeno slanje slike iz aparata i za jednostavniju razmenu slika između više uređaja. Model **S830** jeste najskuplji - 459 evra. Kod njega je primenjena "Single Ink" tehnologija - svako mastilo je u posebnoj posudi, koja čini da štampa bude jeftinija pošto se menja samo onaj kertridž koji je stvarno prazan. Veoma je tih i fotografiju A4 formata će u idealnim uslovima odštampati bez belog okvira za dva minuta. Za 100 evra jeftiniji je model **S530D**, koji je nešto sporiji i umesto četiri daje kapljicu od pet pikolitara, a po ostalim karakteristikama veoma je sličan prethodno opisanom modelu.

Najjeftiniji je **S330**. Za 129 evra štampa 0,37 A4 slike u minuti i kod njega nisu razdvojene boje.

ADOBE NA PHOTOKINI 2002

Promocija kompanije usredsredila se na nove verzije proizvoda kao što su **Adobe Photoshop 7.0**, **Adobe Photoshop Elements 2.0** i **Adobe Premiere 6.5**, koji pružaju nove mogućnosti za obradu slike, kreiranje videa i web prezentacija. Najznačajniji proizvod jeste svakako **Adobe Photoshop 7.0**. Ovaj najpopularniji softver za obradu slike obradovače profesionalne fotografe i dizajnere opsežnim priborom, omogućujući im da kreiraju, retuširaju i montiraju slike brže i efikasnije. Najveća novost jeste fajl brauzer "file browser" koji znatno olakšava pregledanje slika, kao i "healing" alat koji je, u stvari, unapređen "clone" alat. Nova "healing" alatka olakšava proces retuširanja fotografija omogućujući korisnicima da bez ikakvog napora uklone prašinu, ogrebotine, mrlje, neravnine i druge mane. Istovremeno održava senku, osvetljenost i teksturu originalne slike. **Photoshop 7.0**, takođe, pruža mnoge kreativne alate, uključujući novi **Painting Engine**, koji omogućuje korisnicima da oponašaju tehnike tradicionalnog slikanja.

Adobe Photoshop Elements 2.0 Ova nova verzija olakšava kreiranje i montiranje digitalnih fotografija i grafike. **Adobe Photoshop Elements** služi kao digitalna foto-laboratorija za one kojima je fotografija hobi i amatere fotografe, omogućujući im da štampaju svoje fotografije, plasiraju na web ili da ih distribuiraju putem elektronske pošte. Pored unapređenih alata za montiranje slika i njihovo plasiranje, novi efekti daju mnogo veći prostor za kreativnost.

XD PICTURE CARD NOVA MEMORIJSKA KARTICA

Suočeni s nemogućnošću da proizvedu **SmartMedia** memorijsku karticu veću od 128 MB **Fuji** film i **Olympus** napravili su novu vrstu memorijske kartice koju su nazvali **xD Picture card**. Nova memorijska kartica veoma je malih dimenzija 20 x 25 x 1,7 mm i mase 2 g. Za sada se proizvodi u veličinama od 16 MB, 32 MB, 64 MB, 128 MB, a od decembra i od 256 MB. U narednim godinama planira se proizvodnja u veličinama od 512 MB, 1 GB pa čak i do 8 GB. Pored PC Card adaptera i USB čitača ovih memorijskih kartica, postojaće i adapter koji će omogućavati korišćenje ove kartice i u digitalnim fotoaparata koji koriste **Compact Flash** memorijske kartice.

SANDISK

Sandiskov novi čitač Compact Flash kartica Ultra ImageMate Reader koja koristi FireWIRE vezu sa računarnom, omogućavajući trideset puta brži prenos podataka od klasičnog USB čitača (400 Mbps - 5Mb/s). Odlikuje se lepim dizajnom i malim dimenzijama. Plava lampica pokazuje da je čitač pravilno povezan sa računarnom a treperi tokom prenosa podataka.

SanDisk Ultra ImageMate Reader

Univerzalni USB 2.0 Multi-Card Reader omogućava korišćenje CF kartica tipa I i II, SmartMedia, Memory Stick i Memory Card. Za razliku od uređaja koji koriste USB ver. 1.1, ovaj novi SanDisk čitač koristi USB ver. 2.0 što obezbeđuje brži protok podataka (480 Mbps).

SanDisk USB 2.0 Multi-Card Reader

D-CARRIER ADAPTER ZA PRINTERE

Nova tehnologija osvetljavanja foto-papira pomoću LCD-a je revolucionarna jer je kvalitet na zavidnom nivou i može se porediti sa osvetljavanjem pomoću lasera. Preko visoko sofisticirane tehnologije osvetljavanja dobijamo printeve visoke rezolucije. Sa standardnim 1280 x 1024 LCD-om dobijamo fotografiju do 20 x 25 cm u 300 dpi, dok koristeći novi LCD 1600 x 1280 (D-Carrier Pro) dobijamo fotografije do formata 30x 45 cm. D-Carrier je adapter-dodatak za standardne printere koji nam omogućuje izradu fotografija sa svih medija. Sastoji se iz jednog adaptera koji se postavlja umesto maske za film, njegove centrale i PC kompjutera. Praktično D-Carrier Vam u kombinaciji sa vašim printerom zamenjuje dogotalnu mašinu. Pritom moramo napomenuti da printer sa ovim dodatkom radi 30-40% sporije pa mu je smanjen kapacitet.

Pored opcija standardnog osvetljavanja papira imatu opciju izrade indeks printa na koji se može dodati datum, logo firme, razne poruke... Softver preko koga radi D-Carrier dizajniran je za PC kompjutere i jednostavan je za korišćenje. Omogućava nam laku manipulaciju fajlovima-fotografijama, selkciju i kolor menadžment.

KIEV 88 CM

Umesto klasičnog Kiev bajoneta, ovaj model ima Pentacom bajonet za izmenu objektiv. Drugi novitet jeste zavesni zatvarač od gumiranog platna i poluga za brzo premotavanje filma koja lepo izgleda, a okidač je smešten ukoso s desne strane kamere. Ponudeno je deset objektivu u rasponu žižne daljine između 30 i 500 mm. Redizajnirana je i TTL prizma a najinteresantniji detalj smo ostavili za kraj.

Naime, prema informaciji dobijenoj na štandu, uskoro će kasete za film (4,5x6 cm i 6x6 cm) biti kompatibilne Hasselbladovim.

NOVITETI U OBLASTI BATERIJA

Na ovoj Fotokini baterije je izložilo više proizvođača nego bilo kada do sada. A imali su i razloga. Baterije i odgovarajući akumulatori danas su puniji energije nego ikada. Oni koji prave NiMH akumulatora AA tipa ispod 1800 mAh niko i ne tretira ozbiljno. Standard je sada 2000 mAh. Anssman, Hahnel, Uniross i još neki, već proizvode takve skumulatore. Sanyo je otišao još dalje sa 2100 mAh a već pomenuti francuski Uniross najavljuje za sledeću godinu 2300 mAh.

I ostali tipovi baterija su zanimljivi. Energizer proizvodi litijumsku bateriju za jednokratnu upotrebu AA veličine koja traje pet puta duže od alkalnih baterija. A za kamkordere postoje Ion Litijum (Li-ion) akumulatori sa odgovarajućim punjačima.

Kada smo već kod punjača, i u ovoj oblasti su standardi povišeni. Tako Uniross proizvodi punjač koji puni baterije za manje od dva sata, tajvanski proizvođač Enable Corporation izložio je punjač koji pokazuje stanje baterije kada se ona uloži u njega a lenmar iz SAD je izložio punjač koji 4 AA NiMH akumulatora napuni za jedan sat, i pri tome, primenom nove tehnologije punjenja akumulator zadržava svoju temperaturu ravnu temperaturi ambijenta. Naravno, gotovo svi punjači imaju mogućnost priključka i na 110/220 V ali i na 12V tako da se punjenje akumulatora može obaviti i u kolima.

CAMEDIA E-SERIES PROFESSIONAL SLR

CAMEDIA COMPACTS

C40 ZOOM

CAMEDIA COMPACTS

C-2 ZOOM

CAMEDIA COMPACTS

C-50 ZOOM

C-730 ULTRA ZOOM

C-5050 ZOOM

SLR

I SERIES

μ(MJU)-II ZOOM 170

μ(MJU)-III WIDE 100

μ(MJU)-V

DIGITAL DICTATION

DIGITAL NOTETAKING

BUSINESS PHOTO PRINTER

STANDARD PORRO PRISM

COMPACT PORRO PRISM

PRECISION PERFORMANCE

OLYMPUS

THE VISIBLE DIFFERENCE

Požeška 83a / III • 11030 Beograd
Tel./Fax: 011 / 3540 940 • 559 723
e-mail: bti@eunet.yu
http://www.bti.co.yu

DISTRIBUTER ZA JUGOSLAVIJU

FOTO-DIGITALNI KIOSK

Za početak, napomenimo da je za korisnike analogne, a posebno digitalne fotografske tehnike, vrlo važna činjenica da cene digitalnih aparata padaju, a kvalitet fotografija, raste. To znači da digitalna fotografija postaje svakim danom sve pristupačnija.

Digitalni aparati, skeneri i printeri za kućnu upotrebu pojednostavljuju i skraćuju vreme dobijanja fotografije u odnosu na vreme potrebno za dobijanje analognim putem izrađene fotografije. Na našim prostorima digitalna fotografija uhvatila je korene, ali još nije masovno zaživela.

U svetu se predviđa da će 2003. godine preko 65% fotografija biti izrađeno digitalnom tehnologijom. Kućna izrada fotografija, korišćenjem digitalnih fotoaparata i printera, već pokazuje potrebu za poboljšanjem jer su mnogima papiri, ketridži s bojama, a i cena printera, uz potrošeno vreme, postali preveliko preopterećenje.

Velike svetske firme koje se bave digitalnom tehnologijom proizvodnje fotografije našle su, i na Fotokini 2002. prikazale, rešenja za sve ove probleme - DIGITALNI FOTO-KIOSK.

Šta je to digitalni foto-kiosk?

Najjednostavnije rečeno, digitalni foto-kiosk jeste automat relativno malih dimenzija (veličine srednjeg ili manjeg automata za prodaju slatkiša, koka-kole i kafe), koji vrlo brzo i isto tako efikasno radi fotografije zabeležene digitalnim medijima. Najvažnije od svega jeste da je digitalni foto kiosk projektovan tako da može da bude postavljen u svaku, čak i manju lokalnu prodavnicu foto-opreme. To, praktično posmatrano, znači da čovek posle snimanja može da ode do prvog digitalnog foto-kioska i da odmah, bez posredovanja laboranta, sam uradi snimljene fotografije.

Više svetski poznatih firmi prikazalo je svoje verzije digitalnog foto kioska pod različitim, nazovimo to radnim imenima, a da bi se shvatila važnost ovog noviteta, pomenućemo statistički podatak da oko 85% onih koji snimaju digitalnom tehnikom rade svoje fotografije kod kuće i tako postaju potenci-

jalne mušterije Digitalnog kioska. A prognoza da će se 2006. godine u Sjedinjenim Američkim Državama između 15 i 20 milijardi dolara obrtati u sferi digitalnih foto-kioska pokazatelj je da ovom novitetu treba pridati veliki značaj.

Polaroid FastLine Digital Printing kiosk jeste, prema podacima proizvođača, ubedljivo najbrži digitalni kiosk današnjice. Ovaj kiosk u mogućnosti je da uradi 30 fotografija formata 10 x 15 cm za jedan minut, a prva fotografija "izlazi" već posle nekoliko sekundi. To znači da se mušterija u lokalnoj radnji gde je ovaj digitalni kiosk smešten zadržava samo nekoliko minuta.

Eastman Kodak kompanija lansirala je proširenu porodicu "Kodak Picture Maker-a" zasnovanu na modularnom prilazu u vezi sa željama i potrebama tržišta. Ovi moduli proizvode se pod nazivima: Picture Maker Order Station, Picture Maker Digital Station i Picture Maker Print Station. Kombinacija ovih modula daje mogućnost izrade fotografija i do veličine 20 x 25 cm. Kodakov Picture Maker Digital Station omogućava korisnicima zumiranje kadra, eliminaciju efekta crvenih očiju i podešavanje boja.

Agfa e-box vezana je sa Agfanet print servisom u koji se prenose podaci koje korisnik pošalje putem e-boxa. Agfa Image Cube omogućava da se fotografije s originalnog digitalnog medija lako i jednostavno prebace na

CD-ROM zajedno s podacima o narudžbini i tako proslede u laboratoriju.

Sony Electronics prikazao je svoj kiosk pod nazivom SONY Picture Station. Relativno je malih dimenzija, radi tri veličine digitalnih fotografija: 7,6 x 12,7, 10 x 15 i 13 x 18 cm, vreme izrade nije precizirano. Može se birati sjajni ili mat papir, a printer dodaje fotografijama i posebni zaštitni sloj koji obezbeđuje veću trajnost.

Fujifilm proizvodi dva tipa kioska: Print Pix DigiCam Picture Center, model 600 i model 1000, koji izrađuju fotografije formata 7,6 x 12,7 cm i 13 x 18 cm za 35 sekundi.

Pixel Magic nudi nekoliko rešenja za digitalnu izradu fotografije, ali njihova najkonkurentnija i najisplativija solucija jeste Mega Pixel Photo Station, koja se može nabaviti za oko 5.000 američkih dolara. Takođe, prihvata sve digitalne nosače slike, radi fotografije formata 10 x 15 cm i cena jedne tako izrađene fotografije iznosi oko 30 američkih centi.

Miroslav Nikoljačić

garancija 2 godine

DIGITAL MINILAB

Termo sublimacioni printer foto kvaliteta
četvoroslojna termo i vodootporna štampa
veličina štampe 10 x 17 cm
rezolucija 300 dpi

USB priključak za kompjuter ili direktno sa kartice
kompatibilan sa svim digitalnim aparatima
daljinski sa displejem
obrada slike na samom printeru
brzina štampe 45 sekundi

opcije štampe na papiru 10 x 17 cm:
1 kom. 10 x 17 cm
8 kom. za dokumenta
indeks print
16 kom. nalepnica
8 + 2 kom. nalepnica

ASSEMBLER

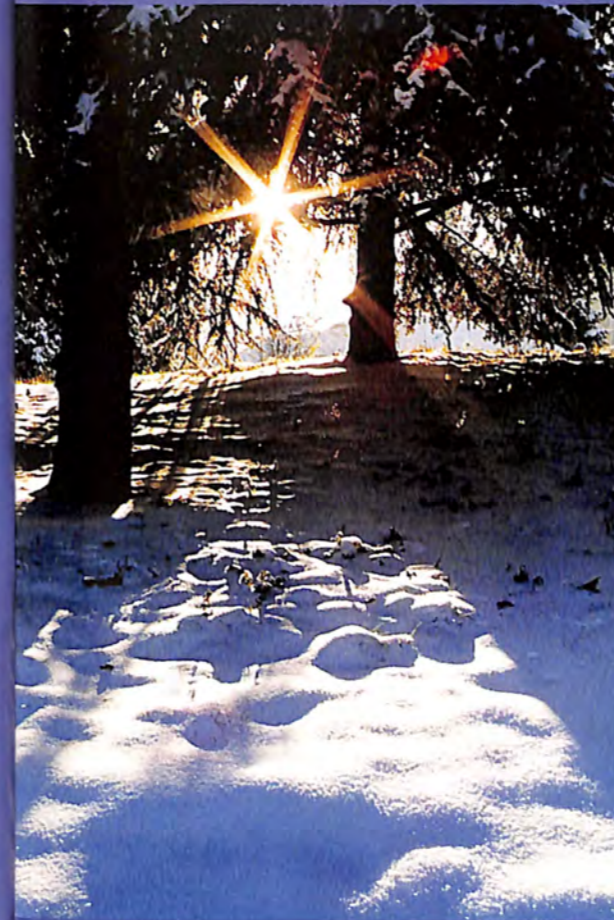
Ekskluzivni uvoznik i distributer
Beograd, Vatroslava Lisinskog 19, tel: 011 766 464

Ivan Janković

Ljubomir Pavković

Vladan Andrejević

Predrag Ilić

Tatjana Aleksić

Analiza fotografiskih radova naših čitalaca

Dragoljub Tošić, EFIAP, profesor fotografije u Grafičkoj školi u Beogradu

Fotografija "KRISTINA - 2", koju nam je poslao **PREDRAG ILIĆ** iz Kraljeva, primer je zanimljive i dobre kompozicije. Kose linije koje konvergiraju ka delu kadra u kome se nalazi dete koje je glavni akter scene skoncentrišu pažnju posmatrača na dečiji lik. One daju dinamiku i stvaraju utisak prostora, što funkcionalno određuje ambijent u kome je snimak načinjen. U tom pogledu, spretno je korišćen i objektiv fokusa 24 mm na Nikonu F-2. Ugao snimanja (donji rakus - žablja perspektiva) dobro je izabran. Naša primedba odnosi se na izraz lica Kristine, jer ona na ovoj fotografiji izgleda ukočeno, gotovo uplašeno. Preporučujemo da se u ovakvim situacijama načini više snimaka kako bi se "uhvatio" trenutak i izraz koji više odgovara raspoloženju dece prilikom igre i zabave. Više o snimanju dece pisali smo u komentaru o fotografiji "Tatin pisac" Nebojše Đukića u broju 9. našeg časopisa, pa preporučujemo Predragu Iliću da to pročita.

Profil "MARIJA" **IVANA JANKOVIĆA** zanimljiv je po prikazanoj formi koja bi bila još bolja da vrat nije sečen neposredno ispod brade modela. Duža linija vrata doprinela bi stabilnosti kompozicije, a lik bi bio ženstveniji. Takođe, problem je što je snimak načinjen u kontra svetlu, zbog čega su i lice s vratom i kosa nedovoljno ekponirani, bez potrebnih detalja i neispravni u boji. Ceo snimak malo je neoštar, što može da se desi ako ekspozicija nije bila dovoljno kratka za objektiv velike žižne daljine.

LJUBOMIR PAVKOVIĆ iz Novog Sada je uz fotografiju "BORIS" poslao i kucanu stranu teksta u kome objašnjava kako je načinio snimak Borisa i komentariše ga, detaljno i u svemu umesno i korektno. Naglasili bismo da je ugao snimanja, pri kome je kamera nešto ispod portretisane osobe, posebno dobro prilagođen liku i izrazu Borisa. Predložili bismo nešto kondenzovaniji izrez u kome lice Borisa više dolazi do izražaja. Podsećamo da nismo osuđeni na fabrički određene formate i da možemo da pravimo isečke kako nama odgovara.

Fotografija "ZIMSKO JUTRO" **VLADANA ANDREJEVIĆA** izaziva prijatne asocijacije na svežinu zimskih dana, posebno dok smo izloženi letnjim vrućinama. Vladan je uspešno koristio "kontrasvetlo", što je pravi način da se na fotografiji dočara površina snega. Sličan rezultat može se dobiti i ako je sunce malo levo ili desno, dakle u kontri, ali malo sa strane. U ovim situacijama važno je da je objektiv u senci. Vladan je i to, uglavnom, postigao (mali haze se javio desno gore). Ostali elementi fotografije prihvatljivo su rešeni, kako tehnički, tako i estetski.

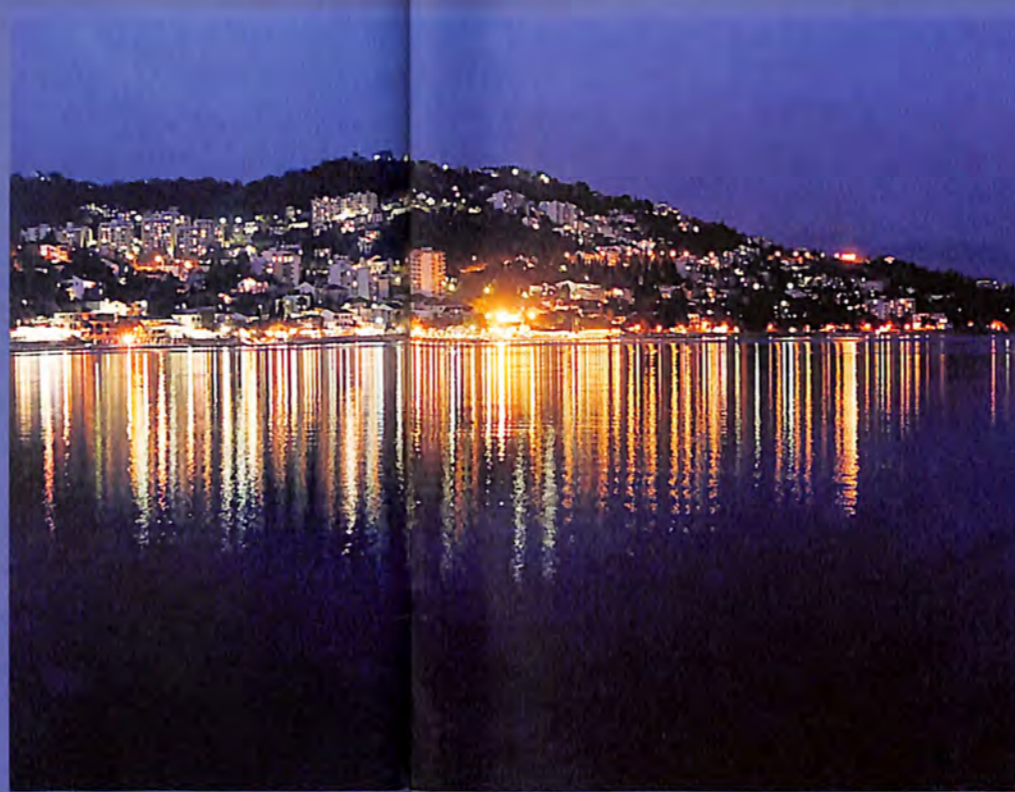
Dalja analiza pokazuje, međutim, da ova fotografija ima dva naglašena punkta. Jedno je svetlacava površina snega u prednjem planu, a drugo je zvezdasti akcent sunca u krošnji drveća. Ako fotografiju podelimo kako smo naznačili na reprodukciji, vidi se da se može govoriti i o dve fotografije. Ne kažemo da je Vladanovo kompoziciono rešenje pogrešno. Samo pokazujemo da su moguća i drugačija rešenja, posebno s iskrenjem snežnih pahulja i reljefnim formama u prednjem planu fotografije. Voleli bismo da se ovih reči Vladan seti kada se iduće zime nade u sličnoj situaciji.

Portret "LJUTKO" **TATJANA ALEKSIĆ** iz Pirota snimila je u trenutku kada je njen model imao specifičan izraz lica, posebno skoncentrisan i naglašen pogled. Ona Ljutka poznaje i verovatno je zabeleženi izraz karakterističan za njega ili bar za neku njegovu karakternu osobinu. Da bi lik i pogled više došli do izražaja, predlažemo redukovani izrez jer nemirna pozadina i ostali deo fotografije koji odstranjujemo odvlače pažnju. Ugao snimanja podržava psihološki izraz, a osvetljenje lepo modelira lik. Uz predloženi izrez Tatjana je realizovala ozbiljnu studiju portreta, koja nadilazi snimljeni trenutak i predstavlja studiju određenog stanja. Nedostatak koji bi se kod povećanja više primetio jeste što su levo oko i leva strana lica malo neoštri, što nije slučaj s desnim okom i tim delom lica kao i levim uhom koje je u ravni s desnim okom, odnosno isto su udaljeni od objektiva fotoaparata. Podsećamo da osnovnu oštrinu treba postaviti na prvju trećini percipiranog kadra i manjim otvorom blende postići potrebnu dubinsku oštrinu. I ostale fotografije koje nam je Tatjana poslala ("Stefan" i "Sa ujakom") snimljene su u "pravom trenutku" i likovi na fotografijama imaju dobar izraz lica, te je očigledno da ona ima osećaj za tu vrstu fotografije.

Slobodan Radeta

Tomislav Petrović

Snježana Živković

Aleksandar Tričkovski

SLOBODAN RADETA poslao nam je 13 fotografija na osnovu kojih stičemo utisak da dobro koristi svoj Canon EOS 300 s objektivom Sigma 28-105 mm. Snimci su oštri i uglavnom, korektno eksponirani. Motivi koje je snimao jako su različiti i to u svakom pogledu, od totala do detalja, na jakom suncu i po noći, s ljudskim likom u kadru i bez ljudi, što je logično s obzirom na njegov relativno kratak fotografski staž. U ovim početnim traganjima Slobodan dobro uočava motive, zanimljivo ih kadrira i likovno dobro postavlja elemente kompozicije.

Fotografija **"NAPUŠTENI VETERAN"** dobro je odabran i snimljen motiv s reke, tipičan za navike i mentalitet ljudi naših krajeva koji islužene stvari ostavljaju gde god stignu. Propadanje ovoga čamca ubrzava se i time što je nasukan jer ga niko nije pomerio kada se voda povukla. Tehnički i likovno fotografija je korektno realizovana. Dijagonala koja polazi iz levog ugla dovodi pogled do čamca koji je smešten u gornjoj trećini i zadržava pažnju posmatrača. S gornje strane kompozicija je tonski zatvorena, a levu svetliju stranu upotpunjuju refleksi i senke objekata s obližnjeg sidrišta. Verovatno bi se na ovoj lokaciji mogla snimiti foto - reportaža ili, čak, foto - esej.

Među 29 fotografija koje nam je poslao **TOMISLAV PETROVIĆ** s Uba objavljujemo fotografiju **"SUMRAK"** jer se na njoj lepo vidi kako se u predvečerje mogu uspešno snimiti "noćni snimci" i to tako da se stiče utisak da je snimano noću, jer su svetla upaljena, a istovremeno se vide detalji i u tamnim partijama jer još ima dnevnog svetla. Zbog

toga se i obrisi brda lepo ocrtavaju naspram neba. Lepom izgledu ove panorame Herceg Novog doprinose i refleksi u moru koji oživljavaju srednji deo kadra. Preporučujem da se desni deo fotografije uz ivicu odstrani jer je svetlosno naglašen i kao najsvetliji odvlači pažnju od ostalog dela slike. Sličan efekat kao na ovoj fotografiji, ali sa još više detalja, moguće je dobiti snimanjem dvostrukom ekspozicijom. Isti kadar se, na istom filmu, snimi dva puta. Prilikom prvog snimanja u predvečerje ali dok se još ne upali noćna rasveta, eksponira se sa 2/3 od izmerene vrednosti. Posle toga, kada padne mrak i kada se upale svetla na istom filmu, napravi se drugi snimak iste scene s eksponometrijskim vrednostima koje pokaže svetlomer. Sve to radi se sa stativom i pažljivo da se aparat ne bi pomerio. Prilikom prvog snimanja dobije se opšti izgled celoga kadra jer je to snimak načinjen po danu. Drugo snimanje, kada padne mrak i kada se upale svetla, daje utisak noći i zbog toga, kod motiva koji su za to pogodni, dobijemo zanimljivu atmosferu.

ALEKSANDAR TRIČKOVSKI poslao je dve fotografije na kojima se vidi da dobro uočava motive i kompoziciono ih naglašava. Čini nam se da Aleksandar tu vrstu fotografske problematike uspešno rešava. Fotografija **"POLJSKI CVET"** koju objavljujemo, ima posebnu atmosferu i čak više podseća na slikarsko delo nego na fotografiju. Veoma suptilna lepota poljskog cveta deluje gotovo nadrealno. Miran kolorit, jednostavna kompozicija i parcijalna oštrina cveta zaslužni su za kvalitet ove slike. Postavlja se samo pitanje, da li je ta parcijalna neoštrina namerna ili slučajna, tj. da li je posledica svesne manipulacije snimljene scene ili je uslovljena tehnički. Kako god bilo doprinela je da fotografija dobije treću dimenziju i čak podseća na studijske fotografije mrtve prirode.

Skrećem pažnju Aleksandru, a i svima ostalima koje interesuje snimanje cveća i ostalih motiva malih dimenzija, da o tome detaljno piše u časopisu kolega Milan Živković, pa njegovi tekstovi i ilustracije mogu pomoći da zadovoljite svoje interesovanje.

Zanimljivost fotografije **"PEJZAŽ"** koju nam je poslala **SNJEŽANA ŽIVKOVIĆ** iz Mladenovca jeste u lepog atmosferi kojom odiše snimljeni prizor, a koja proizlazi iz specifičnog osvetljenja koje se javlja u jutarnjim časovima ili kada je izmaglica i u snimanju "protiv svetla". Kvaliteti koji ovu sliku preporučuju nisu u formi nego u osvetljenosti, u rasporedu svetla i senki. Tamne partije zatvaraju kadar i preko srednjeg plana dovode do svetlijih partija zadnjeg plana. Tonske razlike planova daju fotografiji dubinu i doprinose ugodnom osećaju koji čovek ima kada posmatra ovu fotografiju. Očigledno je da Snježana Živković ima osećaj za doživljaj i snimanje prirode. Snježana je poslala 30 fotografija od kojih je većina zanimljiva i pokazuje da ona ima raznovrsna interesovanja, ali da se pri svakom snimanju trudi da ne ostane na registraciji perpirane scene, nego traži mogućnost da se lično iskaže. Zanimljivo je da je u svom razvoju, koji bi nazvali "traganja za ličnim izrazom", došla do faze kada želi da se skoncentriše na određenu oblast koju bi obrađivala.

Snježana nas je navela na ideju da započnemo s usmenim konsultacijama koja se sastoje u tome da pozivamo na jednočasovni razgovor u Redakciju one koje odaberemo na osnovu fotografija koje nam šaljete. Prema tome, Snježana može da se javi na telefon Redakcije da bi se dogovorili kada će doći na konsultacije.

Naš ovogodišnji konkurs bliži se kraju i sa zadovoljstvom možemo primetiti da interes i odaziv ne jenjavaju. Naprotiv, broj fotografija sve je veći, ali najveće iznenađenje (naravno pozitivno), jeste veliki broj fotografija pristiglih iz Hrvatske, Bosne, Slovenije i Makedonije. Iako tek od skora distribuiramo časopis na teritoriji cele bivše Jugoslavije, njegova popularnost raste velikom brzinom. Izgleda da će naš decembarski broj, u kojem ćemo objaviti specijalan prilog posvećen konkursu s velikim brojem vaših fotografija, dobiti pravi internacionalni karakter. Uostalom, tri ovomesečna finalista su iz Republike Srpske, Slovenije i Hrvatske.

Pobednička fotografija Miće Čavića iz Banja Luke na izuzetan način prenosi atmosferu leta: opuštenost, igru, zabavu, boje... Zanimljiv je ugao iz kojeg je snimljena ova prelepa scena. Iako na prvi pogled možemo reći da je sasvim običan i "normalan", imamo osećaj da je fotograf želeo, zajedno s performerima, da oduva ogromni balon od sapunice. Samim tim to i nas, gledaoce, uvodi u ovu igru, što je pored atmosfere jedan od najboljih aspekata ove fotografije. Ova fotografija, na neki način, dopunjuje kariku koja je nedostajala našem konkursu - a to je čovek. Na putovanjima često smo preopterećeni velikim brojem informacija i doživljaja i zaboravimo da smo na to isto putovanje krenuli da bismo se odmorili, zabavili... I zato, uživajte u "Balonu od sapunice".

Prva nagrada: Mićo Čavić, Banja Luka, Rep. Srpska - "Balon od sapunice"

Treća nagrada: Jelena Marčetić, Mikleuš, Hrvatska - "Ljubav"

Pohvala: Milan Radosavljević, Beograd - "Na Lamanšu"

Druga nagrada: Andrej Lubej, Velenje, Slovenija - "Dolga Pot"

Pohvala: Siniša Petrović, Beograd - "Bez naziva"

Pohvala: Goran Kasanović, Beograd - "New Orleans Cab"

Emir Mešić, Lukavac, BiH - "Srebrnik"

Stojan Nikolić, Niš - "Sećanje"

Nebojša Stanković, Espero, Niš - "Na 2050 metara"

Budimir Novaković, Beograd - "Suzuki"

Milica Peruničić - "Dučićevi lavovi"

Naš časopis pokrenuo je stalnu rubriku "Foto-konkurs" gde će objavljivati fotografije čitalaca, amatera i profesionalaca. Pravo učešća imaju svi koji se bave fotografijom, a jedini uslov jeste da uz svaku fotografiju ili dijapozitiv pošalju i originalni kupon iz našeg časopisa "REFOTO", čitko popunjen osnovnim podacima. Broj fotografija ili dijapozitiva koji neko želi da pošalje nije ograničen, ali je obavezno priložiti kupon za konkurs, koji se može dobiti u svakom broju časopisa. Uz sve priloge potrebno je naznačiti naziv fotografije ili dijapozitiva, kao i neophodne tehničke podatke, npr. kojim filmom i fotoaparatom je snimljeno i dr.

Tema ovogodišnjeg konkursa

Temu PUTOVANJE trebalo bi, kao pojam, najšire shvatiti, s raznovrsnom lepezom mogućih motiva snimanja. Očekujemo, dakle, fotografije svega onoga što privlači pažnju čoveka na putovanju i ostaje mu u sećanju kada se putovanje završi. Dakle, to jesu izgledi krajeva kroz koje prolazimo, mesta u kojima boravimo, pejzaži, kulturno-istorijski spomenici, arhitektura, život koji pulsira na ulicama ili izletištim, ali i tragovi življenja u raznim ambijentima, gradskim ili seoskim. Zanima nas i sve ostalo što je privuklo vašu pažnju, vizuele beleške o vašem doživljaju, možda osmehu neznanaca, odsjaju sunca na kapima rose, svetlu i senkama, pa i detaljima urbanih ili ruralnih ambijenata.

Formati i tehnologija radova

Učesnici mogu poslati:

- CRNO-BELE FOTOGRAFIJE I FOTOGRAFIJE U BOJI, FORMATA OD 13 X 18 CM DO 18 X 24 CM
- DIJAPozITIVE U BOJI, FORMATA 24 X 36 MM
- FOTOGRAFIJE SNIMLJENE NA CD U REZOLUCIJI 300 DPI VELIČINE DO 18 X 24 CM

Slanje radova

Ovogodišnji konkurs sastoji se iz četiri periodična konkursa. U ovom broju objavljeni su rezultati konkursa za oktobar a učesnici mogu poslati radove još za decembarski, koji je završni.

Za svaki od navedenih brojeva časopisa žiri bira radove u užu izbor i određuju nagrade.

Rokovi:

- ZA FINALNI, DECEMBARSKI BROJ, DO 30. NOVEMBRA
- Za decembarski broj kada je finale ovogodišnjeg konkursa žiriraju se i svi radovi koji su ušli u užu izbor na izborima za prethodne brojeve časopisa.

Nagrade konkursa

- Nagrade konkursa sastoje se od nagrada za svaki broj časopisa i nagrada konkursa kao celine.

Za svaki od ovogodišnji brojeva dodeliće se po tri nagrade:

1. GODIŠNJA PRETPLATA ZA ČASOPIS
2. KNJIGA "ELEMENTARNA TEHNIKA FOTOGRAFIJE" DRAGOLJUBA KAŽIČA
3. PET FILMOVA FUJI SUPERIA

Velike, završne nagrade konkursa jesu:

1. NIKON F65
2. NIKON FOTO-TORBA
3. TRIDESET KOLOR NEGATIV FUJI FILMOVA

U svakom broju časopisa objavljuju se rezultati za taj broj, popis radova koji su ušli u užu izbor, nagrade tog broja i reprodukcije izabranih fotografija.

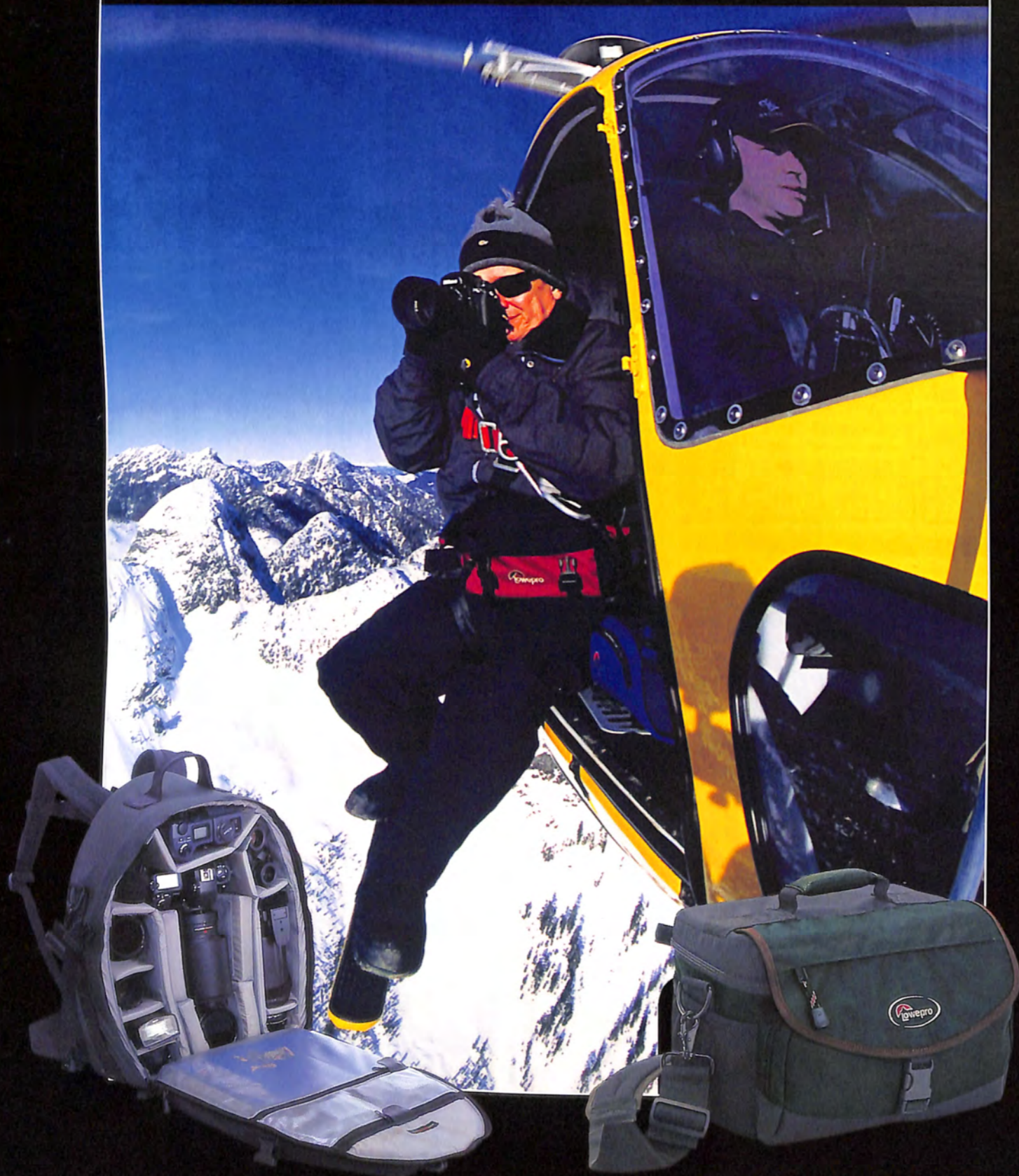
U decembarskom broju objavljuju se finalni rezultati konkursa, završne nagrade i reprodukcije najboljih fotografija konkursa.

Završne odredbe:

- Radovi koji su poslani na konkurs ne vraćaju se;
- organizator radove može koristiti za potrebe časopisa, bez naknade i uz potpisivanje autora;
- odluke žirija su konačne;
- pravo tumačenja ovih propozicija ima organizator.

lowepro

fotografske torbe i rančevi

REFOTB

011 456 151, 444 8662, email: refotb@EUnet.yu, Pčinjska 17, 11000 Beograd, YU

Nikon D100, nastao na osnovi F80. Ugrađeni senzor: 6.31 milion piksela, maksimalna veličina slike: 3.008 x 2.000, osetljivost: automatsko i ručno ISO 200-1600, monitor: TFT LCD 1.8 inča sa 120.000 dpi, tražilo pokriva 95 % vidnog polja, brzina zatvarača: 30s - 1/4000s, tip memorijske kartice: CompactFlash tip I i II, veza sa računarom USB, napajanje preko Li-ion punjive baterije EN-EL3, masa 700 grama, dimenzije 144 x 116 x 80.5 mm

REFOTB

VELEPRODAJA

Pčinjska 17, 11000 Beograd, YUGOSLAVIA
tel: 011 456 151, fax: 011 446 0234, email: refotb@eunet.yu

MALOPRODAJA

Nikon

Vuka Karadžića 7a, 11000 Beograd, YUGOSLAVIA
tel: 011 630 153, fax: 011 446 0234, email: refotb@eunet.yu